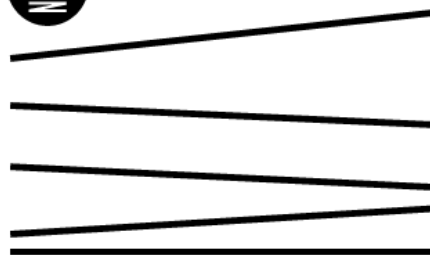

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 10
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

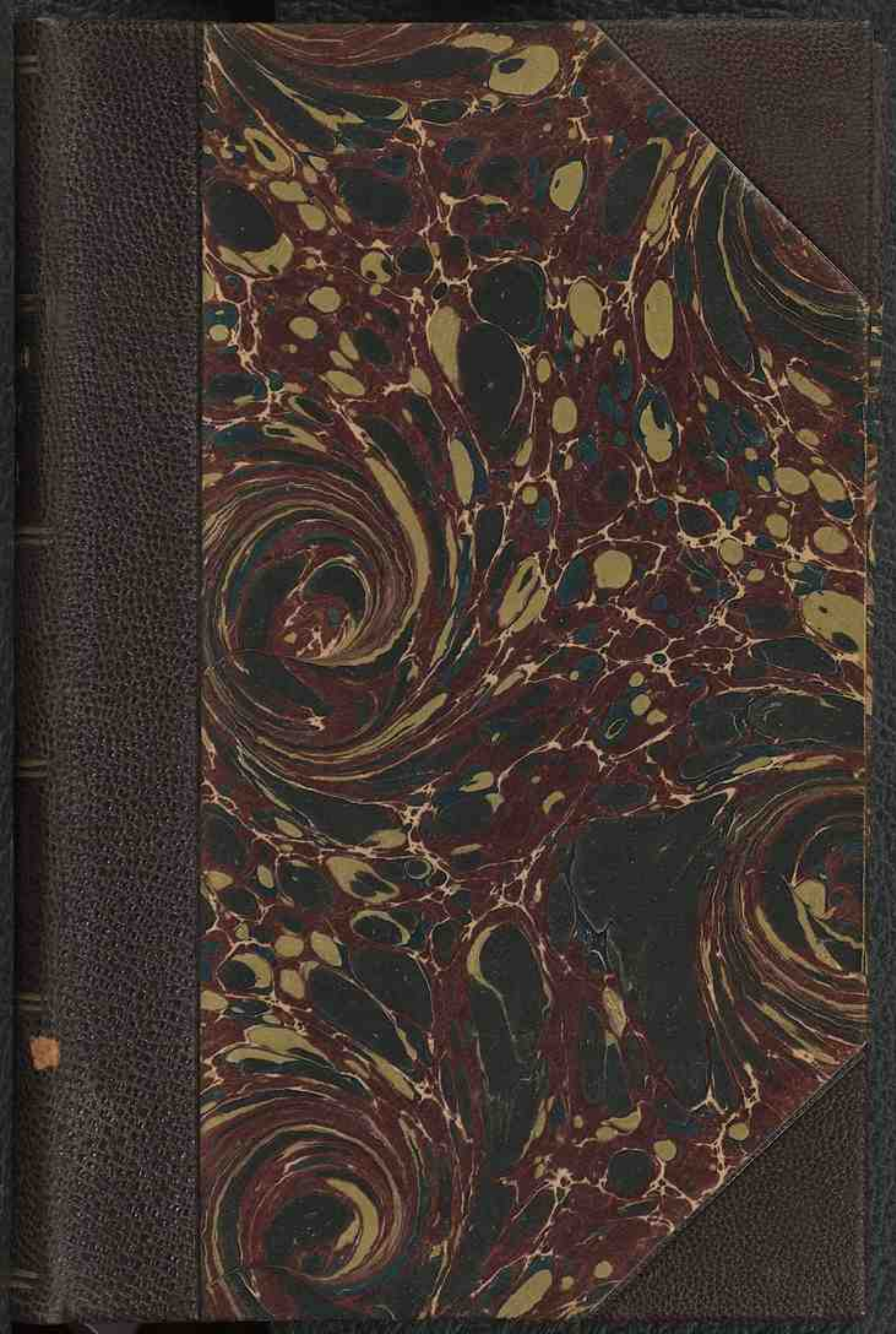
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

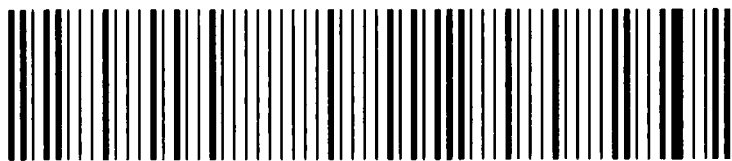
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

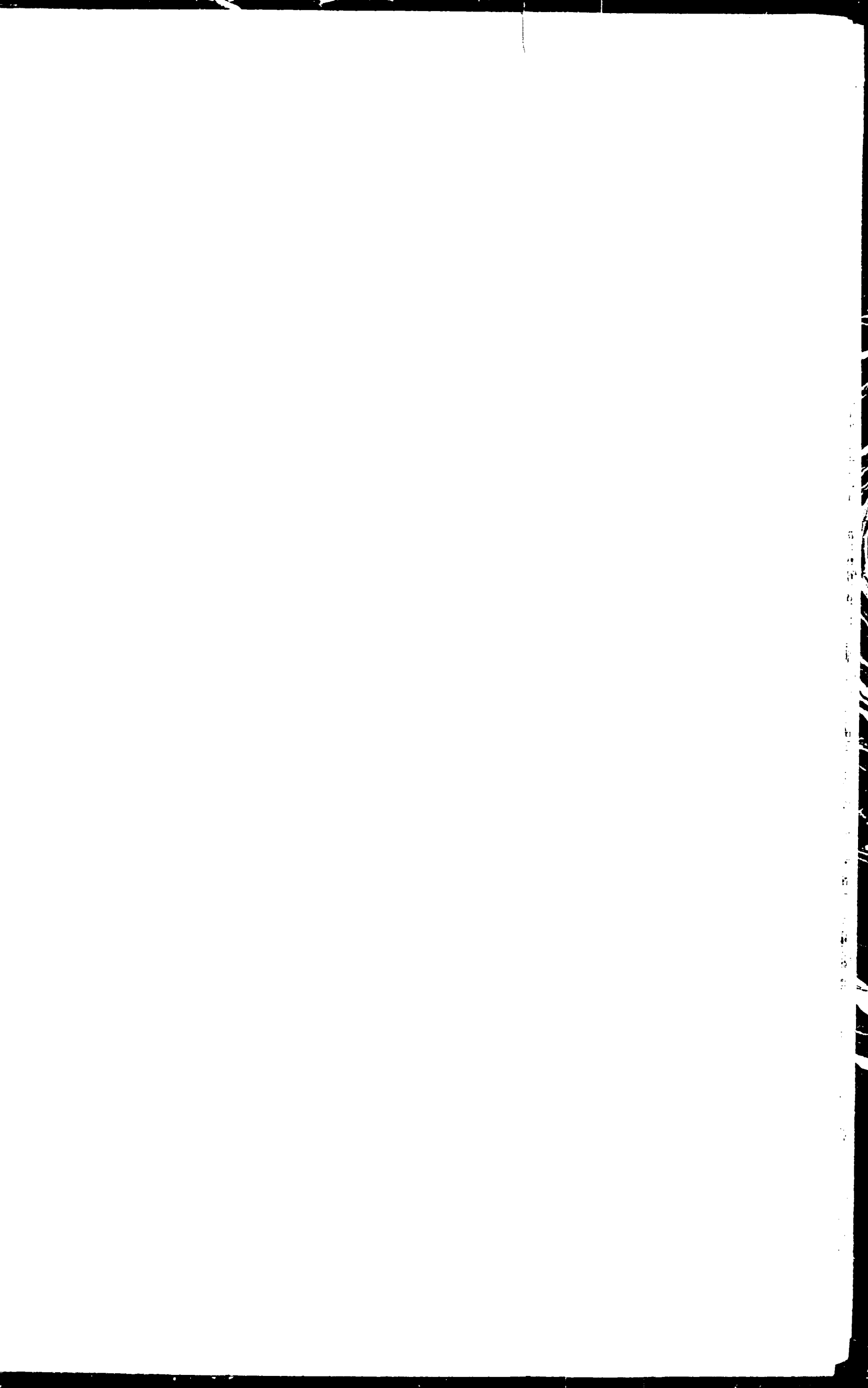
52
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05744 8

+ Rex

Dehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. V. Viebenberg.

28de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af F. P. Liebenberg.

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikket sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. Episke Digte: Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundurs Saga, Helge, Groars Saga, Hrolf Krake, Orvarodds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepriis 3 Rdl; nedsat Pris 4 Kr.
- II. Pyriske Digte og Romancer. 6 Bind. Bogladepriis 4 Rdl 64 ß; nedsat Pris 4 Kr.

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

J. L. Liebenberg.

Tiende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissiønær: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Troft hos J. H. Schulz.

Oehlenschlägers
Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Ottende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissonair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Trykt hos J. H. Schults.

Indhold.

De italienske Røvere	Side. 1.
Sofrates	145.

Dramatische Digte.

Tragische Dramaer.

Dttende Deel.

De italienske Røvere.

Et tragisk Drama.

Personerne.

Treumann, Rector ved et Gymnasium.

Ferdinand, hans Søn.

Richter, Oberst.

Masaroni, Roverhøvding.

Marielisa, hans Kærester.

Laura, hendes Søster.

Torrigiani,

Lodovico,

Filippo,

Masetto,

Ribaldo,

Carlo og

Flere

} Rovere.

Buttermilch, en gammel tydsk Kjøbmand.

Phosphorus, Poet.

Strauss, Antiquar.

En Vert.

En Vetturin.

Rudolf, Treumanns Diener.

En Hyrde.

En gammel Bonde.

En ung Bonde.

Mirandosa, en rig Mand.

En Underofficer.

En Soldat.

Pietro, en Affindig.

Rovere, Piger, Bønder og Soldater.

Handlingen foregaaer i Terracina og i Biergegnen der i Nærheden.

Første Handling.

Et Bærelse.

Treumann. Richter.

Richter.

Jeg falder i Forundring. Gamle Treumann,
Min Universitetsven, kiære Broder,
Om hvem jeg Intet hørte mangt et Aar!
Du her i Terracina, du som Rector
Bed dette Seminarium, og du
I Spidsen for et Foretagende —
Vel ædelt — men saa misligt, saa forbovent?
Du stille Grubler vorden til en Helt?
Du taus, læsende Student — en Taler,
Som smelter, som omvender Røvere?
Forklar mig dog og tyd mig denne Gaade!

Treumann.

Det er ei vanskeligt. Hør mig, min Broder!
Det gif din Ven, som Winckelmann; kun modsat,
Kun i en anden Retning. Ved at læse
De Gamle, opgif der et Lys for ham

Om Oldtids Kunst og hvad Italien
 Gi saae i Smagens efterladte Bærker.
 Jeg folte dybt: man leed af andre Mangler
 I dette skønne, aandefulde Land;
 Jeg fandt, at Aanden sværmed uden Hierte,
 Og har oprettet et Gymnasium
 Aldeles efter det nordtydske Enit,
 Hvor grundig Underviisning vi forbinde
 Med Hiertets Dannelsse, med gode Sæder.

Richter.

Jeg veed, din Fader var en Catholik,
 Du blev opdragen i den samme Tro,
 Det er dig vel til Gavn?

Treumann.

Ja, ganske vist.

Og du begriber, at som Sachser født,
 Imellem ædle Lutheranere
 Fra lille Dreng opdragen, dannet der,
 Jeg deler ikke Mængdens plumpe Fordom
 I dette Land, men at jeg tværtimod
 Bekæmper den, saavidt det laer sig gjøre,
 Og at det himmelske, det vise Sprog:
 „Viis mig din Tro af dine Gierninger!“
 Mit Motto blev og Indskrift paa min Fane.

Richter.

I Sandhed, din Bestræbelse — den lykkes?

Treumann.

Ja! Gud den skienker sin Velsignelse;
 Og flere Børn af Landets bedste Slægter
 Opdragne blev i dette Institut,

Som vendte hjem med Frugterne beriget.
 Men, fiære Ven! man vover siden meer.
 De Rige, Mægtige — ja, det er skönt,
 At de anvende vel det givne Pund;
 Men Himmeriges Rige bør ei lufkes
 For den Forladte, Ringe, Fattige.
 Det tidt har skaaet mig dybt i mit Hierte,
 Naar man fortalte mig om Røvere,
 Om disse Eventyrere, der leved
 Bag Skoven, plyndred Rejsende paa Veien,
 Og blandte deres Grumhed med en vis
 Naturlig Høihed, Nøde, med en barnlig
 Naivitet og Munterhed, der vakte
 Beundring, selv i Landet, hvor de myrded.
 Som Klephter paa de græske Bierge, føle
 De ei Barmhiertighed for deres Rov,
 Naar i en dum, en overtroisk Bøn
 De har affundet sig med deres Helgen.
 De græde, kysse Korset, mens de myrde;
 Og man kan sige: Fader! dem forlad,
 Thi selv de ret ei vide, hvad de giøre. —
 Men de skal vækkes af den søle Drøm,
 Den vilde Bøffel skal i Naget lægges —

Richter.

Og som en Døe trække Statens Bloug.
 Troer du, han gjør det?

Treumann.

Ja! Begyndelsen
 Er giort; jeg har det allerbedste Haab.
 En Røverbande her har længe hærjet;

To Affrum: Massaroni og Mattei,
 Bar Siælene deri. Men de blev fangne,
 Og Galgen venter dem. Den hele Bande
 Omstreifed modløs uden Hovedsmand.
 Jeg vovede mig ud til dem i Skoven
 Med pavelig Tilladelse. Jeg bragte
 Hans Helligheds Tilgivelse, hvis de
 Fortryde fordums Synder, hvis igien
 De vælge vil en ærlig Næringsvei.
 De modtog med Henrykkelse mit Forslag,
 Og indgif gierne strax Betingelsen,
 At sende to af Bandens unge Knøse
 I Skole her i mit Gymnasium,
 Til egen Larv og desforuden ogsaa
 Som Gidsler til vor Fremtids Sikkerhed.

Richter.

Min Ven! den Sikkerhed — er ikke sikker.

Trenmann.

I Fald jeg modløs var og fuld af Tvivl,
 Saa retted jeg i Fremtid lidet ud.

Richter.

Min Broder! træk dig ud af denne Sag;
 Thi, ved den stærke Mars — for dog at sværge
 Paa hedensk Viis, som det er ofte Brug
 I dette Land — Mildhed, Barmhiertighed
 Er de Gudinder ei, som vække skal
 De samme Følelser i Røverhiertes. —
 Jeg veed nu, efter mangt et Mars Forløb,
 Hvad du dig tager til, og hvad du virker;
 Du spørger ei om mig.

Treu mann

rækker ham Haanden.

Tilgiv! Jeg var
Fordybet i mit Forsæt, min Idee —
Richter.

Det var du altid. Man beskyldte dig
I Skolen for lidt Fusentasteri
Uagtet dit fortræffelige Hierte,
Din Aandskraft og din Dygtighed. Jeg frygter,
At denne Feil imellem mange Fortrin
Er ei saa ganske røddet ud endnu.
Du seer mig med en Knebelbart; nu, veed jeg,
Gaaer og Studenter, Kunstnere dermed —
Hos mig betyder det: jeg er Soldat.
Saa tilgiv, at en gammel Krigsmand ei
Sympathisere kan med dine Forsæt.
Med Mildhed lærer du ei Skurker Mores.
For ti Aar siden, da Napoleons
Gensdarmmer hyppigt red paa Landeveien,
Og da man uden Skaansel hængte Tyven
Og Røveren — var Landeveien sikker;
Men denne Underhandling, dette Venskab
Med Mordere, det er en Stat uværdigt.
Du, som Privatmand, som en ærlig Gubbe,
Og — tilgiv mig! — en gammel Skolemester,
Dig bør man ikke dadle, hvis du anseer
Endnu den hele Verden for en Skole,
For et Philanthropin, hvor vogne Børn
Opdrages kan ved Dadel og Formaning;
Men i den virkelige Verden, Treumann!
Der gaaer det anderledes. Tag dig Vare!

Treumann omfindtlig.

Frygt ei! Jeg veed ret godt, hvad selv jeg gør;
En Skolemester er ei selv et Barn.

Richter.

Jeg har, som gammel Kammerat, maaskee
Betient mig lidt for frit af gamle Ret,
At tale med min Ven reent ud af Posen.

En Tiener

kommer og melder:

Herr Oberst! Bognen er alt forspændt.

Treumann forbauset.

Oberst?

Saa fornem — tilgiv mig!

Richter.

Her er jeg Richter.

Slet intet Andet end din gamle Ven.
Jeg gaaer igien til Rom, saa til Neapel.
Naar jeg tilbagekommer, hører jeg
Herind igien. Det skulde glæde mig,
Hvis det bestandig gif dig godt, min Ven!
Forsmaa ei gamle Kammeraters Barsel;
Ansee det ei for en Fornærmelse,
Hvis jeg i Tide strengt advarer dig.
Thi blier du vred, saa seer jeg nok, at Feil
Forbedres ei med Aarene; som Dreng
Beskyldte man mig for lidt Ræsviished,
Og dig, med al Elstværldighed og Godhed,
Dig kaldte man jo der et broddent Ug.
Farvel!

Treumann smilende.

Farvel, Herr Oberst!

Richter
omfavner ham.

Gamle Dreng!

Giv mig et Kys — og — Gud velsigne dig!

Gaaer.

Treumann

følger ham til Døren, og kommer tilbage.

Herr Oberst! Altsaa — han er bleven Oberst.
Det er mig kjær. Det er en dygtig Mand,
Og han er uden Tvivl en herlig Oberst.
Men disse Krigsmænd bilde sig nu ind,
At Intet kan udrettes uden dem,
At Alting styres skal af Regementsstyrken.
Men „vi er selv en Magt“, har Fichte sagt.
Betragte vi Historien, saa see vi,
At Aandens og at Tankens Herredom
Var altid det, som styred Folk og Tid,
Som Visdom snart, og snart som Sværmeri.
Nei, gamle Skolekammerat! du ei
Nedslaaer mit Mod; du rokker ei mit Forsæt.
Med al Respect for dig, din Knebelsbart,
Jeg vover, som en dristig Skolemester,
At vide Skolen ud — selv i det Grønne.

Den gamle Tjener Rudolf kommer med en Pakke Løi.

Treumann.

Er Obersten alt ført?

Sagte.

Jeg kunde gjerne
Følgt ham til Bogns. Det var ei ret, jeg blev.
Dog afbrød selv han Scenen med et Kys,

Dg hvert et Ord, som end var fulgt paa det,
 Det havde været flaut. Thi Høflighed
 Er god; men Venſkab, Rørlighed er bedre.

Hoit.

Er Oberſten alt ført?

Rudolf.

En prægtig Vogn,
 Skøn Equipage, Rudſk og Tienere,
 Og en Flok Ryttere desuden til
 Bedækning.

Treumann.

Hvad?

Rudolf.

Til Sikkerhed paa Veien.

Treumann.

Det havde han ſlet ikke nødig, Rudolf!

Rudolf.

Th nu, Forſigtighed kan aldrig ſkade.

Treumann.

Viſt kan den det, ſaasnart den overdrives.

Rudolf.

Jeg bringer Klæderne til Ferdinand.

Treumann glad.

Til min Fernando paa hans Fødselsdag?
 De kom dog!

Pakker ud.

Herligt! Trøje, Pantalons.

Rudolf.

Og denne Hue til. Nu er han da
 Fuldstændigt udmundeert.

Treumann.

Det er han, Rudolf!

Kom, lad os lægge det paa Bordet der;
Men bred en Serviet først ud paa Bordet,
Og pryd det saa med Blomster og med Frugt.

Rudolf gjør det, og henter to Blomsterpotter og tvende Frugtkurve, der staae paa Kaminranden.

Treumann.

Den unge Maler glæder sig maaskee
Bed Synet meer, end ved vor Gave selv.

Rudolf.

Ja, hvad den Knøs har Anlæg til at male!
Man kalder ham alt her i Terracina
Den lille Rafael.

Treumann.

Hvor ufornuftigt!

At du ham kalder saa, min gamle Rudolf,
En ærlig Tiener — nu det kan tilgives;
Men ellers er mig væmmelig den Snak.
Saa snart et Barn gier Prøver paa et Anlæg,
Det blier den anden Michel Angelo,
Den anden Rafael. Af, gode Gud!
Hvi maaler man dem ei i Skieppeviis?

Rudolf.

Og troer De ikke selv, han har Talent?

Treumann.

I Sandhed, Drengen har en fielden Aand,
Jeg tvivler ei, han vil udmærke sig.
Det tør jeg sige, skøndt jeg er hans Fader.

Rudolf.

De elsker ham.

Treumann.

Rudolf! det har jeg Lov til,
Saa meget som jeg vil; dog Kiærligheden
Skal ei mig gjøre blind. Og — til at see,
Tro mig, der hører ogsaa Kiærlighed!

Rudolf.

Han er kun femten Aar; en selsom Dreng!
Lidt snakker han fast, som et Barn paa ti,
Og saa igien han taler saa forstandigt,
Som om det var en Karl paa fir og tyve.

Treumann.

Det er Geniets Kiendemærke, Rudolf!
Men da han alt i Meget er en Karl,
Saa faaer han ogsaa dengang Karlegave.
Han har saalænge ønsket sig et Gulduhr,
Jeg havde Raad ei før at kiope det;
Nu faaer han det. Hvor er han? Han sig fieder
I disse Frier. Hans Kammerater
Er bortreist til Forældrene; nu har han
Ei Noget her at lege med.

Rudolf.

Jo vist!

De unge Røvere.

Treumann.

Ja, det er sandt!

Han skulde lære dem at læse lidt.
Jeg troer, han kommer der. Han leer paa Trappen.

Rudolf.

Der kommer han med disse Uveinger.
Af, Herre! jeg har ingen Tro til dem.

De vil dressere dem, som Hundehvalpe;
Pas paa: de bide, naar de ret faae Tænder.

Treumann.

Ei, gamle Rudolf! lad de Griller fare.

Fernando kommer leende med Masetto og Ribaldo.

Fernando.

Åh, Fader! det er alt for latterligt:
Masetto veed ei, at der er en Gud til.

Treumann.

Hvordan? umuligt! eders Christendom
Er saa forsømt?

Masetto bukker.

Nei, gunstige Patron!

Vi ere gode Christne; vi har daglig
Læst Paternoster, kysset vores Helgen.

Treumann.

Men kiender ikke Gud?

Masetto bukker.

Nei, Herr Patron!

Ham kiende vi just ikke meget til.

Treumann.

Hvem kiender I da vel af Hellige?

Masetto bukker.

Den hellige Jomfru med sit Jesusbarn,
Og Sanct Georg, den hellige Huberto,
Og Sanct Antonio. Thi jeg skal si
Min Herr Patron: ved det at vi var før
Kun — Bønderbørn, kun flette Jægerdrenge,
Saa dyrked vi just ei saameget, seer I,
De Guder, som der bruges her i Staden;

Men Sanct Huberto, Sanct Antonio,
 Min Herr Patron! de vare Skovens Mænd,
 Som vi. Og hvergang der blev ringt med Kloffen
 Til Ave Maria, faldt vi ned paa Knæ,
 Og læste høit andægtigt vore Bønner.

Treumann.

J er forfærdeligt forsømte. Dog
 Kan Alt indhentes let, naar selv J vil;
 Og Billien kommer fra det gode Hierte.

Masetto.

Min Herr Patron! der mangler os ei Hierte.

Treumann.

Hvad kalder du vel Hierte?

Masetto.

Nu — Courage!

Treumann.

Til at bedrive Synd? Det troer jeg nok!
 Det gielder ikke meer for Hierte her.

Omfavner sin Søn.

Min Ferdinand! det er din Fødselsdag.
 Der staaer et lille dækket Bord derhenne
 Med Frugt og Blomster. Det er meer et Altar
 Til Herrens Priis, fordi han gav mig dig,
 End egentlig et Gavebord, min Søn!
 Du finder Klæder, som du trængte til,
 Og hvad du længe ønskede dig: et Gulduhr.

Imidlertid har Masetto sneget sig usformærkt hen til Bordet,
 taget Uhret, og kastet det i en Sprække bag Panelet.

Fernando

kysser sin Faders Haand og Mund.

Min Fader! hvor du dog er god mod mig.

Jeg faaer, hvad jeg har ønsket meest: et Uhr!
 O, man er aldrig ene, naar man har
 Et Uhr. Det banker, som vort eget Hjerte,
 Skiondt kun det er en død, mechanisk Ting.
 Det er en Talisman, med Trolddom i.
 Ja, hvad Compasset er for Skipperen,
 Er Uhret for et flittigt Menneske.

Treumann
 sagte til Rudolf.

Hør, hvor veltalende!

Rudolf.
 En Poffers Dreng!

Treumann til Fernando.
 See, her, min Dreng! er Trøie, Pantalons
 Og Hue til. Jeg haaber, det skal passe.

Fernando.
 Men hvor er Uhret? Jeg seer intet Uhr.

Treumann.
 Det ligger der. — Hvor har det skjult sig henne?
 Rudolf! har du seet Uhret?

Rudolf.
 Ja, jeg saae,
 De lagde det paa Bordet.

Treumann.
 Det er borte.
 Stirrer mistænkelig paa de unge Røvere.

J har dog ikke fulgt den gamle Skif?
 J har dog ikke taget Uhret?

Masetto.
 Vi,

Min Herr Patron? Ha, det er Synd og Skam,
At J vil have stakkels Drenge mistænkt.

Ribaldo.

Nu har J omvendt os, og dog J troer,
Vi skulde falde strax tilbage til
De forrige Laster?

Masetto.

Stiæle, Herr Patron?

Ny! aldrig. Røve — ja, det negtes ei,
Vi hialp iblandt de Eldre, naar de skiød;
Men stiæle var der ingen Vre ved.

Ribaldo.

Bend dine Lommer strax, Masetto! skynd dig!
See, her er mine!

Masetto.

Her er mine Lommer!

Og hvis J vil, saa klæder jeg mig gierne
Strax splitternøgen af. Jeg gaaer ei bort
Fra dette Sted, før J har frikiendt mig.

De rive Klæderne op, græde og hyle; den Gne forstilt, den
Anden ærligt.

Fernando.

Græd ei, Ribaldo! Bliv ei vred, Masetto!
Vi troe jer gierne. J har ikke taget
Mit Uhr. Det findes nok.

Suffer, og siger sagte:

Men er det borte,

Saa kommer jeg nok til at græde med.

Treumann med Satning.

Jeg pleier ei at gjøre Nogen Uret;
Jeg thyter Ingen, før det er beviist.

Fernando grædende.

Men Uhret kan dog ikke være reent
Forsvundet her af Bordet.

Treumann.

Siden vil

Vi søge bedre. Gaaer nu Alle ned
I Haugen! Der staaer Frokostbordet dækket.

Fernando.

I Fald jeg ikke faaer mit Uhr igien,
Da kan jeg hverken spise eller drikke.

Masetto sagte.

I Aften fryber jeg ad Vindvet ind,
Og henter det af Sprækken ved Panelet.

De gaae.

Treumann

bliver tilbage, og siger, efter atter at have søgt forgieves:

De har det. Men jeg vil ei tirre dem.

Umodne, sure Frugt blier strax ei moden

Og sød. Den gamle Bane bider bedst;

Den er ei afslagt strax. Men kommer jeg

I Møde dem med streng Forbittrelse,

Med Haan, Foragt — saa er det Hele tabt.

En fattig Mand, som Intet eier end,

Maa understøttes, gives god Credit,

Hvis han skal styrkes i sin Næringsvei;

Saaledes ogsaa den Forvildede

Maa skienkes Agt og Tillid paa Credit,

Som siden han betaler os med Renter,

Naar han erhvervet har en lille Sum.

O, hvor jeg gierne vilde redde dem!

Og hvorfor ei? Frisk Mod! Men hvis de Anegte

Berøve nu min Ferdinand sit Uhr,
 Som han saa længe ønsked sig, som kun
 Med Nød jeg skaffed ham, og ei kan fiøbe
 Saasnart igien, hvis ei han dette faaer!
 Gi, Treumann! fy! hvad skal den Klynken til?
 Et Uhr er kun for Tiden; hvad betyder
 Et Uhr, naar Tingen gielder om at frelse
 To stakkels Siæle for en Evighed?

Gaaer.

Skon og Biergegn.

Røvere. Piger.

Røverne ere alle vel klædte, i blaae Pantalons, Vest af
 samme Toi, prydet med to Rader Solvknapper; Skjorte
 med smuk nedslaaet Halskrave; spids og høi rund Hat; bredt
 Bælte med Solvspænder; Patronstaske, Dolk, Sabel, Pistoler;
 Haarene i Net; Helgenbillede om Halsen.

Torrigiani.

Først et Svingom i Skoven, til Farvel,
 Og saa gaaer lysteligt Vocalen rundt,
 Før vi for stedse skilles ad.

Filippo.

Før stedse?

Det var dog tungt.

Torrigiani.

Nu ingen Grublen meer!

Til Dands!

De dandse, medens Enfelte spille; derpaa sætte de sig i en
 Kreds ned paa Græsset, og Vocalen gaaer omkring.

Torrigiani.

Nu synger os Marielisa
En Vise for, ved Siden af Filippo,
Sin nye Kærester.

Rodovico leende.

Du blev ei længe
Din Massaroni tro.

Marielisa.

Jeg blev ham tro
Saa længe, som han leved; er han hængt,
Hvad nytter ham da vel min Troskab meer?

Torrigiani.

Det var en dygtig Karl. Og leved han,
Og stod han her, saa skammed han os ud,
Fordi vi lagde ned vort Røverhaandværk.

Marielisa.

Deri han gjorde vel. Hvad vil I lade
Jer lokke ved den gamle Skolemester
Til tarvelig Haandtering og til Fred?
I har langt bedre det som Røvere.

Torrigiani.

Nei! Paven har benaadet os og givet
Os Generalpardon for alle Synder.
Hver har erhvervet sig en lille Sum,
Hvormed han magesligt kan sætte Bo
I gamle Næringsvei. Syng os en Vise!
Du glæder ikke din Filippo med
Dejlige Tanker. See, han tager dig
Til Rom, og gør dig der til en Madame,
Til Slagterkone.

Marielisa.

Ha, min Massaroni
Forstod at bruge Kniven meget bedre.

Filippo.

Din Massaroni? Han er død og borte;
Nu er Filippo din.

Marielisa.

Det er du; men
Jeg har dog Lov at tænke paa den Døde?

Rodovico.

Hør, Kammerater! før vi skilles ad,
Betænk, hvad I gør. Er Røverlivet
Dog ei fortryllende? Jeg kan ei tale,
Som Massaroni; dersom han var her,
Jeg vedder ti mod een, hans Ord blev Hæfter,
Som holdt jer sammen, ja de blev til Ild,
Som smelted jer til Et.

Marielisa.

Og fik jer til

At blusse selv i Rue.

Filippo.

Du har ham
Endnu saa kjær. Jeg kunde blive skinsyg,
Skiondt han er hængt.

Torrigiani.

Tys, tys! Hvo kommer der?

Rodovico.

Hielp, Sanct Antonio! Det er gale Pietro,
Hvem Massaroni for et Par Aar siden
Berøvede sin Brud. Han myrded hende,
Fordi der ikke bragtes Lospenge.

Fra dette Dieblif blev Pietro gal,
 Og løber nu i Skoven som en Bildmand,
 Halvnøgen med en Køl og med en Krands
 Af Egeløv i de uredte Haar,
 Og kan ei sige Andet, end de Ord:
 Angelica og Massaroni.

Filippo.

Navnet

Paa Pigen, som blev dræbt, og hendes Morder.
 Ha, det var ogsaa grumt af Massaroni;
 Thi det var fattigt stakkels Bønderfolk.

Marielisa.

Den, som ei skaffed Penge, maatte bløde;
 Den Regel var han engang vant at lyde
 For Følgenes Skyld.

Filippo.

Men nu er det forbi,

Nu myrde vi ei meer.

Lodovico.

Han kommer hid.

Bevæbner jer, og sigter paa den Gale
 Med Flingerne; thi man kan aldrig vide,
 Hvad sliq Ufsindig kunde falde paa.

En Røver.

Skal vi nedskyde ham?

Torrigiani.

For Alting ei!

Han er vanvittig, han er gal; en Gal
 Er hellig. Det var Synd, at dræbe ham.

Røveren.

Men om han myrded os? Han kommer der
 Med Køl, med en Dolk.

Torrigiani.

Saa fæld Geværet!

De fælde alle Gevær, og sigte paa ham.

Den vanvittige Pietro kommer ind, som han er beskrevet, halv
nøgen, med Kolv og Egefrands; han stirrer paa dem,
og raaber:

Angelica! — Massaroni!

Derpaa løber han omkring, og seer paa alle Mændene og
Pigerne; da han ingen fiender, ryfter han paa Hovedet,
gaaer igien, og raaber langt borte:

Angelica! — Massaroni!

Torrigiani.

Han søger Massaroni.

Lodovico.

Gaa til Galgen!

Der kan du finde ham.

Filippo.

Om Massaroni

Tilfældt i Bødlens Hænder faldt, saa skete
Ham kun hans Ret; thi han var Bøddelen
Iblandt os Røvere, som Hovedsmand.

Med Bøssen har jeg Mange skudt i Kamp;

Og naar de vilde værges sig fra Bognen,

Da var det Liv mod Liv. Men Ingen var

Saa rede til at slagte siden Folk

Med Dolk, som han, til den bestemte Tid,

Saasnart som Løsesummen udeblev.

Blodtørstig var han.

Marielisa.

Ja, Filippo! jeg

Har efter Massaronis Død dig taget

Til Rørest, for du er den Smukkeste;
Men hør, hvad jeg alvorligt siger dig:
Hvis du end eengang læster Masfaroni,
Er det forbi med os. Du er ei værd
Hans mindste Finger.

Filippo.

Den har Røven gnavet

For flere Dage siden.

Masfaroni

træder pludselig frem imellem dem, og viser Filippo sin lille
Finger.

Nei, den sidder her,

Filippo!

Alle

forundret glade.

Masfaroni!

Filippo.

Ha — du her?

Masfaroni.

Dig at forfærde med min mindste Finger!

Marielisa

vil omfavne ham.

Ha, Masfaroni! jeg er din igien.

Masfaroni

støder hende fra sig.

Du farer som en Bold fra Haand til Haand.

Vi lidt, min Pige! jeg har først et Ord

At tale her med denne Hædermand.

Vinker ad ham.

Filippo! kom; jeg har at tale med dig.

Filippo bange.

Hvad vil du mig? Hvad du vil sige mig,
Det kan du sige her.

Massaroni.

Hvor veed du det?

Man har imellemstunder Hemligheder
Jo at betro sig sin Ven. .

Lumsksmilende.

Dog, lige meget!

Det haster ei. Jeg skal ei glemme dig.

Torrigiani.

God Morgen, Massaroni! Det os glæder,
At du blev ikke hængt. Men siig, hvorledes
Slap du fra Galgen?

Massaroni.

Ikke pardoneert,

Torrigiani! det kan jeg forsikre.

Den fede Dommer havde vist saa gierne

Seet mig i Galgen, som en lækker Kramsfugl

At sprætte i en Done. Fuglen slap.

Det Aneb mig lyktes, som en tydsk Bandit

Engang mig havde lært. En Kammerat,

Der sad i Fængslet først for ringe Brøde,

Nedlagde der i Gulvet tre Ducater,

En lille Fiil. Med Guld det jeg bestaf

Min Fangevogter, og med Filen jeg

Afgnaved Lænkerne. Først Dommeren

Mig havde tilladt, i et aabent Brev

At skrive til min Moster om en Skorte;

Det var da, i Banditersproget, til

Lorenzo om en Stige. Jeg slap ud,

Dg havde først paa Veien dog den Fryd,
 Forflædt i Sværmen mellem Bøvelen
 (Hvoraf de Fleste ret godt fiendte mig),
 At see Mattei hænge, den Forræder,
 Som angav mig. Nu er jeg her igien.
 Jeg sneg mig til jer giennem tusind Farer
 I høist forskiellig Dragt. Hos Gabrieli
 Gif jeg igien en ordentlig Habit,
 Dg staaer nu atter her blandt mine Brødre
 Som Hovedsmand.

Torrigiani.

Ja, det er godt nok; men
 Du har dog hørt, hvad der er skeet imens?

Massaroni leer.

Ja vist! Imens jeg hist studeerte paa
 Min Hovedrolle til Tragødien,
 I spilled lystigt her Comødie
 Med Terracinas gamle Skolemester.
 Det kan jeg lide. Jeg forlanger ingen
 Medlidenhed; jeg har den ei med Andre.
 Dg man maa muntre Sindet op, naar det
 Er nedtrykt. Hvad er Kroppen uden Hoved?
 Det mangled her; og har man Hovedet tabt,
 Saa gaaer man om i Laaget, det forstaaer sig.
 Men nu er Hovedet her igien. Der blev
 Ei noget af Tragødien; jeg haaber,
 Comødien er ogsaa snart forbi.

Torrigiani.

Hør, Massaroni! lad os tale ærligt,
 Som bolde Helte. Man kan være Helt,
 Dg derfor stunde til en rolig Fremtid.

Os gaaer det, som Napoleons Generaler:
 De blev af Kampen fiede, længtes efter
 I Magelighed at fortære, hvad
 De havde sammenspart i mangen Krig.
 Hans Hellighed i Rom har aabnet os
 Sin Naades Dør, tilgiver alle Synder.
 De fleste faae anstændige Pensioner,
 Og Hver kan i sin Hiemstavn atter drive
 Sin Profession, og har han Intet lært,
 Saa kan han sidde trygt med Haand i Skjød,
 Naar kun han lader Bøssen, Dolken hænge.
 Vi alle her har faaet Amnestie;
 Du ei kun, og Mattei. Han er hængt,
 Han bruger Intet meer; og jeg er vis paa,
 At Paven gierne slutter Fred med dig,
 Som før med Diecinove, med Barbone,
 Thi du er meget mere frygtelig.
 Vi skyldte dig, ei at forlade dig,
 Før det er skeet; og fra vor Klippeborg,
 Som før, vi foreskrive Paven Vilkaar.

Massaroni.

Jeg takker dig, min gode Torrigiani!
 Men kan paa ingen Maade billige
 Dit Forslag. Er det muligt, mine Brødre?
 I vil nedværdige saa dybt jer atter!

Til en Røver.

Siig mig, hvad var du, før du blev en Røver?
 Røveren.

Jeg? Lysestøber.

Massaroni.

Du?

En Anden.

Barbeer.

Masfaroni.

Du?

En Tredie.

Skrædder.

Masfaroni.

Dg nu en Helt! Dg J vil atter skræddre,
 Vil holde Lysen, tage Folk ved Næsen,
 Blot — blot for at barbere dem? Per Bacco!
 Jeg blues. Drengene vil pege Finger
 Ud jer og raabe: See, der gaaer den Skrædder,
 Som først blev Røver, og saa atter Skrædder!
 Troer J, at nogen ærbar Borgermand
 Gaaer med den Riøle, som en Røver sner?
 J støbe Lys? Ja, kun til Sørgeftuer,
 At sætte ved Liigfisten hos den Døde;
 Men Kirkelys — bevares! af en Røver!
 Dg hvilken fredelig Gufon, troer J,
 Løse sig af eders Haand barbere?
 Mon ei han frygter for, J glemme Snittet,
 At gammel Bane bider bedst, at J
 Gaae dybere — til Halsen?

Røverne lee.

Masfaroni!

Du er dog end den gamle Fandens Karl.

Masfaroni.

Jeg var ei Skrædder, Lysstøber, Haarskær,
 Ei Borger, Bonde; jeg var Adelsmand,
 Før jeg blev Røver. Aldrig har J hørt
 Mig prale med det. Jeg er meer, end før,

Fattig, foragtet af en opblæst Slægt;
 Og heller aldrig vil jeg Andet være.
 Vil I forlade mig, saa gaaer! Jeg har
 Begyndt med Lidt, og kan igien begynde.
 Min lille Sneeboldt triller ned fra Bierget,
 Og bliver til en frygtelig Ravin.
 Men hvo, som ei har ganske tabt Forstanden,
 Kan følge mig! Jeg løser eder ei
 Fra eders Ed. I mindes dog, I svor
 Ved Sanct Antonio? — Du har forløst mig,

Han tager et Helgenbillede af sit Bryst, og kysser det tre Gange.
 Jeg takker dig, min Helgen! og jeg svigter
 Dig aldrig. Og vil disse gaae til Helved
 Som skændige Meenedere — de gaae!
 Men komme vil forviist den Tid og Stund,
 At de fortvivlet vride deres Hænder.

En Røver.

Nei, nei! jeg svigter ei min Ed.

Alle.

Vi følge

Dig, Massaroni! ærlige, som før.

Massaroni.

Nu, saa er Alting glemt.

Marielisa

nærmer sig frygtfom.

Og du tilgiver

Marielisa?

Massaroni

stoder hende fra sig.

Bort, du falske Qvinde!

Hun græder.

Lodovico.

Tilgiv den Staffel! Hun har altid elsket
Dig tro; og skøndt hun vilde lade fiæf,
Var hun dog dybt bedrøvet ved din Død.

Massaroni til hende.

Hvi valgte du den nedrige Filippo?

Marielisa.

Du selv har tidt mig sagt: I Fald jeg dør,
Da skal du tage dig en anden Kiærest;
Den Sorg, den Beemod kan jeg ikke lide.

Massaroni.

Hvi valgte du dig ei en tapper Mand?
Han var den Smukkeste! Ha, feige Kiøn!
I løbe dog bestandig kun som Børn
Og griber efter Glitter.

Lodovico.

Tilgiv hende!

Massaroni.

Ei af Barmhiertighed; ved denne Dolk!
Thi var jeg ei forelskt i dig endnu,
Saa fulgte snart du den Forræder der
Paa mørken Sti. Men — lad det være glemt!
Giv mig et Kys!

Hun kysser ham.

Og ræk mig saa Pocalen!

Jeg haaber, der er dog en Taar til mig.

En Røver bringer den.

Saaameget, som du vil.

Massaroni.

Den tømmer jeg

Til Hilsen og til Pant paa nye Forbund.

Drifker, og faster Bægeret over Hovedet.

Og nu — nu er vi atter Røvere!
Den første, fri, den ægte Heltestand,
Som Cain og som Nimrod stiftede,
Som Tubalkain smedded Baaben til.
Nu er I ikke Gaar paa Marken meer,
Men Ulve, røde, hungrige paa Bierget;
Gi Stude meer for Ploug, men vilde Bøfler;
Gi Ratte, som i Huset fange Muus,
Men Løver, Tigre paa et blodigt Rov.
Hør, hvor i Træet Fuglene de siunge!
De quiddre saa fornøiet, springe lystigt
Fra Green til Green, fordi de har os atter.
Ja — længe skal vi høre deres Sang,
Og hegne Kammeraterne, der døde
Paa Marken hist, hvor Bindingsværket staaer
I Trefant til Retfærdighedens Tempel,
Der aldrig bliver færdigt. —
Gi sandt, Kammerater! vi er Romere?
Men hvad var Romerne? hvad Romulus?
Kun Røvere, som vi. Velan, vi slægte
Endnu de store Stammefædre paa,
Og tilberede snart en Fæst, hvori
Sabiner, Volsker skal betale Gildet.

De gaae.

Anden Handling.

Et Bertshuus.

Berten. Marielisa.

Berten.

Marielisa! naa, saa du vil tiene
Mig nu som Koffkepige, siden Banden
Er opløst, og din Massaroni hængt?

Marielisa.

Ja! Synes dig ei godt om det, Aniello?
Du veed, jeg laver prægtigt Macaroni
Og god Frittata.

Berten.

Det er sandt; du laver
Fortsærligt Mad: Stufato, Broccoli,
Tagliarini. Det var, iblandt Andet,
Vel ogsaa en af Grundene, hvorfor
Din Massaroni holdt saa meget af dig.

Marielisa.

Jeg takker.

Berten.

Misforstaa mig ei! Du har
Desuden flere gode Egenskaber,
Hvorfor man kunde elske dig.

Marielisa.

Glad det

Nu være godt, og sig mig blot, Aniello!
Om du vil her beholde mig?

Berten.

Ja nok!

Og jeg kan ikke sige dig, hvor glad
Jeg er, at Røverbanden reent er ophørt.
Hvor det fornøier mig, at Røverne
Er blevne skikkelige Mennesker!

Marielisa.

Saa vil du ogsaa vel omvende dig?

Berten.

Alf, det er snart giort. Jeg har ikke røvet,
Har ei begaaet Mord. Jeg er en Bert
Paa Landeveien, som modtager Gæster,
I Nærheden af Skoven. Jeg var nødt til
At holde gode Miner med din Kæreste;
Men Sanct Uberto veed, hvor ondt det gjorde
Mig tidt, naar dem jeg maatte herbergere,
Som expederes skulde næste Nat.

Marielisa.

Ei, ei! hvor du er omvendt.

Berten.

Jeg behøver

Endnu at skrifte kun, og at forære
Uberto i det lille Skovcapel
En Palmegreen af Sølv —

Marielisa.

Saa staaer du selv

Med Palmegrene vel i Hænderne?

Nei, det forslaaer kun lidt. Har du forglemt,
Du takker Massaroni for din Velstand?
Vil du omvende dig, saa maa du skienke
Din hele Rigdom til de Fattige.

Berten leer.

Saa vidt gaaer ikke min Gudsfrøgtighed.
Det maatte Ganden gjøre!

Marielisa.

Gamle Skielm!

Berten.

J fald du være vil min Koffepige,
Maa du beslutte dig herefterdags
Paa meer Erbødighed. Nu blæser Vinden
Af andet Hjørne; nu behøver jeg
Gi meer at fire her og stryge Seil.

Marielisa.

Saa virkelig du elsker Massaroni
Saa høit —

Berten.

Som Galgen, man har hængt ham i.
Min Siæl til hans var knyttet med en Strikke,
Som den, der snørede ham Halsen til.

Marielisa.

Ha, hvor det vil fornøie ham at høre,
Du er ham end saa tro. Bliv ikke bange!
Der kommer han.

Massaroni

træder ind.

God Morgen, Aniello!

Marielisa leer.

God Nat, Aniello!

Berten

sagte til hende.

Ha, forraad mig ei!

Massaroni.

Hvi skælver du? Hvi est du bleg?

Marielisa.

Han blegner

Uf glad Bestyrtelse, fordi du lever.

Han tænkte, du var død; og du kan troe,

Han talte Godt om dig.

Berten.

Det var min Pligt;

Thi man skal altid tale vel om Døde.

Marielisa.

Men hvis han havde vidst, at end du leved,

Saa havde han talt i en anden Tone.

Berten.

Man skal ei rose Folk i Dinene.

Massaroni.

Skælv ei, Aniello! Bild, jeg kiender dig:

En Riding og en egennyttig Skielm.

Det er naturligt, du fornegted mig;

Men da vi staae nu i det gamle Forhold,

Saa falder gamle Pligt vel af sig selv.

Ei sandt?

Berten.

Jo, det forstaaer sig.

Massaroni.

Egennytten

Og Frygten binder atter dig til mig.

Jeg veed, du har bagtalt, forhaanet mig;
Men det kom af en Misforstaaelse,
Du troede, jeg var hængt.

Berten.

Nu, Gud skee Lov!
Nu seer jeg, at jeg denne Gang tog feil.

Maßfaroni
leger med sin Dolk.

Jeg burde dræbe dig.

Berten

lystlig skælvende.

Af, det var let;
Men slikt et Mord sig sommer ei for dig,
Paa sli en Stakkel. Og hvem havde du
Saa siden vel til Hæler her i Skoven?

Maßfaroni.

Det er det just; der kommer Intet ud af
At skifte Tienere for tidt.

Berten.

Nei, nei!

Og jeg er heller ingen daarlig Bert,
Har du mig ofte sagt.

Maßfaroni
støder Dolken i Skeden.

Saa lev da fort!

Jeg trykker denne Gang et Die til
For Uforstkammenheden. Tag min Haand
Til et Forsoningstegn! Jeg haaber, du
Er overtydet klart om -- min Foragt;
Thi den alene redder Livet dig.

Berten.

Den, som ei siger, du er ædelmodig,
Skal faae med mig at giøre. Maa jeg lave
Dig nogle Macaroni? Jeg har faaet
Fortræfflig Parmasan=Dst.

Massaroni.

Ja, det kan du.
Men der maa tænkes her paa flere Retter;
Thi om et Qvarteers Tid faaer du i Huset
Fornemt Besøg.

Berten.

Hvem da?

Massaroni.

Det kommer ikke
Dig ved. Gaa kun i Kiøffenet, og sørg
For Maden!

Berten.

Ha, Vittoria! nu er
Her atter Liv i Huset og i Skoven.
Før Alting var saa dødt. Du er som Solen;
Thi hvor den kommer —

Massaroni.

Ja, der lever atter
De døde Fluer op i Bindveskarmen.
Afsted med dig!

Berten

peger paa Marielisa.

Og hun?

Massaroni.

Hun skal ei være

Din Koffepige, men din Frue, Karl!
 Hun Fruen er i Huset.

Berten.

J mit Huus?

Massaroni.

Dg har du glemt, du boer til Reie hos
 Min Overbærelse, Barmhiertighed?
 At egentlig jeg skylder dig i Livet
 Et Dolkestik?

Berten.

Ha, Massaroni leve!

Thi godt han Spog forstaaer, og spørger selv.

Han gjør Complimenter for Marielisa, og lader hende gaae
 først ud af Døren.

Jeg beer, min naadig Frue! vær saa artig!

De gaae.

Lodovico kommer.

Massaroni

gaaer ham i Møde.

Nu, Lodovico?

Lodovico.

Betturinen kommer

Fra Rom med fulde Pæs, hvoraf den Ene
 Blier os en læffer Steg. Det er en tyk,
 Forædt Ultramontan, en gammel Tydsker,
 En Riobmand, der har Penge, siger Kudsken,
 Som Græs. Han ager med en gal Poet,
 Som han har taget gratis med paa Reisen,
 Dg saa en selsom Antiquarius,
 Som han har taget gratis med i Bognen,
 Thi ellers Stakkelen kun gaaer til Fods.

Massaroni.

Rig, siger du? Godt, godt! vi fange strax
Dem alle Tre, og han, den Rige, skal
Betale Rospenge for dem alle.

Rodovico leer.

For alle Tre? Det er ei meer, end billigt.

Massaroni.

Men har du fuldført strax, hvad jeg besol
Angaaende den Skolemesterdreng,
Den gamle Giantes Søn? Den Nar, den Rector,
Som undergraved mig min stolte Plan,
Og bygged paa min Død, min Undergang!
Jeg hevner mig.

Rodovico.

Du pleier ei til Sligt
At lade gaae en Leilighed forbi.

Massaroni.

Ja, han skal tugtes paa det omme Sted.
Det var det mig at fange Herren selv;
En uæsel Hevn! Nei, jeg vil dræbe ham
Med Frygt og Angst. Man siger, at han elsker
Den Søn, han har, meer end sit eget Liv.
Ham fanger jeg, og kræver Rospenge,
Som Betleren ei mægter at betale;
Saa sender jeg til Spot ham Drengens Liig.
Hvorledes faae vi ham?

Rodovico.

Jeg sendte Carlo

Til Terracina, for at faae Masetto
I Tale først. Du veed, vi maatte bringe
Ribaldo med Masetto did som Gidsler

I Huset til den latterlige Rector.
Han vil opdrage dem.

Massaroni.
Indbildske Gief!

Han gaaer i Barndom.

Rodovico.
Carlo overtaler

Masetto til at lokke Drengen ud
I Skoven. Der vi gribe ham. — Det træffer
Nok ellers op til Torden.

Massaroni.
Desto bedre!

I Regn og Torden Eggen sikkest er
For Ryttere. Gaae vi ei fat paa Drengen
I Dag, saa faae vi ham i Morgen. Først
Vi fange Tydskeren, den tykke Riøbmand,
Med samt hans Kammerherrer, Herr Poeten
Og Antiquaren.

De gaae.

Grenmanns Hauge.

Masetto. En Røver.

Røveren.

Saa det nu er vist:
Du skaffer os Fernando hen i Skoven?

Masetto.

Hils Massaroni fra Masetto, siig,
At det skal sikkert skee, hvis kun Ribaldo
Vil staae mig bi. Mig synes, han er bleven

Drumstuffedet lidt af Skolemestrens Fagter;
 At han har faaet Lyst til Noget, som
 De kalde Dyden her i Huset.

Røveren.

Bogt dig
 For at betroe dig til ham, for du veed,
 At du er sikker.

Masetto.

Vær du ganske rolig!

Røveren.

Jeg springer over Gierdet, som jeg kom.
 Glem ei: ved Egetræet hist paa Høien.

Masetto.

Hæng mig deri, hvis ei jeg bringer ham!

Røveren gaaer.

Masetto.

Der kommer min Ribaldo. Hvor alvorlig!
 Nu maa jeg først udforske ham.

Ribaldo kommer fra en anden Side.

Masetto.

Ribaldo!

Hvad fattes dig? Mig synes, at du seer saa
 Bedrøvet ud.

Ribaldo.

Det er jeg; men jeg haaber,
 At jeg skal blive mere glad herefter.

Masetto.

Hvorfor?

Ribaldo.

Fordi hver Dag jeg bliver bedre.

Masetto.

Gud bedre mig! vil du nu være bedre?
Hvad er dog det for Hovmod og for Griller?
Mig synes, du er god nok, som du er.

Ribaldo.

Jeg ranet blev som Barn fra Huus og Hiem,
Og lærte kun en daarlig Christendom
Blandt disse Røvere. Den gamle Rector
Har aabnet mine Dine; meer, end han,
Den venlige Fernando.

Masetto.

Tag dig Vare!

Det er dog lutter fremmed Ricætti.
Troer du, Alexio vor egen Munk
Bisalde vilde slige Meninger?
De agte jo ei Helgene.

Ribaldo.

De agte

Gud meer; er det at laste?

Masetto fatter sig.

Du har Ret;

Og næsten troer jeg selv, jeg kunde røres
Til Dyden. Hør nu, veed du hvad, Ribaldo?
Jeg halvt fortryder — eller egentlig
Jeg heelt fortryder, at jeg stjal det Uhr
Fra Skolekammeraten. Hvis du vil,
Som jeg, saa siger jeg Herr Rector Alting
Reent ud, og bringer Uhret ham igien.

Ribaldo.

Det var just det, jeg vilde foreslaae.
Hvis du ei gjorde det, saa gjorde jeg det;

Det skændigt er, at lønne Godt med Dndt,
Og jeg vil ingen Kieltring være meer.

Masetto.

Nu, det var smukt af dig. Der kommer Rector.
Lad mig først tale med ham, ti du stille!

Treumann kommer.

Masetto

med paataget ydmyg Angerfuldhed.

Herr Rector! De maa ikke være vred.
Det er ei let, at vænnes i en Hast
Fra slemme Vaner. Det er gaaet os,
Som Hunde, der dresseredes til Jagt:
Vi seer ei Byttet, før vi gribe det,
Men ikke for at eie Rovet selv,
Vi slæbe det kun hen til vore Herrer.
Før Massaroni var vor Herre; nu
Er De vor Herre. Da jeg saae i Morges
Fernandos Uhr, da gif det mig, som Ratten,
Naar den seer Muus: jeg maatte gribe det.
Jeg tog det. Det var ei af Egennytte,
Men for at have den Fornøielse
Ret suilddt at vise min Behændighed.
Den Glæde har jeg havt —

Gaaer hen, og tager Uhret ud af et huult Træ.

og der er Uhret.

Og saadan handler jeg herefter altid,
Hvergang den gamle Vane frister mig.

Kysser hans Haand.

Treumann.

Det glæder mig, min ærlige Masetto!
At selv du føler, at du dybt fortryder

Den stygge Last.

Sagte.

Var det nu ikke godt,
At jeg foer lempeligt? Thi Haan og Brede
Det havde kun forhærdet ham.

Hoit.

Nu vil

Min Ferdinand først blive glad igien.
Han havde sat sig hen i mørke Tanker.

Masetto.

Ei, det var slemt, hvis paa hans Fødselsdag
Han ingen rigtig Glæde havde nydt.
Det er et nydeligt Spadsereveir,
Thi Himlen er bedækt.

Treumann.

Men det er lummert.

Masetto.

I Skoven er der svalt. Tillader De,
Vi gaae en lille Tour med Deres Søn
I Egelunden?

Treumann.

Ja, hvorfor ei det?

Der pleier altid han en Times Tid
At sidde paa sin Fødselsdag; der sad
Som lille Dreng han med sin salig Moder.
Hvis der kun intet Uveir træffer op;
Mig synes, der staae Tordenskyer henne.

Masetto smilende.

Nei, det er ingen Tordenskyer, Herr Rector!

Treumann.

Nu, det kan være. Det forstaaer du bedre.

Ribaldo.

Maa jeg gaae med?

Treumann.

Ja vist, mit fiære Barn!

Ribaldo.

Og — det var ikke mig, som ranned Uhret.

Masetto.

Ribaldo! Selvroes stinker. Hold din Mund!

Treumann.

Med dig, Ribaldo! er jeg bedst tilfreds.

Jeg haaber, jeg opleve skal den Dag,

At see jer begge to som brave Mænd.

Gaaer.

Ribaldo.

Hvor kan du sige, det ei træffer op

Til Torden? Om en Times Tid, og før,

Gaae vi et Uveir.

Masetto.

Det er Spøgen just.

I Skoven er der Hytter nok og Grotter.

Jeg troer, du bliver snart saa sædelig,

At du dig frygter for en dyppet Troie?

Ribaldo.

Nei, det just ikke —

Masetto.

Nu, saa gjør ei Knuder,

Og spild os Regen ei med dine Fagter!

De gaae.

Vertshuset.

Buttermilch, en tyk, skaldet gammelagtig Mand, kommer næsten afslædt ind, i en hvid tynd Nattroie; de korte Manskins Beenklæder ere opknappede ved Knæene; han har Tøfler paa, og en Rathue i Haanden, hvormed han vifter sig. Verten følger ham.

Buttermilch.

Hvad skal jeg her — jeg spør hver Christensjæl,
Hvad skal jeg her i det fordømte Land?

Verten.

Bevares! Herren ei maa tale saa!
Bort Land er ei fordømt; nei, tværtimod,
Her blier vi allesammen salige.

Buttermilch.

Altting er overdrevet her og smagløst.
Er det en Hede? Det er ikke til
At holde ud. Ha, det er gaaet mig,
Som Skipperen i Havsnød: jeg har fastet
Det ene Klædningsstykke med det andet
Fortvivlet over Bord; saa at tilsidst
Jeg staaer in puris naturalibus.
Det hjælper ei, jeg bliver ikke flot.
Dog jo, desværre! alt for — alt for flot.

Torrer Panden med Rathuen.

Jeg smelter fast, som Smør. — Hvordan bevarer
I eders Smør i denne Hundehede?

Verten.

Man sælger det i Allenviis, i Larme,
Naar det er blevet alt for flydende.

Buttermilch.

Men jeg vil ikke flyde. Jeg er ikke
Nedkommen til Italien for at flyde.
J bruger Olie, hører jeg, til Maden?
Det bruge vi i Nostock til at smøre
De tørre Kofke med.

Berten.

Nu skal jeg bringe
Et godt Fad Macaroni.

Buttermilch.

Jeg er fied
Af disse Macaroni, kan ei meer
Fortære dem. Kan J ei lave mig
En Hønsesfricassee? Har J ei Færkræ?

Berten.

Jo, et Par Stykker.

Buttermilch.

Er de ogsaa friske?

Berten.

Ja, ganske friske. Hør kun, hvor de fagle!

Buttermilch.

Af, af! Gud bedre mig, mig arme Mand!
De gaae i Gaarden. De er alt for seige.
Jeg kan ei spise Kiød, som ei har hængt.

Berten sagte.

Saa vil jeg skære ham en Tyv fra Galgen.

Buttermilch.

Og jeg maa have Kiød; thi Mennesket
Det er et Rovdyr, er en Carnifex,
Og man kan see ham strax paa Tænderne,
At ei han blot skal æde Macaroni.

Berten.

Taalmodighed! De skal faae Kiød, min Herre!

Buttermilch.

Tag mig en Stol!

Berten.

Ja, gierne. Vær saa god!

Buttermilch sætter sig.

Du milde Fredsens Gud, hvad det er Meubler!

Hvad det er Stole her i dette Land!

Den har jo intet Sæde, ingen Dybde,

Og Ryggen staaer til Veirs saa steil og høi,

Saa man kan ikke læne sig tilbage.

Berten.

Jeg har en Seng med herlige Madrasser;

Der kan De sove Dem en Middagsføvn.

Buttermilch.

Jeg Middagsføvn har sovet hele Dagen,

Imens vi sad og stødtes i Karet.

Jeg kan ei sove meer.

Berten.

Ei, det var slemt;

Har Herren sovet bort den smukke Udsigt?

Buttermilch.

Jeg vaagned kun engang, da noget Qvæg

Kom os forbi. Men Alt er overdrevet

Og smagløst her i det fordømte Land;

Om det er Hornene paa eders Stude.

Berten.

Er Herrens Kammerater end derude?

Buttermilch stolt.

Hvad, mine Kammerater? Kammerater!

De to naragtige Caricaturer

Er ikke mine Kammerater, Kiære!

Den ene — det er en absurd Poet,

Jeg traf i Wien, og som forførte mig

At drage med ham til Italien,

Paa Condition: jeg skal betale Gildet.

Jeg traf ham i et Marionetttheater,

Hvor begge vi os næsten loe fordærvet

Af Een, som hedder Harlekin. Jeg veed

Ei, om I kiender ham?

Berten.

Jo, jeg har giort

For ganske kort Tid siden hans Bekiendtskab.

Buttermilch.

Han hedder ogsaa Casperle.

Berten.

Kiært Barn

Har mange Navne. Maa jeg spørge om

Min Herres Navn?

Buttermilch.

Jeg hedder Buttermilch.

Det var en prægtig Karl, den samme Casper.

Og da vi havde dog en fælles Smag

For Harlekin, saa haabed jeg, vi skulde

Sympathisere meer; men det blev Bind,

Thi min Poet er ligesaa forgabet

I Alting her, som jeg foragter det.

Berten.

Men nu den Tredie?

Buttermilch.

Ja, han passer, som

Det femte Hiul til Vognen. Det er, troer jeg,
 En Antiquar, som reent har tabt Forstanden.
 Vi traf paa Veien ham, udmattet, hungrig;
 Jeg, som en venlig Mand, en færlig Siæl,
 Rørt til Barmhiertighed, tog ham i Vognen;
 Men det gif mig, som Bonden, der en stiv,
 Forfrossen Snog opvarmed i sin Barm:
 Den staf ham, da den kom til Liv og Kræfter;
 Og saadan gif det mig med denne Strauß.
 Han hedder Strauß, og flyver, som en Struds,
 Paa sine Been den hele Verden rundt.
 Og næsten troer jeg, han fordøier ogsaa,
 Som Strudsen, Jern og Sten, saa at hans Mave
 Er vel indrettet for jert Kiøffen her.

Phosphorus kommer, gammeltydsk flædt, med Knebelshalter og
 med en Albrecht-Dürersk Klaphue paa Hovedet. Han har
 Marielisa ved Haanden.

Phosphorus.

Ja ja, i Sandhed! nu kan man først mærke,
 At man er kommen til Italien.
 Thi Mailand, Florents er endnu ei ret
 Italien; det tydske Naboskab
 Har blandet Blodet. Milaneseren
 Og Florentineren er ikke fuldblods;
 Der findes ei de regelmæssige Træk,
 Som i Campagnen.

Beger paa Marielisa.

See paa denne Pige!

Den skønne, kraftige Physiognomie,

Slet intet blond Sentimentalt, slet intet
 Af vore Damers dydige Enerperi.
 Og Mændene — med dem er det det Samme.
 Her findes næsten lutter smukke Mandfolk;
 Som for Exempel — hvor er Berten henne?
 Berten bukker.

Her.

Phosphorus

studser over hans Sæslighed.

Nei, min Ven! jer kan jeg ikke bruge.
 I er ei noget heldigt argumentum
 Ad hominem.

Berten

sagte leende.

Det er ei første Gang,
 At jeg har afslagt falske Bidnesbyrd.

Phosphorus

til Buttermilch.

Nu glæd Dem, Ven! vi er paa classisk Grund.

Marielisa hjælper Berten at dække Bord.

Buttermilch.

Jo, jeg har Anrsag til at glæde mig!
 En Hede, saa man kunde stege Æbler
 I Vindverne!

Phosphorus.

Er det dog ikke bedre,

Gud al den Glud og Kuld, hvori vi leved,
 Som Frøer og Tuder i et Gadeficær?
 Hvor man saa sjelden skued Sol og Maane
 Paa klaren Himmel, som et Mesterværk
 Af Calderon paa noget tydsk Theater?

Buttermilch.

Og hvilke Bærelser! Ilet ingen Meubler!

Phosphorus.

Det kan jeg lide just. Den Modeluxus,
Der bragtes os af hine folde Briter,
Der ei fortiene, de en Digter eie
Som Shafespeare — støder ei mit Die her.
Hvert Bærelse staaer tomt, en gammel Hal
Fra Benvenuto's, fra Cellini's Tid,
Som om den mindte sig med stille Veemod
Den Kraft, her blomstred for tre hundred Aar.
Men see, der hænger jo et prægtigt Billed!

Beger paa et Selgenbilled, der hænger paa Væggen.

Hvor herlig malt er den Zinnoberfiortel!
Det er fra Kunstens from=ensfoldige Barndom,
Da man endnu ei havde lært at tegne,
Og da man ei forstod coquet at blænde
Med Farverne. Men hvilken Inderlighed,
Men hvilken Dybde, hvilken hellig Kraft!
Jeg vedder, denne Kunstner leved længe
Før Rafael. Thi Rafael var stor,
Men dog den Første, der fordærved Kunsten.
Han gjorde sine Triller til Madonner;
Men denne Selgeninde —

Berten.

Det er sandt:

Hun havde neppe fristet Rafael.
Undskyld, min gode Herre! dette Billed
Er Ilet; jeg veed det nok. I spotter det.
Det har min Fætter smurt. Det morer ham,
At male Billeder, naar han er fri

For Tienesten. Men han har aldrig lært
At tegne.

Phosphorus

lægger hoitidelig sin Haand paa Bertens Skulder.

Lad ham aldrig lære det!

Det kun fordærver ham. Lad det Genie
Gaae fromt sin egen Vej, saa skal I see,
Hvor vidt han driver det.

Buttermilch.

Jeg er ei Kiender,

Men kan dog see, at det er Tuskeri.

Phosphorus.

Min ædle Ven! det gjør mig ondt, at De
Kun famler udenfor i Kunstens Forhal,
Dg har ei drevet det saa vidt i Smag
For Maleriet, som for Poesien.

Jeg glemmer ei den Aften, da vi sad
I Marionetttheateret i Wien;

Hvor mægtigt Deres barnligfriske Sands
Husvaled mig. Ja, hvergang Harlekin

Gik Deres runde Mave til at dingle,

Jeg tænkte: Der er dog en Mand med Aand
For Fædrelandets ægte Poesie.

De havde sneget Dem fra Borgtheatret,
Fordi det dumme Toi der kieded Dem.

Buttermilch.

Ja, hør nu, Phosphorus! det er ret godt —
De snaffer smukt, De smigrer mig, De siger,
At jeg forstaaer mig meer paa Poesien,
End mange Folk, der kalde sig Poeter;
Det er ret godt. Men jeg er ei hovmodig,

Dg jeg vil ikke gielde for Poet;
 Men jeg vil leve godt, fornøie mig,
 Dg hvordan kan jeg det i dette Land?
 Hvi drog De mig bort fra mit kiære Wien,
 Hvor dog jeg havde min indbagte Høne,
 Meelspiisen delicat — og Harlekin?
 Hvad har jeg her?

Phosphorus.

Vi, til vi komme til

Neapel, Kiære! der skal Pulcinel
 Erstatte rigeligt den tabte Casperl.
 Dg kan ei nu de clæssiske Macaroni
 Erstatte Dem Meelspiisen, flau modern,
 Opfundet i en uromantisk Tid?

Buttermilch.

Jeg lider ei den Mad, som koges her
 I Olie.

Phosphorus.

Gode Gud! er Olien ei

Langt meer poetisk, end det dumme Smør?
 Hiin presses af en Frugt; men Smør og Mælk
 Udmalkes fælt af Noret paa en Ro.
 Det er jo næsten Blod. Men Olien er
 Et ædelt, skønt Vegetabil, som nærer
 Os fint og idealt.

Buttermilch.

Af, gaae De Fanden

I BOLD med Deres Idealiteter,
 Dg gid jeg sad igien fornøiet midt
 I mit reelle Wien!

Phosphorus.

Snart kommer Maden,
 Det Grundreelste paa hele Jorden;
 Saa hold De nu Critiken smukt tilbage,
 Den skader Rydelsen. Men tag til Takke
 Med Æg, med Macaroni, med Salat;
 Thi det er Fastedag. Vi Catholiker
 Tør ikke spise Kød; thi det er Fredag.

Buttermilch truer med Fingeren.
 Ja, det var ogsaa smukt, det gjør Dem Ære,
 At, mir nichts dir nichts, De omskifted Deres
 Religion, og fra en Lutheraner
 Blev til en Catholik. Sy, skamme Dem!
 Hvad vil nu Deres Slægt og Benner sige,
 Naar som en Renegat De vender hjem?

Phosphorus.

Hvad spørger jeg om Slægt og Benner, naar
 Det gielder Saligheden? Jeg mig folte
 Paa een Gang overtydet. Disse Børlys —
 Den fine Røgelse — den skønne Sang
 Af Munkene — de maleriske Dvinder
 Og Piger, som omringed mig paa Knæ —
 De fromme Billeder — og Kirken bygt
 I ædel Stil. Hvor var det muligt mig
 At protestere længer? Jeg gav efter,
 Og blev rettroende. Hvorledes kan
 En Digter ogsaa være Protestant,
 Og leve kun af fastende Begreber?

Buttermilch.

O, Gud forlade Dem!

Phosphorus.

Men hvor er Straufs?

Buttermilch.

Han lever, troer jeg, af slet ingen Ting;
Han har engang ei fastende Begreber.

Vetturinen kommer med Verten.

Verten.

Strax, mine Herrer! kan De spise magro
Bed dette Bord, og grasso, som De vil.
Jeg selv og Vetturinen, vi har faaet
Dispensation fra Paven; vi er svage,
Vi taaler ei at faste. Herren der
Vil ikke faste. Lad nu Hver indrette
Sit Maaltid efter sin Samvittighed.

Phosphorus.

Hvad? kan man faae Dispensation for Faste,
Og være dog en ægte Catholik?

Verten.

Ja, det forstaaer sig.

Phosphorus.

Nu, saa søger jeg

Om sliq Tilladelse, saa snart jeg kommer
Til Rom igien. Og troer De ei, jeg nok
Tor provisorisk spise Kiød imens?

Verten.

Synd er det, det forstaaer sig; men De kan
Jo skrifte siden, giøre Bod og Bedring,
Betale Afsladshøder —

Phosphorus.

Det er sandt,

Det kan jeg.

Til Buttermilch.

Og det gaaer paa fælles Regning,
Af fælles Kasse.

Buttermilch.

Hvad for noget, Herre?

Skal jeg endnu betale Afsladspenge
 For hvad De synder her som Catholik?
 Tog jeg Dem ikke med som Lutheraner?
 Hvi blev De smukt ei, hvad De var? Skal jeg
 To Gange nu betale Deres Mad,
 Til Berten første Gang, og saa til Paven?

Berten.

Men der er jo endnu en Rejsende;
 Vil han ei spise med? Hvor er han henne?

Betturinen.

Tag jer i Agt, han eier ei en Hvid.
 Beed I, hvordan han fik sit sidste Maaltid?
 Han spurgte Berten, hvad Salaten kosted,
 Som stod paa Bordet. Berten meente da
 Naturligviis, han spurgte kun for Spøg,
 Og vilde spise sin Salat til Maden,
 Som andre Mennesker; han sagde: „To
 Bajok“. — „Og Brødet? Olien?“ — „En Bajok.“ —
 Nu laved han sig en Salatragout
 Af al den Olie, som stod paa Bordet,
 Med Eddike, og spiste Brødet op,
 Som stod i Kurven. Alt for tre Bajok!

Berten leer.

Hvad gjør han nu?

Betturinen.

Han staaer og seer paa Karlen,
 Som kliner Grøsten op; og hvergang hiin
 Et Been, en Knoffel kaster ud paa Veien,
 Saa griber han det graadig, som en Hund.

Buttermilch.

Han vil dog ikke æde Been?

Berten.

Det lad ham;

Saa skaaner han min Olie, min Salat.

Buttermilch.

Det arme Dyr! jeg ynkes over ham.

Giv ham en Plads, jeg skal betale for ham.

Strauss kommer ind med Kioler og Frakke paa, med Lommerne struttende fulde af Manuscripter; han har en daarlig Hat paa Hovedet, og de lange Haar stoppede ned mellem Kiolen og Frakken. I hver Haand har han et Stykke Pandeskæl.

Strauss.

Se der, der har vi Syn for Sagn! Nu negt
 Mig Rogen meer, at Gimbren og Teutonen
 Gi overgif i Styrke Romeren!

Jeg veed det vist, at her — her stod et Slag
 I gamle Dage mellem begge Folk.

To Pandeskæller fandt jeg selv i Jorden;

Nu beder jeg ethvert uwilligt Vidne

At føle kun.

Han gaaer først til Buttermilch, som afflaaer det med Bæmmelse, derpaa til Phosphorus, som gior det med megen Vigtighed.

Kan man nu ikke strax

Opdage, hvo af disse faldne Helte

Der var en Romer, og hvo var en Gimbren?

Berten.

Det er jo Pandeskæller af en Dyr,

Et Faar.

Strauß opbragt.

Hold Mund! Han er en Ignorant,
Er selv et Faar, en Dre.

Biser igien.

Denne her

Tilkiendegiver med sin stærke Skal,
Han var en Gimbrier. Men den fiælne Rømer,
Han giver sig i Døden end tilkiende.
Føl kun hans Pande! Man kan smuldue den.

Han lægger Knoklerne paa Bordet.

Buttermilch.

Jy, læg dog ei det Snavs paa Spisebordet!

Berten lægger det hen paa et andet Bord.

Strauß.

Det bliver mig dog alt for lummervarmt.
Jeg troer, jeg trækker Dverkiolen af,
At jeg kan røre Armene til Maden.

Til Berten.

Min Frak er vel i Sikkerhed for Tyve?

Berten.

Her Ingen er, som stiale vil fra jer.
Kom, skal jeg hjælpe?

Strauß

støder ham fra sig.

Karl! bliv mig fra Livet.

Troer J, jeg er en fiælen Sybarit,
Som ikke selv kan trække Frakken af?
Troer J, at jeg behøver Kammertiener?
En Slange skyder Ham foruden Hielp,
Og det kan Strauss saa godt, som nogen Slange.

Han trækker Dverkiolen af, og lægger den hen. De lange gule
Haar styrte ham uregte ned ad Rækken.

Berten.

Ei, hvilket deiligt Haar!

Buttermilch.

Min gode Strauß!

Den Manke ſkulde De dog lade flippe,
Og arte Dem ſom andre Menneſker.

Strauß

tager en Kam op af Lommen, og reder ſine Haar.

Var ei Haarſager, var den norſke Harald
Ei Menneſke? Var Merovingerne
Ei Menneſker, de gamle Frankeſonger,
Der gif, ſom Nordens Helte, med et Haar,
Der flød dem ned til Hælen? Var ei Cæſar
Et Menneſke? og hvad betyder Cæſar?
Cæſaries; og er Cæſaries
Haarſager ei? Og var det ikke Tegn
Paa Trældom hos de græſke Terner, at
De gif med korte Haar? Reſpect for Haaret!
Glem ei, det var den franſke Guillotine
Paa Grevepladsen, der har lært Paris
Den nye Mode med de bare Nakker.
Ha, det er dumt af mig, at ikke ogsaa
Jeg lader ſkægget voxе. Hvi barbere
Vi os, vi Mænd? Kun for i Anſigtet
Ret at ſee ud, ſom gamle Rørlinger.

Berten.

Bil Herren ikke tømme ſine Lommer?
De ſtrutter ud, ſom Bocher paa min Moer,
Naar hun i gamle Dage var til Stad.

Strauß.

Jeg mine Manuscripter ei betroer

Til noget Menneske, til noget Huus.
Europa — det er mit Studerestammer,
Dg selv jeg lever kun i Hedenold;
Jeg ignorerer Alt, hvad der er skeet
I disse sidste usle tusind Aar,
Dg jeg erkiender ingen Stater, Stæder.
Jeg søger efter gamle Mindesmærker,
Indskrifter, hugne dybt i Malm og Steen.
Naar Kiolen, Dverkiolen blier for fuld
Af siældne Sager, læsser jeg det af.
Som Egernet, som Ræven, har jeg Huler,
Snart i Steendybser, snart i gamle Mure;
Men Ingen kiender mine Gjemmesteder,
Dg naar jeg døer, saa døer min Skat med mig,
Thi vort Aarhundred er den ikke værd. —
Jeg var i Lapland, for at gjøre mig
En Tegning af en Runesteen; da faldt det
Mig ind, at vandre til Constantinopel.
Paa Hyppodromen nemlig, hørte jeg,
Der være skal en Indskrift i en Støtte
Af norske Bæringer. For at faae Bished
I Sagen, gik jeg først lidt til Paris,
For at benytte der Bibliotheket;
Men som jeg stod ved Porten Saint Martin,
Dg tog i Kommerne, opdaged jeg,
Jeg havde glemt et vigtigt Manuscript
Bed Lübeck i et gammelt Kampegierde.
Det hentede jeg da først. Nu kommer jeg
Fra Rom, jeg har benyttet Vaticanet,
Dg vandrer lige til Constantinopel.

Phosphorus.

Den Bei dog falder ikke just saa lige,
Hvis ei De gaaer til Søes.

Strauß.

Jeg reiser aldrig
Til Søes, hvor jeg kan komme frem til Gods.

Mariefisa bringer Maden med Verten.

Buttermilch.

Herr Strauss! kom, vær saa god og vær min Giest.

Strauß.

Det havde jeg i Sinde.

Buttermilch.

Jør jeg bød Dem?

Vil De betale?

Strauß.

Nei, De skal betale.

Buttermilch.

Jeg skal?

Strauß.

Naturligviis! Af tvende Grunde.

Buttermilch.

Den første?

Strauß.

Jeg har ingen Penge selv.

Phosphorus.

Den er antagelig.

Buttermilch.

Den anden Grund?

Strauss.

Er den: det billigt er, at dovre Rige
Betale for den lærde Fattige.

Saaledes har jeg altid drevet det;
Thi hvor jeg kom, var Præsteboligen,
Var Herregaarden mit Giestgiveri,
Og jeg fik stedse der, hvad jeg behøved.

Phosphorus.

Men naar De stundom var for grov og studs,
Gik De vel ogsaa meer, end De behøved?

Strauss.

Ja, stundom fasted man mig glubst paa Døren,
Og gav mig Næsestyvne, Brygl. Det brød jeg
Mig intet om, det offred jeg Minerva.
Jeg har ei Tid, at giøre Complimenter.
Og jeg modtager ei Velgierninger,
Dertil er jeg for stolt.

Buttermilch.

Hvad kalder De
Da det, at man tracterer Dem for Intet?

Strauss.

Pligt, Skyldighed imod en sjelden Lærd,
Som sig opoffrer for sin Videnskab.

Buttermilch

sagte til Phosphorus.

Jeg kan dog lide ham. Han morer mig
S'gu næsten lig'saa godt, som Harlekin.

Phosphorus.

En jammerlig, elendig Glosebog,
Berøvet alt Genie og Phantasi.

Berten.

Nu sætter jer til Bords, I gode Herrer!

I det de sætte sig, bliver det mørkt i Værelset, det lyner stærkt,
et forfærdeligt Tordenkrald høres.

Buttermilch

taber sin Skee.

Ih, Gud bevares! Hvad var det?

Strauss

bliver rolig siddende.

Det lyner

Og tordner. Hvad er det saa meer? Herr Bert!

Giv mig min Suppe, før den bliver kold.

Phosphorus

urolig.

Et deiligt Veir, poetisk! men jeg lider
Ei disse lumske Lyn, thi de kan træffe,
Naar mindst man venter det.

Buttermilch.

Nu skyller Regnen

I Spande ned. Alting er overdrevet

Og smagløst her i det fordømte Land.

I Kald man havde dog en Tordenleder

Paa Huset; men hvor træffer man vel her

Slig Industrie?

Marielisa.

Hvad er en Tordenleder?

Buttermilch.

Et Stykke Staal, som løber i en Spids,

Som peger altid hen i samme Retning,

Og viser Lynilden, hvor den skal ramme.

Marielisa.

Dem har vi nok af. See kun bare der:
En Række Tordenledere, som alle
Henpege kun paa jer.

Røverne ere imidlertid traadte sagte ind, have opstillet sig langs
med Væggen, og sigte paa Selskabet med deres Bøsser.

Buttermilch.

Nu hjælp os Gud!

Han og de andre Gæster reise sig forfærdede.

Massaroni

træder hen til Bordet.

Altting er smagløst her og overdrevet
I det fordømte Land. Ei sandt, min Herre?
Dog ikke Alt; thi Røverne — dem vil
De finde meget artige, belevne.
Herr Bert! fyld Glasene.

Berten gjør saa. Massaroni tager et Glas.

Og det skal være

De fiære Gæsters Skaal! Vi slæbe dem
Lidt op i Biergene, naar de har spist.
Motion paa Maden — den er meget sund.
Men der befries de strax igien, saasnart
De skaffe de forlangte Løsepenge.

Med tordnende Stemme:

Selskabets Skaal!

Alle de Andre

bange.

Vi takke.

Buttermilch.

Lasse skyldigst.

De klinker med ham. Masfaroni giver Røverne et Vink, nogle af dem skyde deres Geværer af over Hovederne paa Gæsterne. Phosphorus falder paa Gulvet. Buttermilch synker paa en Stol. Strauß staaer forstenet med opspilede Dine.

Masfaroni leer.

I Herrer! reiser jer. Det var løst Krudt.
Der bliver jo kun saluteert til Skaalen.

Tredie Handling.

Egelunden paa Høien.

Det har regnet.

Fernando. Masetto. Ribaldo.

De tvende Sidste hver med en Glaske i Haand, Fernando har et Bæger.

Fernando.

Hvor det var morsomt i den mørke Grotte,
Imens det skylled ned paa Blomsterne
Derude. Stakkels Blomster! Men de have
Da ingen Rød, det var en Fæst for dem.
Kom, vil I bare see, hvor nu Naturen
Staaer frisk og grøn! Den været har til Gilde,
Den druffet har vor Herres Skaal. Der er
Dog ingen større Rød, end lide Tørst.

Masetto.

Det har vi ofte følt, men du vel neppe.

Fernando.

Jo, sommetider, naar jeg med min Fader
Gik lange Vandringer. Da jeg begreb
Den østerlandske Tørst i Ørknerne,

Der tales om i deres Eventyr.

Men var det nu ei godt, at jeg tog Flasken
Med Viin herud? Og Tak, min Ven Ribaldo!

Jordi du hentede Vand ved Kilden. See,

Det smukke Bæger fik jeg af min Moder

Før tre Aar siden paa min Godsfelsdag.

Da sad hun med mig under dette Træ.

Og derfor jeg betragter Vandringen

Til Egetræet her den tolvte Mai

Som Pilgrimsgang til hendes hellige Grav.

Masetto sagte.

Betragt det som en Vandring til din egen!

Fernando.

Nu vil jeg drikke hendes Minde. Hift

Fra Himlen seer hun kjærlik til sin Søn,

Og vogter, som en Engel, ham hans Bei.

Han lader dem skienke Viin og Vand i Bægeret, og drikker.

Drif med!

Ribaldo drikker ogsaa Viin og Vand.

Masetto.

Nei, maa jeg bede om bare Viin!

Der kommer en Regnbue frem paa Himlen.

Fernando

klapper i Hænderne.

O, fiære Brødre! nei, det var da herligt.

Bed denne stærke Regn udspringe blot

Gi Blomsterne paa Jorden; selv paa Himlen.

Ribaldo.

Det er et prægtigt Syn, og jeg har tidt

Forundret mig derover. Siig, Fernando!

Hvorledes bliver dog Regnbuen til?

Fernando.

Gud satte den paa Himlen til et Tegn,
 At der skal ingen Syndsflod komme tiere;
 Men den er meer, den er et Tegn, Ribaldo!
 For hvert et ærligt, hvert et trofast Bryst,
 At Gud i Nødens Tid staaer Siælen bi.
 Det er en Greport for Skaberen,
 En Naadesdør paa Himlen for den Skabte.

Masetto.

Fernando! seer du i det Grønne der
 Tre, fire Jægere? Jeg kiender dem,
 De vare mine Kammerater før,
 Nu er de blevne skikkelige Folk,
 Som jeg. Skal vi gaae hen og hilse paa dem?
 Det vil fornøie dem, at gratulere
 Dig paa din Fødselsdag.

Han giver dem Tegn.

Ribaldo

griber Masetto i Brystet.

Du er en Tiger,
 En lumsk Hyæne! Du forraader ham.

Kaster sin Dolk til Fernando.

Fernando! tag min Dolk, forsvar dit Liv.
 Jeg er uskyldig og bag Lyset ført,
 Som du. Men jeg vil døe, hvis ikke jeg
 Kan leve som en ærlig Dreng herefter.

Masetto og Ribaldo brydes, og forlade Skuepladsen.

Masetto udenfor.

Hielp, hielp! han qvæler mig.

Lodovico udenfor.

Mord? Overfald?

Fjortæder! dø.

Fernando.

O, Gud!

Lodovico kommer med tre Røvere.

Lodovico.

Vær du kun rolig.

Følg os til Hovdingen, til Massaroni!

Fernando.

O, I har dræbt Ribaldo!

Lodovico.

Belfortient!

Du skal ei døe, i Fald din Fader sender
Os Løsepengene til rette Tid.

Fernando

vrider sine Hænder.

Min stakkels Ven, min arme Kammerat!
See, hvor han bløder! Han var ærlig, tro.
Han meente mig det godt; han vared mig,
Og maatte bøde med sit unge Liv.

Kaster Dolken.

Nu kan I føre mig, hvorhen I vil;
Ihi hvor han bæres hen, der gaaer jeg med
Som Sørgefølge. — Regnbuen forsvandt!
Han er alt lukket ind ad Raadens Port,
Og den vil ogsaa aabne sig for mig.

De gaae.

Fjeldkløft i Skoven.

Massaroni. Torrigiani. En Hyrde.

Massaroni.

Hvor gaaer det Fangerne?

Torrighiani.

Den Gamle sover.

Massaroni.

Da havde han just ei Anledning til
At blive træt, thi Vælet slæbte ham,
Imens vi andre gif. Hvad vil den Mand?

Torrighiani.

Det er den Hyrde, der paa din Befaling
Har slagtet Geden af sin Husbonds Hiord,
Og bringer den.

Massaroni.

Godt, godt! saa lad den stege.

De Fange trænge vel til en Forfriskning,
Saavel som vi. Hvorledes gaaer det ellers
De Andre: Herr Poeten, Antiquaren?

Torrighiani.

Dem gaaer det høist forskielligt. Herr Poeten
Han gisper, som en Muus, der sættes under
Luftpumpe. Han forlanger Hovedvand,
Endskjøndt, jeg troer, han har alt Vand i Hovedet.
Han er saa mat, som han var kommen af
En Barselseng med en dødfødt Sonet,
Og skælver, naar han seer en Dolk i Skeden.

Massaroni leer.

Og Antiquaren?

Torrigiani.

Kiender ingen Frygt

Og ingen Træthed.

Maſſaroni.

Nei, det maa man ſige,

Den Karl kan gaae, ſkiøndt han har Kommen fuld.

Torrigiani.

Ja, han har Kommen fuld af Jugenting.

Maſſaroni.

Vi maae dog efterſee Papirerne;

Maafſee han giemmer gode Banconoter.

Torrigiani.

Saa maae vi først ſlaae ham ihjel; thi hans

Papirer høre til hans Legeme,

Som Hjerte, Lever, Nyre, Tarm og Lunge,

Og derſom vi vil have fat paa dem,

Saa maae vi først anatomere ham.

Maſſaroni.

Den Rige ſkal betale for dem alle.

Kald ham herhid, hvis han har ſovet ud.

Torrigiani gaaer.

Maſſaroni til Hyrden.

Hvor boer du?

Hyrden.

Her paa Bierget.

Maſſaroni.

Og din Huſbond?

Hyrden.

I Huſet hiſt i Dalen.

Maſſaroni.

Godt! Du bliver

Hos mig nu for det første. Har du mærket
Til Speidere, til Ryttere, Soldater?

Hyrden.

Slet ingen.

Masfaroni.

Her du kender jo hvert Smuthul?

Hyrden.

De fleste.

Masfaroni.

Godt! dem skal du vise mig.

Din Trost skal jeg rigeligt belønne,
Den mindste Svig vil koste dig dit Liv.
Lad Geden stige!

Hyrden gaaer.

Buttermilch kommer, og gnider sine Dine; han bukker dybt for
Masfaroni.

Masfaroni.

Tiener, Herr Patron!

Beskommen i det Grønne. I er Kjøbmand?

Buttermilch.

Med Gud og Gren; ja, min Herr — Captain!

Masfaroni.

Det er jeg med.

Buttermilch.

De Kjøbmand? De en Kjøbmand?

Jeg troede, De var — Militair.

Masfaroni.

Ja, rigtig!

Jeg er Fregat og Kjøbmandsskib tillige.
Vi sigte begge til den samme Skive.

Buttermilch.

Og den er?

Massaroni.

Penge.

Buttermilch.

Ja — paa den Maneer

Blier der nok mange Riobmænd her i Verden.

Massaroni.

Naturligviis; som alle snyde vil
 Himanden, og berige sig paa Andres
 Beføstning. Nogle gjør det delicat,
 Forblommet, bruge smukke Talemaader:
 Om Statens Nytte, Fædrelandets Tarv.
 Jeg kunde bruge samme Talemaade.
 Ved min Haandtering vinder Kirkestaten,
 Det er især de Fremmede, jeg presser;
 Paa denne Viis beriger jeg mig selv
 Og Fædrelandet. Derfor skal J ogsaa
 Betale mig sex tusind Scudi for
 Jert eget Liv, og fire tusind for
 De andre To. Saa kan J reise vid're.

Buttermilch.

De sætter megen Priis —

Massaroni.

Paa eders Liv?

Det kommer af, jeg elsker jer saa høit.

Buttermilch.

Der er ei Andet for: jeg skal betale —
 For mig.

Massaroni.

Og for Poeten.

Buttermilch.

Jeg har taget
Ham med, og lovt at holde ham imens
Med Alting frit paa Reisen.

Massaroni.

Ganske rigtig!

At give ham at leve af, saalænge
Han er med jer.

Buttermilch.

Ja, det er sandt, det har jeg.

Massaroni.

Saa maa I ogsaa løse ham fra Døden;
Ihi ellers bryder I Contracten, og
Han lever ikke meer paa eders Regning.

Buttermilch.

Jeg vil betale for ham — Noget for ham.
Men, bedste Herr Captain! to tusind Scudi
Er meer, end denne hele Karl er værd.
Tillad, jeg gaaer lidt paa Accord med Dem!
Fem hundred Scudi.

Massaroni forbittret.

Gi en Skilling mindre!

Hvis ikke, bløder han.

Buttermilch forskrækket.

Ja, ja! Gud bedre!

Jeg ruinerer mig — det faaer saa være;
Jeg vil ei være Skyld i Nogens Død.
I Fald han ei er død af Skrækken alt;
Ihi er han det, indseer Captainen selv,
At disse Penge var unyttigt spildt.

Massaroni.

Paa ingen Maade! Dersom han er død,
Jeg sørge skal for hans Begravelse,
Og da den skeer med megen Pomp og Pragt,
Saa koster den omtrent — to tusind Scudi.

Buttermilch.

Belan! jeg skal betale — skal betale —
For ham; men Antiquaren — Antiquaren
Mig kommer intet ved. Det er en Dye,
En utafnemlig Knekt. Jeg vedder, han
Ei takked mig engang, i Fald jeg ogsaa
Betalte for hans Liv.

Massaroni.

Der kommer han.

Nu vil vi høre dog hans egne Tanker.

Straufs kommer.

Nu dreie de alt Geden hist paa Spid.
Men bare de ei brænde den! Forstaaer
Den Røver, I har sat dertil, sin Gierning?
Hvis ikke skal jeg gierne dryppe Stegen,
Thi jeg har lært at lave selv min Mad.

Massaroni.

Bær I kun rolig! Stegen blier ei brændt.
Men er I ogsaa vis derpaa, at I
Blier en af Giesterne?

Straufs.

I vil dog ei

Forlange, man skal rende sliig en Bei
Med tørre Munde?

Maßaroni.

Troer I, jeg har slæbt
Jer hid, for at tractere jer?

Strauß.

Hvorfor

I gjorde det, det maa I vide bedst.
Jeg Intet har, som friste kan til Rov.
I Fald jeg endelig skal undersøges,
Belan!

Tommer sine Tommer, og lægger Sagerne omkring paa Træstubber.

See, her er mine Manuscripter.

Men I vil gloe derpaa, som Røven paa
Beirmøllen. Intet I forstaaer deraf.
See denne Pakke — det er Angelsaxisk.
Og her er Celtisk. Her er Gammel-Icelandsk.
Og her er Sanskrit, hvis I heller ønsker
Lidt Østerlandsk maaskee, til en Forandring.

Maßaroni.

Hvad skal jeg med det Snavs?

Strauß stolt.

Det bliver Snavs først

I eders Mund.

Putter det i Tommerne igien.

Maßaroni

griber efter Dolken.

Tag dig i Agt, din Praffer!
Hvis ei du skaffer Penge, maa du døe.

Strauß.

Døe maae vi alle; hiin lidt før, og hiin
Lidt senere, det er den hele Forskiel.

Troer I at skræmme mig med Døden? Jeg
 har lært af Skandinaviens gamle Helte,
 Af Sydøes Cannibalen og af Tyrken,
 At døe med Latter og at døe med Mod.
 Og jeg er mere fikse, end alle hine,
 Thi jeg troer ei paa Paradiis, paa Valhal,
 Mig vinker ikke Odin med sit Flesk,
 Og ei Gudsengelen med sin Basun.
 Men jeg er Stoiker — det er mig nok.

Massaroni affides.

Det er en lystig Klegle, han er fikse.
 Dog, nei! det er ei menneskeligt Mod —
 Kun lærd Affindighed. Det er jo heller
 Ei noget rigtigt christent Menneske,
 Det er en Tydsker.

Phosphorus kommer.

Af! den Opium,

Den hialp. Jeg havde glemt de Draaber, som
 Jeg bærer hos mig i en lille Flaske.

Buttermilch.

Har De nu atter taget Opium?

Phosphorus.

Jortyndet, paa et Stykke Raffinade.

Buttermilch.

Af, Berden bliver alt for raffineert.

Hvad siger De dertil, min Herr Captain?

Skal jeg betale Dem to tusind Scudi

For et affindigt Menneske, som dræber
 Sig selv med Gift?

Massaroni.

I Fald han døer, velan!

Saa skal han blive hæderlig begravet,
Som vi har aftalt.

Buttermilch.

Spise sig en Kuns,
Aldeles uden Venstabsharmonie,
Aldeles uden Selskab og Commerts,
Sang og Musik — tal! er det christeligt?

Strauß.

Nei, det er tyrkisk; men det Enc tykkes
Mig ligesaa fornuftigt, som det Andet.

Phosphorus galant.

Tillad mig, Herr Captain! at gjøre Deres
Bekjendtskab. — Na, Herr Buttermilch! vil De
Gi præsentere mig for Herr Captainen?

Masfaroni.

Behøves ei; jeg kender Herren alt.

Phosphorus.

Saa veed De, at en Digter — jeg er Digter —
Har stor Respect for Røvere. Vi kan
Aldeles ei undvære dem i vore
Romaner, Sørgespil og Operetter.
Den store Schiller skrev som Ungling alt
Et Stykke kaldet Røverne, som tidt
Begeistret har Studenter og Skolarer
Til — af, disvær! — mislykkede Forsøg,
At bringe denne primitive Tilstand
Tilbage til det borgerlige Liv.
Thi man maa sige, hvad man vil, saa er
Dog Røvelivet det naturligste;
Hvad selv det ædle Rovedyr lærer os.

Dg vi behøve blot at gaae i Lovens
Dg Tigrens Skole, for at væmmes ved
Den æfle Skolemester-Sædelære.

Dog — det forstaaer sig — Røveren kan ogsaa
Forbinde Fromhed, Poesie og Gratie
Med sin Haandtering. Dg det lærte vi,
Da Calderons Andægtighed for Korset
Blev os tilgængelig. Jeg vedder, Herr
Captain! De ligner hiin Eusebio:
At aldrig noget Kors De seer paa Beien,
Som De tilbeder ei og knæler for.

Massaroni.

Nei, det er sandt, det gjør jeg heller aldrig —
Naar jeg har Tid.

Phosphorus.

Ja, seer man, seer man vel?
Saa er vi her jo i det bedste Selskab.

Corrigiani kommer.

Captain! vi er i Fare. Hjst i Dalen
En Flok bevæbnede Soldater nærme
Sig Bierget.

Massaroni.

Kalder Hyrden! Han maa vise
Smuthullerne til Flugt. Dg dersom Skaren
Gjør Flugten vanskelig, og dersom vi
For Hurtighedens Skyld maae give Slip
Paa Byttet — nu, saa skyder disse Janger
Ihjel paa Stedet!

Phosphorus falder om, Buttermilch paa Knæ; Strauß bliver
staaende med stive Dine, og gjør Grimasser.

Torrigiani.

Rolig! End behøves

Det ei.

Masfaroni.

Jeg giver heller ikke gierne
 Slip paa ti tusind Scudi. Hurtig, hurtig!
 En Lap Papis! Hvo har en Lap Papis?

Strauss.

Den?

Tager i Lommen.

Den har jeg.

Masfaroni til Buttermilch.

J strax maa skrive, Herre!

Til Eders Banquier — til hvem J vil —
 Den Nærmeste — at han i Morgen sender
 Ti tusind Scudi; ellers mister J
 Og eders Følge Livet.

Til en Røver.

Spids en Pind,

Knyt Band af Træets Blade, bland det med
 Lidt Krudt, saa har vi Blæk.

Strauss stolt.

Behøves ei!

Giem J jert Krudthorn. See, der er et Blækhorn.

Tager Altting frem.

Og der en Pen. Troer J, jeg reiser uden
 De høist nødvendige Fornødenheder
 Til Reisen?

Masfaroni til Buttermilch.

Skriv, hvad jeg har sagt!

Buttermilch.

Hvad skal

Jeg skrive paa? Her er jo ingen Pult.

Strauss

laaner ham sin Nyg.

Kom I kun hid; jeg tiener jer til Pult.

I være kan jer egen Skriversæsel.

Buttermilch.

Der kan De see, min Herr Captain! det er
Min Tak, fordi jeg redder Livet ham.

Massaroni til Torrigiani.

Er ellers intet Nyt?

Torrigiani.

Jo, man har taget

I Østeriet Berten fangen.

Massaroni.

Lad

Dem hænge ham, det har den Skurk fortient.

Torrigiani.

Men man har taget med Marielisa,

Og hun, den Staffel, maa gaae samme Vej.

Massaroni forskrækket.

Hvordan? Marielisa?

Torrigiani.

Ja, hun sidder

I Fængsel, ikke langt herfra, ved Bierget.

Men det faaer være, som det er; det var

Umulighed at redde hendes Liv.

Det vrimler overalt med Folk paa Veien,

Og alle længes efter, Massaroni!

At fange dig og faae dig hængt med hende.

En Priis er sat af flere tusind Scudi
For den, som bringer dig.

Massaroni.

Det er det Samme.

Marielisa! du skal ikke hænges;
Dg skal det skee — saa vil jeg hænges med.
Torrighiani.

Hvordan?

Massaroni.

Jeg klæder mig som lurvet Betler,
Dg taer endnu en Dragt paa Ryggen med;
Jeg sniger mig igiennem hele Flokken
Til hendes Buur.

Torrighiani.

En sliig —

Massaroni.

Dumdriftighed

Formoder Ingen, derfor gaaer jeg fri.
Hvo vil gaae med?

Masetto kommer.

Jeg! Dg vi bringe dig

Fernando.

Massaroni vild.

Lige meget, hvad I bringe!
Dg dybt i Helvede fordømt jeg bander
Den hele Jord med Alt, hvad den kan bringe,
Hvis hun ei bringes. Men jeg bringer hende,
Om end Retfærdighedens Dyr, Stude
Besatte Veien. Som en Slange bugter
Jeg mig forbi, og bruger List, saalænge
Den bruges kan; men kan ei List forslaae,

Saa reiser jeg som Drage mig fra Støvet,
 Og spruder Ild — og da Gud naade jer!

De gaae.

Fængsel.

Et Billed hænger høit paa den nøgne Væg.

Marielisa. Laura, hendes Søster, med en Guitar.

Laura.

Min stakkels Søster! sidder du i Fængsel,
 Og skal du alt i Morgen miste Livet?
 Af, hvor jeg er bedrøvet! Arme Pige!
 Man gav mig Lov til at besøge dig,
 Endskiøndt du strengt bevogtes af en Flok
 Bevæbnede. Og jeg fik Lov, at tage
 Guitarren med. Saa kan vi synge lidt
 Til Afsked, hvis du ei har Lyst at tale.

Marielisa

sidder hængslen i en skummel Bedøvelse.
 Nu har jeg Lyst til Sang! — Er Galgen reist?

Laura.

Den staaer paa Marken, hvor jeg gik forbi.
 Af, Søster! Søster! hvorfor valgte du
 Dog ei en ærlig Bondefnøs, som jeg,
 Til Ricarest? Masfaroni har forført dig
 Til alle dine Laster. Og nu er han
 I Sikkerhed, og lader dig i Stikken.

Marielisa.

Det gjør han kun, hvis han er nødt dertil.

Laura.

Umuligt var det ham at redde dig;
Thi Bagten vaager uden for dit Fængsel
Den hele Nat, og Muren er saa tyk.

Marielisa staaer op.

Og dog — dog føler jeg mig ikke saa
Urolig nu, da han er frelst, som sidst,
Da jeg letfærdig havde mig forlovet
Med den blødhjertede Filippo, da
Jeg troede Massaroni hængt.

Laura.

Du elsker

Ham høit.

Marielisa.

Kom ikke med den søde Snak!

Han tidt har pryglet mig og truet mig
Med Døden; var vi sammen, skændtes vi
Den meste Tid. Dog slog han ikke haardt;
Jeg vidste nok, han tog ei Livet af mig.
Han er en Helt, en dristig Eventyrer,
Og fiælen kunde han vel ogsaa være.
Og — fort og godt — jeg agted hele Verden
Ei for en Hvid, naar han var røvet mig.

Stirrer paa Billedet.

Fordømte Billed! Det er ogsaa, troer jeg,
En Streg af Satan, for at drille mig.

Laura.

Hvo hænger der?

Marielisa.

Angelica.

Laura.

Den Pige,

Som Massaroni myrded; hun, hvis Beiler
Nu løber om i Skoven som en Gal,
Dg skriger kun paa Massaroni, paa
Angelica?

Marielisa.

Just hende. Hendes Fader

Blev Fangevogter her, han boede her.

Han døde, Billedet blev hængende.

Nu har det Bønderpaf indspærret mig

I samme Hul af lutter Ondskab, for

At jeg skal see det Billed sidste Nat.

I Fald det ikke hang saa høit paa Bæggen,

Rev jeg det ned, og stamped det med Fødder.

Laura.

Ik, lad det hænge, bryd dig ei om det!

Marielisa.

Nei, jeg vil være fiæk, som Massaroni,

Dg ikke bryde mig om Døden, thi

Den kom jo dog engang. Saa lad os synge!

Laura.

Hvad skal vi synge?

Marielisa.

Husker du den Vise,

Jeg sang med dig, da første Gang jeg blev

Bekiendt med Massaroni?

Laura.

Den er smuk.

Marielisa.

Ja, lad os synge den, og modigt glemme

Befymringen! Den skønneste Befymring
Er dog Forelskelsens og Kærlighedens.

De syng, Laura spiller Guitarren.

Jeg føler dig, mit Hierte!

Uroligt bange slaae.

Traf i din skjulte Braa

Den Elsktes Blikke?

Uf ti, mit Hierte! ti!

En lystig Sang stem i! —

Sværmeriske Melodie!

Forraad mig ikke.

Marielisa mørk.

Den smager ikke meer. Den vamlers mig;

Der er for meget Sukker i.

Galder i Tanker, og siger fortvivlet:

Skal jeg

I Morgen virkelig da miste Livet?

Er Haabet slukt?

Laura sukker.

Desværre!

Marielisa med Kraft igjen.

Først med Livet!

Mit Hierte svæver mellem Frygt og Haab.

Stem i, stem i, den lille Sang om Haabet!

De syng:

Haabet smiler, Haabet frister,

Siger: „stol paa mig kun trygt!“

Uf — men „Haabets Boble brister!“

Siger atter mig min Frygt.

Marielisa.

Det er det just. Den smukke Sæbeboble,
Den er saa skør, saa tynd — og bare Skum.

Grublende.

Han kan ei bryde giennem denne Muur,
Han kan ei med sin tappre Flok sig snige
Forbi Soldaterne paa Landeveien,
Han kan ei bryde giennem Bagten her.
Fortvivlelse! fy, fy, hvor er du sort.
Saa skal jeg drikke da den bedste Skaal,
Naar Morgenhanen galer? Søster, Søster!
Ha, mindes du den Vise, som Barbone
Selv digted, satte selv i Melodie,
Da sidste Nat han gøs i Fængselskieldren?

Laura.

Den er saa fæl.

Marielisa.

Den passer just paa mig.

Der kommer Intet ud af, at jeg dækker
Mig Galgebiælken med en Rosenkræde.
Ja — var det Blod! Men intet Blod skal flyde,
Jeg svaier bleg og stiv for Bind og Ravn.
Nei, nei! en Vise til Fortvivlelsen;
Thi, Søster! Søster! det er min Gudinde.

De synge:

Lyttige Jordens Glæder!
Aldrig mig meer I møde.
Flygter du fra den Døde,
Du falske Livets Tant?
Skæf, som mit Sind betager!
Farver du bleg mig Rinden?

Uf! som en Drøm, som Binden,
Min forte Lykke svandt.

Redning mig Ingen bringer,
Verden mig Ryggen vender.
Død med de kolde Hænder!
Ha, greb du alt mig fat?
Sol! naar igien du rødmer
Indigt fra Biergetinden —
Uf! som en Drøm, som Binden,
Har Haabet mig forladt.

Natten mit Hierte ryster,
Skæf er i Morgenlue,
Thi jeg ved den skal skue,
Mit Liig! din aabne Grav.
Liv, som saa fort mig daared!
Hurtig var din Forsvinden.
Uf! som en Drøm, som Binden,
Var al den Fryd, du gav.

Laura.

Tys, tys! Hvad pusler i Kaminen der?

Marielisa glad.

Kaminen? Pusler Nogen i Kaminen?

Laura.

Der stiger ned en fulsort Skorstensfeier.

Marielisa.

Ha, han vil feie Goden af mit Hierte.

Laura.

Uf, hellige Jomfru! det er Dævlens selv
Skinbarlig. See, der staaer han fort med Horn,
At hente dig!

Marielisa

flapper i Hænderne.

Ja ja! han henter mig.

Victoria!

Massaroni,

der er fremtraadt i Diæbleskiffelse af Kaminen, tager Masken af,
og siger leende:

Du fiender mig?

Marielisa omfavner ham.

Naar du

Uf mig vil ufiendt være, maa du ei
Maskere dig som Fanden, Massaroni!
Thi det er jo at komme som dig selv.

Massaroni kysser hende.

Du stakkels Tøs! hvorledes har du det?

Marielisa.

Du er min Doctor, bringer Medicin,
Lidt Styrkende for Hjertet. Men hvorledes
Vil du dog redde mig? Jeg har ei lært,
Som du, at frybe giennem Skofteenspiber.

Massaroni.

Det skal du heller ikke; du skal gaae
Her ganske mageligt igiennem Døren.

Marielisa.

Men Bagten!

Massaroni.

Dumme Bønder, som er bange
For Fanden, skrækkes let. Og derfor tog jeg
Den Larve paa, som sidste Carneval
Jeg havde havt i Sinde midt i Rom
At more mig lidt i, hvis ikke du

Dg flere Feige havde hindret det.
 Min Dreng, den smaa Masetto, en forslagen
 Dg prægtig Gavtyv, sidder udenfor
 Som gammel Kierling mellem Bønderne.
 Han fylder dem med søde Eventyr,
 Fortæller dem: du har forskrevet dig
 Til Satan, at han henter dig i Nat.
 Du altsaa seer, at jeg har ladet mig melde.
 Marielisa.

Ja, det var dristigt!

Masfaroni.

Har du mærket Andet
 End Dristighed af mig?

Marielisa.

Gaae de dig fat,
 Saa hænge de dig med.

Masfaroni leer.

Saa vier Bødlen
 Os mere kraftigt sammen, end en Præst.

Marielisa kysser ham.

Jeg mærker dog, du holder noget af mig.

Masfaroni.

Ja, jeg er skinsyg, veed du. Troer du, jeg
 Tillader Markens Ravn og Engens Krager
 At kysse disse Læber, og at møttes
 Af dette smukke Legem? Troer du, jeg
 Tillader frække Spurv at bygge Neder
 Af disse lange Haar, og Kindens Roser
 At vige for en kunstig Winterfuld
 Paa Retterstedet? Dersom du skal myrdes,
 Saa myrder jeg dig selv; dertil behøver

Jeg ingen Bøddel. Men vær altid tro!
 Saa har det ingen Rod. See, her er Røglen;
 Den stial Masetto til dit Fangebuur.

Lukker op.

Jeg har alt aabnet her den første Dør,
 Og dvæle kan vi nu i lille Forhal,
 Og høre, hvad der tales udenfor.
 Saa bryder jeg med dig af Fængselsmuren
 I rette Tid.

Seer paa Billedet, og siger alvorlig:
 Hvo hænger der?

Laura.

Den stakkels

Angelica.

Masfaroni fatter sig.

Ja saa! Lad hende hænge.

Hun saae vel ogsaa gierne, jeg blev hængt.
 Hun vilde gierne skræmme mig med Miner
 Og Truselsøine. Men det lyffes ei;
 Thi den, som ikke frygter Ganden, frygter
 Ei heller Spøgelsjer. Mig gaaer det, som
 Antonio, min Helgen: han blev fristet
 Af fæle Syner i sin Drøenhule,
 Men Bonnen frelst ham. Min Bøn til ham
 Skal ogsaa frelse mig.

Kysser Helgenbilledet, han har paa Brystet, og forser sig.

Og jeg skal gjøre

I Morgen tidlig ham igien et Offer.
 Den ene Gudhed er den anden værd.

De gaae.

Iden for Fængselet.

Bønder, bevæbnede med Stænger og Stokke. Masetto
som gammel Ricerling imellem dem.

Masetto.

Twivlen er ei meer behov;
Venner! Sagen staaer sin Prøve.
Glubende, ret som en Løve,
Satan lister sig paa Rov.
Brølende han kommer brat,
Naar han Helvedhungren føler;
Men ei altid just han brøler,
Tidt han sniger sig, som Rat.
Snart i dette Fangehuus
Vil sig Helvedfatten vise,
Sluger op Marielise,
Stakkels Pige, som en Muns.
Kommer! gaaer fra denne Dør!
Sætter eder ved min Side,
Saa skal Alle faae at vide,
Hvad ei Noget vidste før.

Han tager en Skammel, som stod ved Fængseldøren, og flytter
midt ud paa Pladsen, sætter sig derpaa, og Bønderne for-
samle sig omkring ham.

En Bonde.

Saa fortæl da, gamle Moer!

Masetto.

Det er ikke længe siden,
Ikke ret jeg husker Tiden,
Men jeg troer, det var i Fjor,
At hun sig til ham forskrev.

Gi jeg veed, hvor hun fik Modet;
 Af sin egen Krop hun Blodet
 Tog til dette Syndebrev.

Bonden.

Saae I det?

Masetto.

Jeg har jo sagt,
 Jeg var Nabomoer til hende.
 Godt jeg kunde Fanden kiende,
 Thi han kom i egen Dragt,
 Som en Morjan, som en Tyr,
 Fulgt af Lygtemandens Lue;
 Som en Hanrei, fæl at skue,
 Med et græsseligt Postyr
 Midt i Panden.

Bonden.

Mon man veed,
 Hvi hun sig forskrev til Fanden?

Masetto.

Hun var plaget af den Anden —
 Af, hvad er det nu, han hed? —
 Af Cupido, stakkels Mø!
 Massaroni til at elske
 Tvinge maatte den Rebelske,
 Hvi ei Glutten skulde døe.

Bonden.

Men i Morgen Aften kan
 Han jo død alt hende hente.

Masetto.

Troer I, Fanden da kan vente?
 Nei, det er en hidsig Mand.

Han paa Bødlen er jaloux,
 Han ei miste vil den Ære,
 Hendes Morder selv at være;
 Derfor selv han kommer nu.

En ung Bonde kommer.
 Mine Benner! lader ei
 Jer af denne Dreng forføre.
 Paa hans Løgn J ikke høre!
 Bider korteligt, at jeg
 Skielmen selv i Busken saae
 Som en Diævel sig forklæde,
 Saae ham op i Træet træde,
 Saae ham i Skorstenen staae,
 Hvor han smutted ind, som sagt,
 Til den indelukte Fange.
 Derfor modigt! ikke bange!
 Griber Knippen, giver Agt!
 Satan hist — det er en Skurk,
 Det har aldrig været Fanden,
 Og den gamle Moer, den Anden,
 Kærlingen — det er en Purk.

Han river Hovedtoiet af Masetto.

En Bonde.

Tro du mig, du skal saae Dæng!

En anden.

Utsaa Løgn var din Fortælling?

En tredje.

Utsaa var du ingen Kælling?

Masetto

paa Knæ med foldede Hænder.

Tag til Takke med en Dreng!

Masfaroni, som har afkastet Dævelsarven, træder ind med to ladte Pistoler i hver Haand og flere i Bæltet, fulgt af Marielisa og Laura. Den Sidste løber sin Vej.

Masfaroni

til den unge Bonde.

Det var Ret, min unge Ven!
Du forjager Overtroen,
Men afkaster ikke Broen
For den Mand, som staaer igien.
Ganden seer du vel ei meer,
Han forsvandt, den gamle Herre;
Men en Dævel, meget værre,
Du i Masfaroni seer.
Dog skal ingen Bonde døe.
Her jeg vil ei stæle, røve;
Kun min Troskab staaer sin Prøve,
Thi jeg redder denne Mø.
Frister ikke da mit Mod!
Saa skal ei Pistolen knalde,
Ingen Landsmand her skal falde,
Jeg udgyder Ingens Blod.

En Bonde.

Masfaroni!

Den Unge.
Griber ham!

Masfaroni

støder ham ned paa Stedet.

See, der ligger alt den Gne.
Jeg gientager denne Scene,
Til jeg har gjort Skaren tam.

Sex Pistoler endnu jeg
 Har i Bæltet. Uforsærdet
 Derpaa jeg med Dolk og Sværdet
 Baner mig en Heltevei.

En Bonde.

Lad ham gaae!

Maßaroni.

Tryk Diet til,
 Bonde! skiul dig i din Hytte!
 Verligt skal jeg dig beskytte.
 Agt ei mine Skuespil!
 Dog jeg veed, du har mig fæer;
 Dog jeg veed, du Intet heller
 Gjør, end dine Børn fortæller
 Om den Helt, som er dig nær.
 See! det skønne Romerland
 Ligger mat i Præstedvale;
 Hvad kan Sygdommen forhale?
 Hvad vel Kræfter skaffe kan?
 Kun den raske Kæmpeslof
 I Campagnen, Fondis Bierge,
 Der forstrækker disse Dverge
 Uden Mod, med Penge nok,
 Som fra Nordens tykke Dunst
 Over Alperne nedkommer,
 For at soles i vor Sommer,
 For at varmes af vor Kunst.

Bønderne.

Maßaroni leve!

Massaroni.

Godt!

Gaaer med Fred, og lad mig vandre
Dristig, hurtig til de Andre
Paa mit stejle Klippeflot.

En Bonde.

Jil kun til din Helteleir!
Nu vi fiende dig fra Grunden.

Massaroni

sagte til Marielisa.

Bønder maa man slaae med Munden.
See, det var en Bondeseir!

De gaae hver til Sit.

Fjerde Handling.

Røverne i Skoven.

Masfaroni ligger til venstre Side og sover i Græsset, med Hovedet støttet til Roden af et Træ. Ved Siden af ham sidder Strauss overende og skriver, med Papiret paa sit Knæ. I Midten er et Feltbord og nogle Feltstole. Fernando tegner Marielisa, som sidder for ham, og endeeft Røvere staae opmærksomme omkring Bordet, og tilkiendegive deres glade Forundring over Tegninger, som de vise hinanden. Ligeover for Masfaroni sidder Buttermilch, med Ryggen støttet til et Træ.

Buttermilch

vaagner op, og taler sagte med sig selv:

Det er dog underligt: nu er jeg fangen,
 Nu er jeg iblandt Røvere, jeg skal
 Betale tyve tusind Daler for
 Mit Liv i Morgen tidlig, eller døde;
 Og dog — dog er det allerførste Gang,
 At jeg kan sige, jeg har haft det godt
 Fra den Tid, jeg kom over Alperne,
 Og første Gang, at jeg har haft det svært.
 Og den forcerede Motion paa Udslet
 Var Marsfag i, at Geden smagte mig

Saa lækker, som den bedste Dyrerug
 I Rostock — skøndt den var elendigt stegt.
 Jeg miste tyve tusind Daler, det
 Er sandt; men jeg kan taale dette Tab,
 Jeg kan indbilde mig, der er forlikt
 Et Skib med Ladning fra Vestindien.
 Det kan endnu ei ruinere mig.
 Jeg frelst dog mit Liv, det var dog godt.
 Captainen har mig lovet, at jeg faaer
 En Seddel med hans egen Underskrift,
 Og jeg behøver blot at vise den,
 Saa fanger mig ei nogen Røver meer.
 Men det skal heller ikke gøres nodigt;
 Jeg reiser lige hjem igien til Søes,
 Og vender ei til Rom tilbage. Det er
 En Lykke, som jeg sætter megen Priis paa.
 Thi hvad skal jeg i Rom? At see dem smøre
 Det Lærred over med den Bliefarve;
 At see Steenhuggerne, der nu forgudes
 Saa høit, som man i gamle Dage tilbad
 De Afgudsbilleder, de meisle frem;
 At gaae i Kirke kun som paa Concert,
 Ei for at høre Præster, men Castrater —
 Nei, mange Tak! nei, mange Tak for mig!
 Poeten bliver jeg nu ogsaa af med.
 Det er den største Binding, at jeg slipper
 Det Kors.

Gaber.

Paa den Maneer, naar Alting kommer
 Til Alt, har jeg jo næsten vundet meer,
 End tabt, ved denne Hændelse.

Sover ind igien.

Phosphorus kommer med et Papir i Haanden, fulgt af en Røver.

Phosphorus.

Nu skal jeg

Med Selskabets Tilladelse dem læse

Sonetten for, som jeg har digtet.

Rodovico.

Stille!

Phosphorus.

Sublim! en Ode, kaldet „Røverlivet“,

Hvori jeg hæver dets Fortræfflighed

Til Skyerne.

Rodovico.

Hold Mund!

Phosphorus.

Hvorfor, min Herre?

Forsmaaer vel Helten Skjaldens Priis?

Marielisa.

Vi vil

Gi prise af en Skjald, som falder om

Paa Timen, naar han seer en ladt Pistol.

Phosphorus.

Lad mig dog forelæse Dem Sonetten!

Jeg maa nødvendig forelæse den,

Thi ellers blier jeg syg.

Marielisa.

Af Uergrelse?

Phosphorus.

Nei! men min Aand, opfyldt af store Tanker,

Maa yttre sig; min Musa tage maa

Sit Blad fra Munden, ellers quæles hun.

Flere Røvere.

Rad hende gøres! Vi vil ikke høre.

Phosphorus.

Jeg beder Dem ved Alt, hvad helligt er,
 Alt skienke mig Opmærksomhed. Naar jeg
 Et Digt har skrevet, maa det forelæses.
 Det ligger eengang i Poetnaturen.

Torrigiani.

Ræk ei Captainen, gaa, forstyr ei her
 Den unge Maler!

Marielisa.

Gaa din Vej, Poet!

Røverne.

Gaa med dit Vers! Vi vil ei høre det.

Phosphorus affides, grædefærdig.

Det er den største Grusomhed, som de
 Endnu har øvet. Skændige Barbarer!

Han gaaer.

Rodovico

hvisker til den Røver, der skal følge Phosphorus, og siger derpaa høit:
 Forstaaer du mig? Det koster dig dit Liv.

Røveren nikkter, og gaaer.

Masfaroni vaagner.

Hvad er det for en Larm?

Rodovico.

Det er Poeten,

Som gjør sig desperat, fordi vi ei
 Vil høre paa hans Vers.

Masfaroni seer paa Straus.

Hvad gjør I der?

Straußs rolig.

Studerer, skriver reent.

Massaroni.

Der staaer jo Noget

Med røde Bogstaver.

Straußs.

Ja, Rimbogstaver

I Gammel-Islandsk.

Massaroni

leger med sin Dolk.

Denne Pen, den skriver

Beständig ogsaa med det røde Blæk.

Det er dog underligt med denne Blodrust

Af Mennesker; den gaaer ei rigtigt af.

Hvorledes bærer eders Folk sig ad,

At holde Jern og Staal bestandig blankt?

Straußs rolig.

Vi bruge Trippelse.

Massaroni.

Hvad — Trippelse?

Straußs.

Ja, det er Muursteen, knuset ganske fin,

Med Eddike.

Massaroni.

Det skal jeg huske mig.

Beständig ondskabsfuldt legende med Dolken.

Ha, hvor den ligger godt i Haanden! Ha,

Den skionne Kniv! den stikker aldrig feil,

Og Mangen alt har jeg gjort bleg med den.

Han gjør en Bevægelse, som om han vilde støde Strauss op i Underlivet.

Strauss bestandig rolig.

J stode da fra neden opad? Hvi
Fra oven ikke ned?

Masfaroni.

Det er ei sikkert;

Der kunde Stødet svigte, kunde Kniven
Tilsideglide. Men fra neden op,

Der slaaer det aldrig feil, thi der maa Spidsen
Nødvendig trænge sig heelt op i Hjertet.

Manoeuvrerer igien.

Strauss.

Ja, ja! hvert Haandværk har sit eget Haandgreb.

Staaer op.

Masfaroni sagte.

Jeg fik dog Knekten til at reise sig.

Stirrer nidkier paa Fernando, som tegner Marielisa.

Men hvad er det dog for en Høitid der?

De staae jo saa andægtigt om den Dreng,

Som om han var en Helgen.

Masetto

nærmer sig fortrolig Masfaroni.

Ja, han tegner.

Masfaroni.

Den Knekt! han stirrer paa Marielisa,

Og hun paa ham, som om de vilde sluge

Hinanden.

Gaaer hen til Bordet.

Med Forlov, hvad gaaer her for sig?

Torrigiani.

Han tegner hende. Han har ridset os

Uf allesammen.

Masetto næsvis.

Ogsaa dig, Captain!

Viser ham et Blad Papir.

Der ligger du og sover under Træet,
Og vender Næsen martialsk i Beiret.

Massaroni

giver ham et dygtigt Ørfigen.

Hvem driller du, din Hvalp? Troer du, at alt
Jeg er din Kammerat, fordi jeg gjorde
Den Ære dig i Nat at tage dig
Fra Bierget med paa mine Eventyr?

Masetto trækker sig tilbage, og sniger sig ud.

Torrigiani

viser Massaroni et Billed.

See, her er jeg!

Lodovico ligesaa.

Og her er jeg.

Massaroni fatter sig.

Det ligner.

Marielisa med flere Blade.

Og her er Antiquaren og Poeten,
Og her den gamle Tyksak. Her er jeg.
Det ligner herligt; ikke, Massaroni?

Massaroni.

Ha, du er stærkt indtaget af hans Kunst!

En Røver.

Men nei, Fernando! mit er ikke liigt;
En anden Gang maa du det gjøre bedre.

Fernando.

Det skal jeg nok.

Marielisa

bestandig betragtede sit Billede.

Af, hvor det er fortræffligt!

Maßfaroni mørk.

Du er en Tegner, mærker jeg, Fernando!

Fernando.

Ja, Herr Captain! det er min Kunst; dertil
Min Fader har opdraget mig.

Maßfaroni.

Du troer

Maaskee at drive det til noget Stort?

Fernando.

Af, nei! Jeg veed det nok, jeg staaer paa Bredden
Af Afgrunden. I Morgen alt maaskee
Sig hvirvle disse lette Tegneblade,
Som visstent Løv, omkring min egen Grav.

Maßfaroni.

Saa fremt din Fader sender tusind Scudi
I Morgen med mit Bud før Solens Dpgang,
Saa slipper du.

Fernando.

Det kan han ei, Captain!

Maßfaroni.

En saa udmærket Mand og af saa stor
Fortieneste? Han finder sagtens Venner,
Som hielpe ham.

Fernando.

Maaskee. Jeg vil ei heller

Fortvivle, jeg vil stole paa Guds Forsyn.
Han ei forlader mig — hvordan det gaaer.

Massaroni.

Jeg maa beundre dig: du sidder her
Saa rolig, tegner Billeder, der ligne,
Uagtet Faren truer dig saa stærkt.
Dog — det er sandt, du er et Barn; et Barn
Beed ikke ret endnu, hvad Faren er.

Fernando.

Hvis jeg skal døe, da er det meer end tidnok,
Naar selve Døden kommer. Angsten dræber
Os mange Gange, men kun Døden een Gang.
Hvad gjør man bedre vel end glemme den?
Desuden elsker jeg min skionne Kunst,
Ja, næst min Fader, meer end Alt paa Jorden.

Græder.

Ham seer jeg aldrig meer maaskee; min Kunst
Har fulgt mig som en Ven til Gravens Bred,
Der har den ærligt søgt at trøste mig,
Og fik mig til at glemme Diebliffet.

Alle Røverne og Marielisa ere rorte.

Massaroni sagte, affides.

Den Dreng gjør alle mine Mænd til Qvinder.
Marielisa selv, der næsten er
Den bedste Helt i hele Flokken, har
Han ogsaa rørt. Jeg troer, hun er forelsket.
Ha, falske Qvinde! Vi, forvorne Dreng!
Jeg maa adsprede dem, hvis ikke smelter
I denne Lø mig Isen reent til Vand.

Goit.

Op, alle Mand! Her er ei godt at dvæle;
Snart kommer Eftermiddagsolen med
Sin lumre Straale. Vi vil slaae vor Leir

Lidt meer til Høire hiſt ved Klippevæggen;
Der er det mere ſvalt.

Bord og Stole tages bort, og alle Roverne reise fig.

Strauß,

der atter har ſiddet og ſkrevet, ſtaaer op, og ſiger fornemt bifaldende:

Ja, det er bedre.

Gaaer hen og ruſker i Buttermilch.

Herr Kiøbmand! vaagn.

Buttermilch vaagner.

Al, Gud forlade dem!

Jeg drømte juſt en Drøm — en deilig Drøm.

Strauß.

Hvad var det for en deilig Drøm, De drømte?

Førtæl os den! Var De i Paradiis?

Buttermilch.

Ja, juſt i Paradiis — vil ſige da:

I Roſtock. Det var Vinter, Sneen ſøg
Derude ſtærkt, Iſtappen hang paa Taget,
Og Spurven hopped hen i Elædesporet.

Strauß.

Det blier jo en Idyl af Heinrich Voß.

Den burde være ſat i Hexameter.

Buttermilch.

Men Ilden brændte varmt i muntre Vindovn,

Og Pigen ſatte Riſengrøden ind

Med Gaaſteſtegen og de varme Baſler

Paa Julebordet. — Nu er Alt forſvundet!

Strauß.

Ei Alting! Grøden vel og Gaaſteſtegen;

Men varme Baſler kan De ſaae endnu,

Hviſ ei De ſkynder Dem.

Buttermilch.

Hvor skal vi hen?

Strauss.

Og veed De ei, at Fienden er i Leiren?

Buttermilch

seer paa sin Omgivning.

Ja, det er vist!

Strauss.

Nei, ikke Røverne,

Dem har De broderligt jo sluttet Fred med.

Men Solen kommer; vil skal hen i Skyggen.

Buttermilch springer glad op.

Hvad? skal vi hen i Skyggen? Nu, det lader

Jo Gange jeg mig ikke sige, Kiære!

Ja, seer man vel, der kommer den, den Strik,

Som gjør Folk tøsfede, og Hunde gale!

Strauss.

Jeg frygter ikke for at blive tøstet;

Men hvis De frygter for at blive gal,

Saa skynd Dem noget.

Buttermilch.

De behøver ei

At frygte for at blive, hvad De er.

De gaae.

Phosphorus kommer med den ham bevogtende Røver.

Røveren.

Afsted! nu skal vi hen bag Klippen der.

Phosphorus.

Min unge, smukke, haabefulde Ven!

Lad mig — lad mig læse Dem Sonetten

Til Røvelivets Priis og Glorie.

Røveren barff.

Nei!

Phosphorus.

Og hvorfor?

Røveren.

Det har min Lieutenant
forbudt mig under Livsstraf.

Phosphorus vridder sine Hænder.

Gode Gud!

Min fære Ven! jeg har en Louisd'or —
Min hele Eiendom — her i min Halsflud.

Tager den ud, og viser ham den.

Den skienkes Dem, i Fald De ret opmærksom
Vil høre min Sonet.

Røveren.

Giv mig den Guldmynt!

Phosphorus giver ham den.

Her er den.

Røveren.

Godt! Og nu afsted! Sonetten
Vil jeg dog ikke høre.

Phosphorus fortvivlet.

Nei, det er

Umenneskeligt! Hvilken udtænkt Marter!

De gaae.

Masetto kommer.

Det Drsign, Massaroni! det skal komme
Dig dyrt at staae. Det brænder paa min Kind
Som Helvedslue. Jeg den føler ei,
Før i dit Blod. Jeg stod dig trolig bi;
Jeg narrede den gamle Skolemester,

Og loffede Fernando. Mig alene
 Du takke kan for ham. Jeg fulgte dig
 I Døden, for at redde dig din Kæreste,
 Endskiøndt du ogsaa dengang beed mig af.
 Og nu behandler du mig som en Hund,
 Og foser mig tilside, naar jeg kommer
 Og taler ganske venligt, ydmygt med dig?
 Er jeg en Hund, saa duer jeg til Jagt;
 Jeg er dog ingen Kister, men en Støver.
 Jeg har opstøvet dig; jeg skynder mig
 Til Jægerne — og jeg forraader dig.
 Jeg bringer hele Skaren til dit Smuthul,
 Den griber dig — og saa — saa leer Masetto
 Saa høit, at Haaret sig skal reise paa
 Dit stolte Hoved, og du skal forbande
 Det Dieblif, da du fornærmed mig.

Gaaer.

Rectorens Huns.

Treumann

ene, med en Seddel i Haand.

O, jeg er i den dødeligste Qual!
 Jeg læser, og jeg læser denne Seddel
 Hvert Dieblif, og troer ei mine Dine.
 Gud hielp mig, det er kun alt for sandt.

Læser:

„Bær rolig for min Skiebne, kære Fader!
 Jeg mig befinder vel. De tappre Folf,
 Hos hvem jeg lever, laer mig Intet mangle.

Men send for Himlens Skyld et tusind Scudi
 I Morgen tidlig inden Solens Dpgang,
 Thi ellers myrder man din Ferdinand."

Min Ferdinand! du kunde lig'saa gierne
 Som Aand fra Graven komme, mig at melde
 Det alt fuldbragte Mord. Thi jeg har Intet,
 Elet Intet; kun den Siæl, som elsker dig,
 Og som med dig bedrøvet er til Døden.
 Til Paven skrive? Af, det er for silde;
 Gi Massaroni tøver over Tiden.
 Og her i denne By er Ingen, Ingen,
 Som kunde hielppe mig. Iffun den rige
 Mirandola — men han er jo i Rom.
 Desuden er hans Gierrighed saa stor,
 At han uagtet Alt, hvad jeg har gjort
 For ham, vist Intet offrede for mig.

Rudolf kommer.

Min gode Herre! af, det gamle Drdsprog
 Har Ret: Er Nøden størst, er Hielpen nærmest.
 Mirandola — De nævnte ham —

Treumann.

Nu? han?

Rudolf.

Er kommen hjem i dette Dieblif
 Fra Rom; han vil besøge Dem og takke
 For al den Godhed, De har viist hans Søn
 I Seminariet.

Treumann.

Bedd han min Nød?

Rudolf.

Slet Intet veed han.

Treumann.

Åh, der svandt mit Haab!

Rudolf.

Rør nu hans Hierte med Bøstalenhed!

Han kan, og han bør hjælpe Dem.

Treumann.

Åh, Rudolf!

Bøstalenheden her maa reent forstumme.

Ulykken, Nøden staaer med Bueskrift

I Mørket; der behøves kun et Hierte,

For grandt at læse den.

Rudolf.

Der kommer han.

Mirandola

kommer. Han omfavner Treumann meget kærligt.

Min ædle Ven! lad mig omfavne Dem,

Og tag en Faders Tak, Bøstignelse —

Som skylder Dem saameget. See, min Søn,

Han var forført — man veed, hvordan det gaaer

Med Børn, som troe at have rige Fædre;

Han havde Intet lært, han var forfalden.

De fik ham fra Bøstindigheden, fik

Hans Bøvenskab fordrevet; han blev vænt

Til Glid, blev ordenlig, han lærte Noget.

Jeg er Dem evig — inderlig forbunden,

Min ypperlige Ven, uegennyttig

Som brav! Jeg veed, det hjælper Intenting,

I Fald jeg vilde plump paanøde Dem

Foræringer, som ei De trænger til;
 Thi skiondt ei nogen sær Diogenes,
 Kan De foragte dog hver Alexander,
 Naar De kun sidder i det skionne Solskin
 Af Deres egne Dyder. Midlertid —
 Jeg veed, De nyder smukke Blomster. Her —

Han vinker en Tiener, som sætter en Blomsterpote paa Bordet,
 og gaaer igien.

Medbringer jeg en fielden Hyacinth,
 Ankommen med en Skipper nys fra Holland,
 Som jeg dog haaber De vil ei forsmaae.

Treumann.

Min Herre —

Mirandola.

Jeg skal hilse Dem fra Paven;
 Det glæder ham, at De vil ogsaa lære
 Campagnens Røvere lidt Ekse og Sæder.
 I Fald det bare lykkes! siger han.
 Han var særdeles naadig. Han har taget
 Min Søn til Secretair i Propaganden.
 Og da jeg har haft vigtige Affairer
 For ham, har han mig skienket denne Ring,
 Som sikkert er fem tusind Scudi værd.

Viser ham den.

Hvad synes Dem om den?

Treumann

tager den i Haanden.

Særdeles godt!

En Slange med Demanter — Evigheden —
 Og dog en kraftig Talisman for Tiden.

Mirandola

tager den tilbage, og sætter den paa sin Finger igien.

Ja, det er godt, at eie sligt et Stykke,
 Thi man kan aldrig vide, hvortil det
 Kan bruges; man kan komme let i Trang,
 Især en Riigmand, som er altid udsat
 For store Tab.

Treumann.

De kiender intet Tab,
 De har kun vundet, hørte jeg bestandig.

Mirandola.

Hidtil har Himlen hjulpet. Ja, Gud give,
 Det maa fremdeles gaae saaledes fort,
 Saa slaaer man sig igiennem, som man kan.
 Man bruger meget. Det er ingen Sag
 For Dem, min vise Ven! som Philosoph;
 De sætter ingen Priis paa tusind Ting,
 Som vi og vore Lige værnes til
 Saa længe, til det blier Fornødenheder.

Treumann.

Vel sandt, vel sandt, jeg bruger ikke meget
 Af denne Verdens Herlighed; men der
 Er Noget dog, som ei man kan undvære.

Mirandola bange.

Med deres Orden og Oeconomie —

Treumann.

Jeg altid satte Tæring efter Næring,
 Og jeg er ei i nogen Skillingss Gield.

Mirandola lettet.

Ha, det var herligt! Ja, De er et Mønster
 For hele Egnen.

Treumann.

Men dog har jeg lidt
Et Tab, som knuser og som dræber mig,
Hvis ikke Venſkab kommer mig til Hielp.

Mirandola.

Et ſympathetiſt Tab — for Affectionen?
Hvortil behøves om Deeltagelſe?
Af, tal, min Ven! mit Hierte bløder alt.
Den lille Ferdinand er dog ei ſyg?

Treumann.

Nei, han er friſt og ſund. Dog maa ham rækkes
Et Lægemiddel, inden Morgen gryer,
Hvis ikke dør han.

Mirandola.

Bludſelig forfølet?

Tal, Ven! Jeg eier ſelv et Apothek —
Huusapothek — Alt ſtaaer til Tieneste.

Treumann.

Jeg har jo ſagt Dem: han er friſt og karſt,
Men dog beſtedt nu i den ſtorſte Nød.
De tilſtaaer, at jeg redded Deres Søn —
Mirandola! ha, vil De redde min?

Mirandola.

Jeg redde Deres Søn? Han er dog ei
Forført, forfalden, utaknemlig, døven?
Skal jeg formane ham?

Treumann.

Af, nei! han er
En Engel, faſt for god for denne Jord.

Mirandola.

Forklar Dem!

Treumann.

Ha, jeg frygter for et Afslag,
 Og vil forhale Slaget, som mig dræber
 Med ham. Thi — fort og godt — min Søn er ranet
 Af Røverne. Den frække Massaroni
 Tilbagekom. Jeg skal betale ham
 Et tusind Scudi, ellers døer Fernando
 I Morgen tidlig.

Mirandola forskrækket.
 Det er aldrig muligt!

Treumann.

Gud hjælp mig, det er kun alt for vist.

Mirandola

flaaer Hænderne sammen.

Th, Gud bevare mig! hvad har De dog
 Indviklet her Dem i? De har forbittret
 En Magt, som ikke De kan overvælde,
 Og hele Terracina staaer i Fare.
 Ei Dem alene træffer denne Hevn,
 Det er jeg vis paa; nei, den træffer Alle.
 Jeg er maaskee aldeles ruineert,
 Den røde Hane galer paa mit Tag,
 For selv jeg veed det. Gud forlade Dem!
 De bringer alle Byens Borgere
 Til Bettelstaven. Jeg maa hiem at redde
 Med største Hast den Emule, som jeg har.

Gaaer.

Rudolf.

Den Kjeltring! Som han ikke vidste godt,
 At han er uden Fare.

Treumann omfavner Rudolf.

Af, min Ven!

Min prøvede, min sande Ven! hvad gør jeg?

Rudolf

viser ham en Skindpung.

Her er en lille Sum, som jeg har spart
 I flere Aar — dog et Par hundred Scudi.
 De skriver en Collect, vi gaae fra Huus
 Til Huus og betle sammen.

Treumann fortvivlet.

O, min Søn!

Min Ferdinand! hvi kan jeg ikke døe
 For dig, mit Barn? Ulykkelige Fader!

Han vrider sine Hænder, og gaaer med Rudolf.

I en Bondehytte nær ved Bierget.

Richter

i Uniform, bevæbnet.

Jeg er i den besynderligste Stilling;
 Og skiondt med Guldmagt og Tilladelse
 Fra Paven og Toscana, Høvding for
 En Flok, der brænder af Begierlighed
 At faae den lumpne Massaroni fangen,
 Staaer jeg dog her, som for en fiendtlig Stad,
 Den Bomberne kan lægge let i Aske,
 Men hvor min Slægt og mine Venner boe.
 Jeg troede mindst, da jeg hos gamle Treumann
 For Spøgs Skyld ikke vilde strax betroe ham
 Mit Hverv (for siden ham at overraske,

Naar jeg med Magten havde virket, hvad
 Blot med det Gode blev Umulighed
 For ham) — jeg troede mindst: hans egen Søn
 Mig skulde vorden her en Anstødssteen.
 Hvad hjælper det, at jeg omringer Bierget,
 Og gaaer paa Klapjagt efter Morderen?
 Hvad hjælper det mig, at jeg fanger ham,
 Naar først den Riding, for at hevne sig,
 Har dræbt, min gamle Ven! dit elskte Barn?
 Ja, ja! det gør han sikkert, naar han mærker,
 At der er intet Smuthul meer for ham,
 Og at jeg vil udhungre ham paa Bierget.
 Ha, jeg er meget, meget at beklage,
 Og staaer, uagtet Tapperhed og Kraft,
 Af Benskab og af Medynk lænkebunden.

En Underofficeer bringer Masetto bagbunden.

Underofficeren.

Herr Oberst! vi har gjort en herlig Fangst.
 En Røver hist fra Bierget kommer selv,
 At vise Veien os til Massaroni.
 Frivillig har han budet Hænderne
 Til vore Strikker; og han byder Hjertet
 Til vore Rugler ved det første Skridt,
 Som kunde gøre ham mistænkelig.

Richter.

Du — du os bringe vil til Massaroni?

Masetto.

Ja, Herr Captain! thi jeg er fied af hans
 Utroskab og hans Nederdrægtighed.

Richter.

Og tør vi troe dig?

Masetto.

De maa vide bedst,
Hvad De tør troe, og hvad De ei tør troe;
Men det er vist, i Fald jeg ikke bringer
Dem op til ham, saa finder De ham aldrig.

Richter.

Der er et Barn hos ham: Fernando Treumann;
Troer du, at jeg kan redde Drengen?

Masetto.

Ja!

Ihi han skal myrdes først i Morgen tidlig,
Hvis ei hans Fader sender Løsepenge;
Men jeg skal bringe Dem til Maßaroni,
Før Dagen gryer.

En Soldat kommer.

Herr Oberst! tag Dem Vare:
Den Knecht er en Forræder, det var ham,
Som stjal Fernando bort fra Faderen.

Richter.

Du stjal ham selv?

Masetto.

Nu ja, jeg stjal ham selv,
Og nu — nu bringer jeg ham selv igien.

Soldaten.

Han flere Dage var i Treumanns Huus,
Og det var denne lumste Røverdrenge,
Som lønnet den uendelige Godhed
Med Ondskab og med Utafnemlighed.

Richter.

Og du forlanger nu, vi skulde troe

J Stand dig til en dydig Handling — du,
Som nys begik saa fort et Riddingsværk?

Masetto.

Hvem siger, J skal troe en dydig Handling?
Og hvo har sagt jer, Handlingen er dydig?
Jeg handler ei af Dyden, men af Hevn.

Richter.

Af Hevn?

Masetto

rasende forbittret.

Ja! han har slaaet mig paa Dret.
Det er min Tak for al min Trostid til ham.
Nu er jeg ikke rolig, før jeg seer
Hans Hjerteblood.

Græder.

Nei, nei, ved Sanct Antonio!
Den Hund maa bløde, dersom jeg skal leve.

Richter

forfærdet og forundret, affides.

Italiener! — Forsyn! sender du
Mig Ariadnes Traad i Labyrinthhen?
Hvad har jeg Andet, om den ogsaa brister?

Hoit.

Belan! jeg hevner dig.

Masetto.

Tak, Herr Captain!

J har alt bundet mig; jeg gaaer foran,
Hold mig en Dolk, et ladet Gevær i Ryggen,
Og skyd mig ned, saasnart J mærker Uraad.

Richter.

Det gjør jeg.

Masetto.

Godt! og jeg vil gierne døe,
Naar bare jeg faaer Masjaroni med.

Med vild Gaanlatter.

Ha ha! det bliver Løier. Aldrig har
Jeg nydt en større Glæde. Jeg skal liſte
Mig til ham, ſom en Ben; og naar han tænker:
Den dumme Dreng kan jeg behandle ſom
En Støverhund — ſaa ſpringer Hunden op,
Forbittret, fiæf, og bider ham i Struben.

De gaae.

Treumanns Huns.

Treumann

fortvivlet og halv forvirret.

Den kolde Røver venter kun paa Penge,
Og jeg ſkal bringe dem. Ja, jeg vil ſtiæle —
Mirandola! jeg ſtiæle vil din Ring
Og bringe Røveren. — Jeg veed jo nok,
Det er en ſtor Forbrydelse. Jeg var
En ærlig Mand til denne Dag; det veed
Den Gud, ſom ſkuer ned i Hierterne.
Men Ferdinand maa reddes, han maa reddes!
Saa gaaer jeg hen og giver ſelv mig an,
Og laer mig ſmedde til Galeierne;
Saa boer min Ferdinand mig nær ved Stranden,
Og bringer mig lidt Mad imellemſtunder,
Som styrke kan mit gamle Skrog. Saa ſlaaer
Jeg Tidens bittre, ſalte Bølge bort

Med Varen; og naar Gubben da skal døe,
 Saa løse de hans Lænker, og tillade,
 At han maa døe i sin Fernandos Arm.
 Jeg offrer ham det Bedste, som jeg har:
 Mit gode Navn og min Retskaffenhed.

Han kaster sig fortvivlet hen, og græder; derpaa staaer han op
 igien, og siger:

Nei, nei, min Ferdinand! det kan jeg ikke,
 Det kan jeg ikke. Og du vilde døe
 Af Sorg, i Fald du hørte, hvordan dig
 Din Fader havde frelst. Uskyldigheden
 Ei reddes kan ved en Forbrydelse. —
 Saa far da vel, min gode, fiære Dreng!
 Tak for hver Glæde, som vi deelte sammen!
 Tak for dit Venskab, din Fortrolighed,
 For din Opmærksomhed, naar jeg dig lærte,
 For dine Følelser, naar jeg dig rørte!
 Tak for det søde Smil paa dine Læber,
 Og for dit Dies Jld og Tankeblif,
 Som vidned om, at du var langt alt over
 Din egen Alder. Ha! nu skred din Aand
 Med større Kæmpeskridt hen over Tiden
 I Evigheden. Naar i Dødens Kamp
 Mod Himlen jeg udstrækker mine Arme,
 Da kommer du som Engel, Ferdinand!
 Og kaster dig i dem.

Efter et kort Ophold.

Glendige!

Og saadan du opoffre vil dit Barn
 I feige Raadvildhed, med Haand i Skjød?
 Gif du ei ud til Røveren i Skoven,

Da Menneſkelighed blot kaldte dig;
Dg ſkulde Faderfiærligheden være
Nu mindre ſtærk? Nei, nei, ved Gud! Afſted,
Til Tigeren, den Blodige, bag Buſken.
Jeg gaaer i Skoven ud til Maſſaroni,
Jeg kommer tidſnok, jeg anvender al
Beſtalenhed. Dg kan jeg ikke tale,
Saa ſkal min Graad — ſaa ſkal mit Faderbliſ —
Dg virker ikke det, ſaa ſkal mit Blod
I Græsſet flyde, hvor mit Barns er flydt.
Afſted, afſted! en hellig Pilgrimsgang.
Jeg vinder ſikkert — ja, paa begge Maader:
Med dig, min Elſkte! Livet eller Døden.

Gaaer.

Femte Handling.

Morgendæmring i Skoven. Nogle Røvere ligge og sove i Baggrunden, andre holde Vagt over Buttermilch, Phosphorus og Strauss, som ere bundne sammen ved Armene.

Buttermilch.

Jeg er aldeles sikker paa, at Bexlen
Er bleven honoreret, at endnu
I denne Morgenstund man bringer Penge.
Hvi binder man os da som Slagteqvæg?

Torrigiani.

Det saa er Skif og Brug. Frygt ei! Om Budet
En Emule dvæler over Tiden, vil
Dog Massaroni vente lidt. Han holder
Af Penge.

Phosphorus græder.

Pengene kan han jo faae
Alligevel, naar Budet kommer med dem,
Og naar vi alt er dræbte.

Strauss vred.

Nei, den Tuden

Jeg holder ikke ud. Vær rolig, eller
Jeg rusker jer!

Han rykker i Touget.

Phosphorus.

Au, au!

Buttermilch.

Lad være, Strauß!

Naar ham J rusker, ruskes ogsaa jeg.

J skulde dog ei reent forglemme, Strauß!

At jeg er eders Redningsmand.

Strauß.

Det er J

Aldeles ikke. Bild jer aldrig det ind!

Captainen spaser med jer. Han forlanger

Ti tusind Scudi for jert eget Liv;

Nu har han skrevet mig og Phosphorus

Hver for to tusind, og vurderer jer

Kun for sex tusind, da den hele Sum

Ham tykkes alt for høi for sliig en Karl.

Men Phosphorus og jeg er Betlere.

Phosphorus.

Hvad? Betlere?

Strauß.

Ja, ja! Den smukke Riolo

J der har paa, har Buttermilch betalt.

Ei sandt?

Buttermilch.

Jo, ganske vist! J Mailand gav jeg

Fem Scudi selv for Allen af det Løi,

Han har i Riolo. Og det havde faaet

At være, hvad det var, i Fald han havde

Den ladet sye paa christelig Maneer,

Som andre Mennesker nu bruge den;

Men see kun: den er syet paa Albrecht=Dürerskf.
Jo, jo! den Karl, han kom mig dyrt at staae.

Strauss.

Nu altsaa, vi er begge Betlere;
Dø havde man ei ranet, hvis den Tyffert,
Den Røbmand ikke havde været med.
Han Skyld er kun i vor Uleilighed,
Dg dog han vil, at man skal takke ham?
Nei, vil I takkes og fortiene Tak,
Betal da for den stakkels Rectorsøn,
Som sidder alt halvdød ved Helgengrotten
Derhenne. Thi han kan dog ei betale;
Captainen er forbittret paa hans Fader,
Dg det tilsidst gaaer ud kun over ham.

Buttermilch.

J vil dog ei, at jeg forløse skal
Hvert Menneske, som bliver fanget her?
Jeg næsten er en ruineret Mand,
Dg skynder mig jo før jo heller hjem,
At redde Elumpen af min Fattigdom.

Phosphorus.

Skal vi til Rom igien?

Buttermilch.

Vil I til Rom

Igien, saa gaa som Pilegrim til Jods,
Dg tig jer frem, og afbeed eders Synder!

Torrigiani leer.

Et deiligt Kløverblad!

Strauss.

Ja, tria juncta

In uno. Stundom fødes Tvillinger,

Som tæt er vogne sammen fast i Ryggen,
 Af høist forskjellig Character, Natur;
 Den Ene lystig, og den Anden tvær,
 Den Ene fløgtig, og den Anden dum.
 De maae paa een Gang spise, drikke, sove,
 Og Blodet circulerer giennem dem;
 Dog slaaes de tidt, og fives. Saa gjør vi,
 Som sammenvøgne Trillinger.

Rykker i Snoren.

Phosphorus.

Au!

Buttermilch.

Au!

Strauss leer skadesro.

See, hvilken Sympathie! Ha ha ha ha!

Massaroni kommer.

Skær Strikken løs for Fangerne!

Phosphorus.

Af, Himmel!

Skal vi nu miste Livet?

Massaroni.

J er frie.

Et Par Røvere komme med Pengeposer.

See, her er Pengene! Jeg har alt talt dem.

Nu gaaer med Gud, I Herrer! Og jeg haaber,

At I os rose vil, hvorhen I komme.

J havde det saa godt, som Een af os.

Buttermilch peger paa Strikken.

Paa Bindingsværket nær.

Massaroni.

Det er en Orden,
Som jeg laer stundom mine Fanger bære.

Der bringes Viin i Bægere.

Tillad mig nu at drikke jeres Skaal! —
En Hyrde viser jer den sikke Bei
Til næste By.

Buttermilch tager et Bæger.

Saa takker jeg da aller=
Urbødigt, Herr Captain! for min Person.
Og kan jeg vise Dem en Artighed,
En Tjeneste igien — saa kom til Rostock!

Massaroni leer.

Rostock! ja, hvad er det, og hvor er det?

Buttermilch.

J reiser over Bierg og Dal, saa langt
Som J kan komme, til det salte Hav;
Der staaer J stille først — og der er Rostock.

Massaroni.

Godt, godt! Nu kan jeg aldrig jo gaae feil.

Buttermilch.

Der boer jeg, og der boer min meste Slægt.
Min Fætter er Borgmester, og min Broder
Er Chef for Politiet, og min Svoger
Har bygget os et deiligt, nyt Arresthuus.
Det vilde glæde dem at vise jer
Den Giestfrihed igien, som jeg har nydt.

Bukker, og gaaer.

Massaroni.

Nu, Herr Poet! hvad har J end at sige?

Phosphorus glad.
 At sige? Saa tillader De mig altsaa
 At sige Noget?

Massaroni.
 Ja, hvorfor ei det?
 Jeg taaler noget for ti tusind Scudi.

Phosphorus.
 Fortræfflige, høist liberale Mand!
 Med Roes vil jeg kun eder overdyngge.
 Tillad mig da til Slutning, ædle Røver!
 At forelæse Dem Sonetten.

Massaroni.
 Nu,
 Det er kun fiorten Linier; dem kan
 Jeg døie vel for de to tusind Scudi.

Phosphorus.
 Jeg kan den udenad.

Massaroni.
 Desbedre. Tal!

Phosphorus.
 Den første Stand paa Jord er Røverstanden.
 Mon at bevise det jeg strengt behøver?
 Alt Barnet fra sin Moder Melken røver,
 Og Adam Æblet tog, forført af Fanden.

Kain sin Broder Abel slog for Panden.
 Med Diets Glavind Pigen Hiertet fløver
 Paa Beileren, og grusomt ham bedrøver;
 I Rærlighed Een røver fra den Anden.

Soldaten plyndrer, det er Krigerskikken;
 En Lommebør er altid Politiken,
 Ja, selv man siger, at Poeter stiale.

Men helst dog vil jeg med Banditen høre.
 Han røver aabenlyst, skøndt han sig skjuler,
 Og gør af Hjertet ingen Røverkuler.

Bukker.

Massaroni.

Nu, den var ei saa gal!

Vinker ad en af de Røvere, som staae med Pengene, tager
 nogle Scudi ud, og giver ham.

Kom hid, see der,

Der har I lidt til Rejsespenge for
 Det smukke Vers til vor Berømmelse.

Phosphorus.

Hil, Hil det Land, der har en slig Mæcen,
 Der understøtter Kunst og Videnskab!
 Farvel! Jeg gaaer med Hjertet fuldt af Tak.

Gaaer.

Massaroni til Straufs.

Nu, Antiquar! hvad siger I til Afsked?

Straufs

gaaer hen imod ham, stirrer paa ham, bevæger Læberne, som han
 vilde tale, men tier af Indignation, vender ham Ryggen, og gaaer
 hurtig bort.

Massaroni.

Den Bortgang var den brillanteste. —
 Men nu til det Alvorlige! See, Solen
 Alt farver Biergetoppene, dog kommer
 Endnu ei Løsespenge for Fernando.

Torrigiani.

Hans Fader er en stakkels fattig Mand,
Kan ei betale for ham.

Masfaroni.

Ja, det gjør
Mig ondt for ham, thi saa maa Sønnen døe.

Torrigiani.

Hør, Masfaroni! jeg er ingen Røverling;
Men ogsaa Mænd kan stundom vorde bløde.
Lad Naade gaae for Ret, slip Drengen løs!
Det er en elskelig, velsignet Gut,
Og han har vundet alle Hjerter her
Undtagen dit.

Masfaroni.

Saa har han ogsaa vundet
Marielisas?

Torrigiani.

Himmel! kan et Barn
Dig gjøre nidkær?

Masfaroni.

Barn? han er ei Barn,
En listig Knøs, og fast en Yngling alt.

Torrigiani.

Lad Naade gaae for Ret!

Masfaroni.

Det kan jeg ikke;
Derved vor hele Velstand gif til Grunde.
Vi fange Mennesker, for at man strax
Betale Summen skal for deres Liv;
Bestemt og vis maa denne Handel være.
Betalerne bevæges kun af Skræk,

Dg mærker man først, at vi røres ømt,
Saa kan vi tage Løn af egne Taarer,
Dg af de Andres Spot og Latter siden.

Torrigiani.

Du har ei fanget dette Barn for Andet,
End for at hevne dig paa Faderen.
Du veed, det er en fattig Mand.

Massaroni.

En Skryder!

Høist moderat er Summen, som jeg fordrer:
Et tusind Scudi. Er han virkelig
Saa elsket, har han gjort den Nytte, som
Han troer, er det jo let, at skaffe dem.

Torrigiani.

Jeg beder dig —

Massaroni.

Ti! Jeg har alt for længe
Taalt din Modsigelse. Er jeg endnu
En Hovding her, som lydes, eller ei?
Hvis du dit eget Liv har fiært, saa ti!
Opirr mig ikke!

Torrigiani sagte, bedrøvet.

Der er ingen Redning.

Nogle Røvere bringe Fernando, men ikke bunden. Han er
dødbleg. Alle Røverne samle sig stille omkring ham.
Han græder.

Massaroni.

Græd ei, Fernando! nu dit Fangenskab
Sig nærmer snart sin Ende. Kom, og hold os
En Præken over Døden!

Fernando.

Over min Død!

Massaroni.

Kom! Det er Søndag Morgen, og vi pleie
Paa den at holde vor Gudstieneste
Saa godt, vi kan.

Fernando fatter sig.

Velan da! jeg skal tale.

Massaroni.

Nedsætter eder om ham i en Kreds!

De sætte sig omkring ham foran paa Skuepladsen, og han staaer
midt imellem dem; de høre alle med stor Opmærksomhed,
nogle med Andagt.

Fernando.

Du stiger, skønne Sol! fra Bierg og Hav,
Og kalder Alnaturen varm til Live;
Men snart du skinner paa min kolde Grav,
Mig skal du Intet meer af Kraften give.
Kort var min Vandring paa den skønne Jord,
Hvor lifligt gaae med Solvhaar mange Gubber.
Men aarligt blegner jo saamangt et Roer,
Af Træet falde jo saamange Knopper.
Alt skal ei trives. Jeg var slikt et Skud,
Som ei til Modenhed det maatte bringe.
Men Siælen trøster sig, den gaaer til Gud,
Det faldne Blad forvandler sig til Binge.
Døe skal vi Alle. Livet er kun kort,
Om ogsaa silde først Gravfloffen kimer.
O, Menneske! naar du engang maa bort,
Hvad var dit længste Liv? Blot nogle Timer.
Men naar du da ved Dødens Afgrund staaer,

Dg naar sin Lee han mod dit Hoved retter —
 For silde reiser sig dit Hovedhaar,
 Naar fuldt du Hiertet seer af sorte Pletter.
 Som Hevnens Engle vil da fæle Skrig
 Forsærde din Samvittighed, bebyrdet;
 Af Graven reise sig Ustyldiges Liig,
 Dg kræve Hevn paa den, som dem har myrdet.
 Dog, dræber J den stakkels Ferdinand —
 Jeg lover, han skal ingen Hevner blive;
 Thi Christus lærte mig: „Paa Gravens Rand
 Du skal din Fiende broderligt tilgive“.
 O, fædere Fader! i din bittre Nød
 Lad ei fortvivlet dine Taarer rinde;
 Din Søn har overstaaet snart sin Død,
 Dg i dit Herte lever jo hans Minde.

Han kaster sig paa Knæ med foldede Hænder, og nedbøier sit Hoved.

Massaroni

springer op, og siger:

Kom nu, Fernando! følg mig hen bag Klippen.

Alle Røverne folde deres Hænder mod Massaroni, for at bede ham om Raade for Fernando, uden at denne skal mærke det. Massaroni truer dem forbittret.

Fernando! kom; det er den høie Tid.

Fernando

paa Knæ, i Dødsangsten.

O, for den hellige Antonios Skyld,
 Spar, spar mit Liv!

Massaroni

slipper ham, og siger studsende til Torrigiani:

Hvem nævnte han?

Torrigiani.

Antonio.

Sagte.

Det hialp!

Fernando

med Hænderne mod Himlen.

O, red mig, hellige Antonio!

Massaroni.

Min Helgen raaber du til Hielp i Nøden?

Antonio skal redde dig fra Døden —

Antonio, som stod mig trolig bi?

Seer til Himlen.

Jeg skylder ham en Gave —

Til Fernando.

Du er fri.

Røverne glade.

Victoria!

Fernando

springer op, og vil kysse hans Haand.

Tak, ædle Mand, som sparte

Ufskyldigt Blod!

Massaroni

drager sin Haand kold tilbage.

Min Helgen dig bevarte,

Ham maa du takke. Mig du ei behov

At takke har. Jeg skienkte ham mit Røv,

Han reddet har dit Liv. Gaf bort i Freden!

Vender ham mørk Ryggen.

Jeg kiender intet til Medlidenheden.

Røverne.

Victoria! Fernando! du er fri.

Torrigiani.

Jeg skal ledsage dig ad sikre Sti.

En Anden.

Rad mig en Dvist dig sætte paa din Hue!

Sætter ham Lov i Huen.

Torrigiani.

Rad mig endnu engang dit Ansyn skue!

En Tredie.

Tak, for du tegned mig!

En Fierde.

Gaa kun din Vej,

Endskiøndt dit Billed af mig ligner ei.

Torrigiani.

Du stakkels Dreng! din Nød er overstaaet.

Tag dette Brød; du har ei Frokost faaet.

Alle.

Victoria, Fernando!

Massaroni vred.

Det er nok!

Torrigiani.

Vi følge dig et Stykke.

Massaroni

seer foragteligt paa dem, og gaaer ud.

Feige Folf!

Fernando

folder sine Hænder.

O, gode Gud! jeg takker dig,

I største Nød sig Bladet vendte.

Et Ord, et Navn har reddet mig,

En Helgen du til Frelse sendte.

Da Stormen Skibet sønder slog,

Dg da sig aabned Afgrundstranden,
 Min Arm omfring en Bialke tog,
 Dg den har skyllet mig til Stranden.
 Min Fader og min bedste Ven!
 Nu skal du ikke længer græde;
 Du faaer dit Barn, din Søn igien,
 Din Sorg forvandler sig til Glæde.

Han vil gaae; Treumann styrter ind.

Treumann.

Min Søn! min Ferdinand! her er din Fader.

Fernando omfavner ham.

Min Fader! — Din Fernando har Gud reddet.

Din er jeg atter.

Massaroni

kommer tilbage, og siger til Fernando, pegende paa Treumann:

Men han er ei din!

Til Treumann.

Er du den gamle Skolemester, du,
 Som skilte mig ved mine Kammerater?
 Som med din dumme, latterlige Snaf
 Opløse vilde mig min hele Bande?

Treumann.

Jeg kom og taled Dydens Ord til dem,
 Det virkede. Gud være lovet, Ven!
 Jeg seer, det virker ogsaa nu paa dig;
 Dit Hierte rørtes, du aflægger fromt
 Din forrige Grumhed, du er Menneske,
 Dg Himlens Engle smile ned af Glæde.

Massaroni.

Du feiler. Sanct Antonio redded Drengen,
 Men Sanct Antonio redder ikke dig.

Om Drengens Liv var det mig lidt at gjøre,
 Jeg vilde føle Hevnen i dit Blod,
 Om ei i dit, dog i dit eget Barns.
 Min Helgen fandt, den Hevn var utilstrækkelig,
 Og sendte mig dig selv, du gamle Synder!
 At bløde for min Dolk. Og kom nu end
 Sanct Michael, Erkeengelen, fra Himlen
 Og tigged om dit Liv, det hialp ham ei.

Richter træder ind med en flok Bevæbnede. De skyde,
 og Røverne flye, paa Masfaroni nær.

Richter

raaber til ham med sigtende Bøsse:

Giv dig til Fange! Du er i min Vold,
 Dit Liv aldeles er i mine Hænder.

Masfaroni

efter en kort Betænkning, hvori han fatter sig af sin Forundring.
 Belan! jeg giver mig, hvis I mig skaane,
 Og hvis I love mig Pardon fra Paven
 For Dødsstraf.

Richter.

Det er latterligt, at du
 I denne Tilstand foreskriver Vilkaar.
 Jeg lovet Intet.

Treumann

til Masfaroni, omfavnende Fernando.

Men da dog du over
 Mit Barn dig har forbarmet, saa skal jeg
 Fortælle Paven dette sidste Glimt
 Af Udelmod. Jeg lover dig, jeg skal
 Fortie Grumheden, du viste mig,

Hvortil dig Hevnen drev. Og det maaskee
Vil redde Livet dig.

Massaroni sagte.

Er jeg i Fængsel

Kun først, saa skaffer jeg mig let min Frihed.

Hoit.

See, der er mine Hænder; binder dem!

Han bagbindes. Man hører et Menneske raabe noget borte:

„Angelica! Massaroni!“

Richter.

Ha, who er det?

En Soldat.

Det er den gale Pietro.

Richter.

Jeg har alt hørt om ham.

Soldaten.

Han søger sikkert

Ein Piges Morder.

Massaroni urolig.

Redder mig for ham!

Pietro kommer med en Dolk; i det han opdager Massaroni, løber han ham lige ind paa Livet, og støder ham Dolken i Brystet. Han betragter den Blødende med et bittert foragteligt Smil, og siger haanligt: „Massaroni!“ Derpaa hæver han glad triumpherende Vinene mod Himlen, raaber: „Angelica!“ og iler bort.

Massaroni falder.

Der traf mig, Hevn! engang tilsidst din deus
Ex machina. — Hielp, Sanct Antonio!

Han døer.

Marielisa kommer.

Richter.

Hvad vil den Pige? Hun seer ogsaa vild,
 Affindig ud, og var hun ei saa smuk,
 Jeg ligned hende ved en Mattens Jugl,
 Som Larmen havde skræmmet frem for Lyset
 Fra Klosternes.

Underofficeren.

Det er den Dræbtes Brud.

Marielisa

gaaer rolig frem paa Skuepladsen, og standser ved Massaronis Liig.
 Hvis han er død, saa er det mig det samme;
 Det er mig ligegyldigt, thi nu er
 Den hele Verden mig høist ligegyldig.
 Jeg haaber dog, at han har faaet Stødet
 Strax ind i Hjertet. — Jo, det lader til
 At være sigtet rigtigt. Det var godt;
 Saa er han død i Hast og uden Qual.
 Thi Smerten er det Slemmeste ved Døden,
 Den selv en Børneleg og blot en Søvn.
 Og Sanct Antonio kommer nok i Nat
 Med Palmegreen, i Haarsærk, Faarepels,
 Og henter ham. — Jeg gierne gaaer i Fængsel;
 Thi hvad er Verden Andet nu for mig?
 Det forekom mig skummelt før i Fængsel —
 Han leved udenfor. Nu er han død;
 Nu sidder gierne jeg i mørken Braa,
 Og grubler fort i mine stille Tanker.
 Men jeg vil ikke see min Søster meer,
 Og hun maa ikke bringe mig Guitarren;

Thi jeg kan ikke synge.

Smilende.

Om! man siger

Om Fugle: Hannen synger kun for Hunnen;

Jeg derimod — jeg sang for Massaroni.

Nu er han død, og kan ei høre mig.

Rører ved ham.

Nu kan han ikke vende hode tilbage

Fra dunkle Sti, som giennem sorte Skorsteen.

Nu leer han ikke, naar han henter mig.

Reiser sig fra Liget, og siger til Soldaterne:

Saa kom og bring mig til Angelica;

Thi stirrer hun paa mig med hule Dine,

Saa kan jeg gjøre hende samme Skiel.

Vi Intet har at lade hinanden høre. —

Men een Ting maae I love mig; hvis ikke,

Da dræber jeg mig selv med denne Dolk:

Benaades vil jeg ikke, vil ei leve;

I intet Tugthuus lader jeg mig spærre,

Vil ikke spinde, øve Trællegiernes.

I Galgen kan I hænge mig; saa kommer

Nok Massaroni næste Nat i Stormen,

Og henter mig.

Hun griber Dolken.

Tal! lover I, at ei

I vil benaade mig?

Richter.

Jeg lover dig,

At dig skal skee din Ret.

Marielisa kaster Dolken.

Nu, det var godt;

Saa blier jeg hængt. Thi jeg har taget Deel
 I alle hans Forbrydelser, og jeg
 Er ei en Haandbred bedre, jeg, end han.
 See, hvor han stirrer stivt. Men troer I, jeg
 Er derfor bange for at kysse ham?

Hun kysser ham.

Og nu jeg kommer med min sidste Bøn:
 Tillader mig at tage denne Fiær,
 Den røde, lette Fiærbusk af hans Hat —
 Den flædte ham saa godt — at stifke den
 I min.

Hun stikker Fiæren i sin Hat, sætter den paa igjen, og reiser sig.

Ei sandt, den flæder ogsaa mig?
 Og nu afsted! Let, som en blodig Fiær,
 Og uden Frygt, til min Bestemmelse!
 Thi den undgaaer dog ingen Dødelig.

Hun gaaer som Fange, fulgt af Bevæbnede.

Richter

tager venlig Treumanns Haand.

Nu, fiære Broder? havde jeg dog Ret?
 Ei sandt, nu er du ikke længer vred,
 Fordi jeg troer, „man lærer Skurker Mores
 Ei med det Gode“?

Treumann.

Richter! er det muligt?
 Du redded mig? Du traf den vilde Morder?

Richter.

Nei, nei! hans egen Daad har fældet ham.
 Maaſkee du atter med for megen Godhed
 Ham havde reddet. Men den gamle Pan

Lilod ei længer Skændslen i sin Skov,
Og sendte denne Bildmand, som en Bøddel.

Treumann

tankefuld, rystende paa Hovedet.

Jeg i Forundring falde maa.

Beskynderlige Røverskæle!

Hvorledes kan en Rose staae

Midt i en Sump, hvor Tidslær qvæle?

Den Pige mangler ikke Kraft,

Nei, tværtimod! og hun har Ynde;

Men Hierte den har aldrig havt,

Som sætter Stolthed i at synde. —

Og han — ham mangled ikke Mod;

Dog ussel var hans Helteprøve.

Et Menneske, som drifter Blod,

Er — netop derfor — ingen Løve.

Richter.

Ja, Ven! hvad kunde Jorden havt

For Kæmper paa sin skønne Klode,

Hvis den til Ondt anvendte Kraft

Steds havde virket for det Gode.

Socrates.

Tragedie.

Personerne.

Sokrates.

Xanthippe, hans Hustru.

Daphne,
Lamprokles, } hans Børn.
Kriton,

Plato,
Æschines, } hans Lærlinge.
Phædon,
Epigenes,
Kritobulos,

Melitos, } hans Fiender.
Lykon,
Anktos,

Aristophanes, } Digtere og Skuespillere.
Eupolis,

Damon, } Fiskere.
Menalkas,

Tvende Bevæbnede.

Prodikos, Archont.

Apollons Præst.

En Rhapsode.

Jon, en Skipper.

En Fangesoged.

Ellevemænd, Borgere, Bagt, Sangere og Dandsere.

Sokrates's Dæmon, et Phantasiebilled.

Handlingen foregaaer i Athen og ved Kysten i Nærheden.

Første Handling.

Propylæerne i Athen.

Melitos. Lykon. Anytos.

Sokrates gaaer i dybe Tanker forbi.

Melitos.

Der gik Vidunderet. Saae I ham der?

Lykon.

I pialtet Raabe. Kongelige Betler!

Men stærkt fordybet i sin egen Viisdom.

Anytos.

Hvor gaaer han nu vel hen?

Melitos.

Til Kilderne,

Til Bældene, hvoraf hans Viisdom flød:
At høre Lærdom hos en Skrædder, Bødker,
For siden Verdens Kredss at sammenligne
Med Tøndebaand, og dens Forsænglighed
Med bræmmet Toga. Hos en Hestepranger
Han seer maaskee, hvordan man strigler Heste —
Og det anvender han paa Mennesker.

Rykon.

Ja, den sublime Trivialitet
Er hans Gudinde; det er just den Dæmon,
Som hvister ham i Dret, faaer ham til
At glemme baade Zeus og Aphrodite.
Han er forladt af alle Huldgudinder.

Melitos.

Det er naturligt; thi han har fornærmet
Dem uforskammet. Veed I ikke nok:
Hans Fader, selv en ussel Kunstner, vilde
Til Billedhugger danne ham, endskiøndt
Der ingen Keithaand findes i Athen,
Som overgaaer vor vise Sokrates.
Tre Uglebilleder hugged han i Steen —
I veed, vi føre Uglen i vort Mærke —
Det skulde være da Chariterne.
De staae til Spot og Skam for hele Byen
Endnu ved Porten til Akropolis,
Drapperede. Det er endda det Bedste;
Thi havde han dem hugget ganske nøgne,
Da var det gaaet vore Qvinder ilde,
Og lidet havde da hans egen Moder
Vist faaet at fortjene.

Rykon.

Spot ei hende!

En af hans bedste Lignelser var den:
At ligesom hans Moder — Jordemodren —
Forløste fra de legemlige Fostre,
Saa gjør han det fra Siælens aandelige.

Anytos.

Tys, tys! der kommer Eschines, hans Yndling.

Melitos.

Ha, Spot og Skam, at han fordærver os
Saa mange smukke, floge Ungersvende!
God Morgen, Æschines!

Æschines kommer.

God Dag, Melitos!

Hvi staaer du der og spotter Sokrates?
Jeg saae din Mine, da han gik forbi.
Hvi vil du det? Bestig din Pegasus!
Jeg veed, du har tilstrækkigt vandet Dget;
Og det maa døe, hvoraf det ellers vil,
Saa veed jeg vist, det ikke skeer af Tørst.
Du kommer ingen Sump og Pøl forbi,
Hvor ei du standser strax og laer det drikke.

Melitos.

Dit Had til mig kun kommer fra din Lærer,
Det veed jeg.

Æschines.

Du taer feil; jeg hader Ingen,
Og Sokrates ei lærer Folk at hade.

Melitos.

Du skulde dog engang anmode ham,
At gaae i mere menneskelig Dragt.
Her i Athen veed du at Folk har Smag;
Det støder Diet, ham saadan at see
I denne lurvede, luslidte Kaabe.

Æschines.

Han støder eders Dine; men hvor Mange
Blandt eder støder ikke Hiertet ham?
Den gamle Kaabe driller dig? Hav Ugt
For denne Kaabe! den er skaaret efter

Det gamle Snit, liig den, han bar som Kriger
 I Thracien, hvor han udmærked sig
 Ved Tapperhed og Mod, Udholdenhed,
 Saa overordentligt, at Helteprisen
 I Hæren blev af Raadet tilkiøbt ham.
 Men han — høimodig, som han altid var —
 Afstod sin Krands til Alkibiades,
 Hvis Sind, forgieves desto værre, han
 Til Dyden spored. Mens paa Bierget hele
 Athenen frøs, barbenet Sokrates
 Gik varm og rolig munter — som i Fred
 Sophisten her i Propylæerne.

Anytos.

Til Glud og Kulde kan man værne sig.

Urchines.

Ja, ganske vist; men ei til Skam og Skændsel.
 Det var i sliig en Raabe — agter den! —
 Han sad i Folkemødet, just som Formand,
 Da man de ti Skibshøvdinge anlagde,
 Fordi de strax ei, efter vundet Slag,
 I Nattestormen havde fisket op
 De døde Legemer af nogle Landsmænd,
 Som var umuligt. Man henrettede dem,
 Fordi de Dødes Liig ei blev begravne.
 Han mægtede ei at redde Heltene,
 Som Døden fik til Løn for Heltemodet;
 Dog underskrev han ikke deres Dødsdom,
 Undskyldte sig med: han ei kunde skrive.

Melitos.

Det kan han sikkert heller ei.

Urchines.

Du Daare!

Gid du ei kunde skrive, saa fornærmed
Du Phantasien ei og Muserne.

Gaaer.

Melitos

seer til den anden Side.

Tys, tys! der kommer han igien, den Bise.

Lykon.

O, lad os give os i Kæst med ham!

Anytos.

Og lad os drille ham! Jeg under ham det.

Melitos.

Men han er snedig, som en Ræv, i Taler,
Og naar man ikke vogter sig, saa kommer
Man let til fort.

Lykon.

Lad mig først tale med ham!

Melitos.

Ja, Lykon er Sophist og Philosoph.

Jeg tænker nok, du stopper Munden paa ham.

Anytos.

Vi er desuden tre.

Melitos.

Ja, til at prygle

Ham er vi nok; men naar der slaaes med Ord,
Saa viger Sokrates tidt ei en Hær.

Sokrates kommer.

Lykon.

God Morgen, Sokrates! Tilgiv, at vi
forstyrre dig. Du vil maaskee spadserere
fra Byen ud til Kilden ved Platanen,
hvor jeg med Phædros dig forleden Dag

Traf i en vigtig Undersøgelse,
 Som Ingen voved at forstyrre. Køl
 Der Lusten er, og suser sommerligt
 I Choret af de lystige Cicader.

Sokrates.

Nei, Lyfon! hvis jeg her kan lære Noget,
 Saa blier jeg heller her; thi Mark og Blomster
 Kan Intet lære mig, og derfor dvæler
 Jeg helst blandt Mennesker i Hovedstaden.
 Jeg seer, du har en Rulle Papyros
 I Haanden der. Det er den rette Madding
 At angle mig med; thi som Qvæget loffes
 Med Grø og tørre Løv, som holdes det
 For Munden, saadan kan du med et Skrift
 Mig trække giennem hele Attika.

Lyfon.

Min gode Sokrates! sig, snakker du
 Endnu bestandig om de gamle Ting,
 Om din Retsfærdighed, hvormed du aldrig
 Kan blive færdig?

Sokrates.

Der er visse Ting,
 Hvormed man aldrig bliver færdig, Lyfon!

Lyfon.

Da vil jeg tværtimod beslitte mig
 Paa splinterne Ting, som Philosoph,
 Og ikke bringe seige Meninger
 Til Torvs, som gamle Køer, der sælges os —

Sokrates.

For unge, møre Stude? Det er velgiort.
 Men Noget er der dog, du aldrig kan
 Forandre, naar du tale vil derom:

Hvor mange Bogstaver der for Exempel
 Optælles kan i Navnet Sokrates —
 Det bliver aldrig mere dog, end otte.
 Og naar der spørges om et Tal, som Fem,
 Om det er Fem og ikke Ti — ei sandt:
 Saa lader du det blive ved det Gamle?

Lykon.

O, ja! I Sligt skeer ei Forandringer.

Sokrates.

Men da jeg talte sidste Gang med Phædros
 Hist ved Platanen og den friske Kilde,
 Hvi skyndte du dig bort igien saa brat,
 Som om Tarantlen havde stukket dig?

Lykon.

Dygtig talt, jeg higer ivrigt efter
 At vorde ganske ny, original.
 Jeg tænker selv, jeg lærer ei af Andre.

Sokrates.

Men naar en Haandværksmand skal vorde dygtig,
 Staaer han dog først som Dreng, som Svend i Lære,
 Begynder strax ei med at være Mester.

Lykon.

Med Aandens Værk er det en anden Sag.

Sokrates.

Ja, jeg forstaaer dig nok, min gode Lykon!
 Og jeg kan alt den Tale udenad,
 Som du vil holde for Athenerne,
 Naar første Gang du pryder Talestolen.

Lykon.

Aa, lad os høre den!

Sokrates.

Athenere!

Du vil da sige, aldrig har jeg lært
 Den mindste Ting af noget Menneske;
 Og skiondt man siger, flere vise Mænd
 Udmærke sig ved Kløgt og Talegaver,
 Saa søgte jeg dog aldrig deres Dmgang;
 Imidlertid opfaster jeg mig her
 Til eders Lærer, Dommer, og vil sige
 Og raade jer — hvad der mig falder ind.

Melitos.

Men, Sokrates! fortæl os dog engang —
 At du er viis, derom er ingen Tvivl;
 Men er det sandt, at virkelig Drafllet
 I Delphi dig har kaldt den viseste
 Athener? Var det Alvor, eller Spøg?
 Blot Ironie, hvoraf du veed det ofte
 Betiener sig? Det gad jeg gierne vidst;
 Og Lykon, Anytos, de dele min
 Nysgierrighed. Jeg er en Digter, veed du;
 Lykon Sophist og Taler, Philosoph,
 Men Anytos en Statsmand —

Sokrates.

Dg en Garver.

Melitos.

Det borgerlige Haandværk driver han
 Med Wren.

Sokrates.

Ganske vist; og kan han garve
 Saa heldigt Statens stive Lær, som Dyens,
 Da vorder Staten snart en smidig Fodsaal,
 Hvert Been kan træde paa.

Melitos.

Aristokrat!

Foragter du en Borger?

Sokrates.

Nei, ved Hunden!

Jeg hader ei mit eget Kød og Blod.

Og da de tredive Tyranner hersked,

Jeg voved tidt at tale diærve Ord,

Imens I andre var forfølede

Og taug, fordi det trykked jer for Brystet.

Jeg spøgte tidt med Kritias, Charifles,

Endskiøndt, I veed, det var en farlig Spøg;

Jeg sagde dem imod, endskiøndt jeg vidste,

Modsigelser blev straffet tidt med Døden.

Og jeg har end saa reent ei Modet tabt,

At jeg ei spøge tør med Anytos.

Melitos.

Min gode Sokrates! du vilde gierne

Bed slibrig Tale, paa din gamle Viis,

Som Aalen, smutte nu os ud af Haanden.

Du er i Knibe. Svar mig paa mit Spørgsmaal:

Har dig Draffet kaldt den Viseste?

Sokrates.

I veed, at Chærephon, min Ven, er ivrig

I hvad han foretager. Han var just

Engang tilfældigviis i Delphi; der

Kaldt det ham ind Draffet at spørge,

Om nogen Mand var mere viis, end jeg?

Det negted Pythia. Da jeg det hørte,

Jeg tænkte: Hvad kan Guden mene dermed?

Selv er jeg mig bevidst, at hverken jeg

Veed Meget eller Lidt; og lyve kan
Draklet ei, det har det ikke Lov til.

Anytos.

Hvad gjorde du da, for at faae det ret
At vide, Sokrates?

Sokrates.

Jeg gik til Gen,
Som gieldt især for viis i denne By;
Blot for Draklet at overtyde
Om sin Bildfarelse. Det var en Statsmand;
Jeg nævner Ingen, det behøves ei.
Den Mand holdt selv sig for den Viseste,
Men gav derpaa kun maadelige Prøver.
Nu søgte jeg at overtyde ham
Om hans Bildfarelse; da blev han vred,
Og mange fleer Tilstedeværende.
Da tænkte jeg, i det jeg vandred hjem:
Meer viis, end denne Mand, er du dog altid;
Han bilder selv sig ind at være viis,
Du derimod — du veed, du er det ikke.

Melitos.

Og, Sokrates! hvor gik du siden hen
For at opdage dine egne Gaver? .

Sokrates.

Til Digterne, saavel de tragiske,
Som dithyrambiske; og der erfoer jeg:
De digted ei af Viisdom; deres Værker
Var Frugten af Begeistring og Natur.
Vel fandt jeg nogle, som i andre Ting
Indbildte sig at være saare vise,
Men var det ei, Melitos! Og det var
Dog gode, virkelige Digtere.

Lykon.

Og derpaa gif du?

Sokrates.

Til Sophisterne;

Thi dette Navn betyder jo de Vise.

De noies ikke med at være blot

Viisdommens Elskere, blot Philosopher;

Nei, de har fundet Stenen — Diamanten.

Men om det gaaer nu dem, som andre Rige,

Der sjelden skienke Fattigdom en Skierv,

Og jage den med Skieldssord bort fra Døren,

Som andre Gniere — det veed jeg ikke;

Men dette veed jeg: jeg fandt Døren lukt,

Hvor jeg forgieves stod og banked paa.

En kunstig dreiet Labyrinth af Ord

Var al den Gave, som der skienktes mig.

Lykon.

Og nu?

Sokrates alvorlig.

Indsaae jeg først Apollons Mening.

Han vilde med Drafler sige mig:

Kun lidet værd er menneskelig Viisdom.

Og han betiente sig blot af mit Navn,

For dermed at forkynde: Sokrates

Er blandt Uvise dog den Viseste,

Fordi han indseer klart: han er ei viis.

See, Lykon! see, Melitos! Anytos!

Deri bestaaer den hele Stolthed, som

J hade, hvorfor J forfølge mig.

Men J har Uret; thi det Hverv, som Guden

Har paalagt mig — udrette maa jeg det.

Indbildte Viisdoms Damp maa jeg forjage,

Om end den hele Stad fortørnedes.
 Med Aandens Lygte, med min Tankes Lys
 Maa jeg opklare Mørket, og bevise:
 Skatfielderens, hvor Guldets skulde giemmes,
 Er oftest blot en Tumbleplads for Muus,
 Der slaaes i Mørket om en Spindevæv.

Gaaer.

Melitos.

Ha, hvor jeg hader dette Menneske!
 Han tyffes mig, i gamle brune Hylster,
 En Larve, der til Bladene sig klæber
 Paa Hellas' Blomstertræ, for det at skille
 Lidt efter lidt ved hver en deilig Knop.

Anytos.

Han har fordærvet Alkibiades;
 Og Kritias, en af de tredive
 Tyranner, og maaskee den Allerværste,
 Gik ogsaa, som en Ungling, i hans Skole.

Lykon.

Alting foragter han, med denne falske
 Beskedenhed, med dette Drilleri,
 Der skal betyde Retfærd, Maadehold.
 Han dadler Alt, hvad der er Stort og Ekfont,
 Fordi det kommer ei fra ham. Det gamle
 Tomhoved lider af en hemmelig
 Misundelse, der fiender ingen Grandser.
 Med platte, flaaue Menneskeforstand,
 Som skiller os paa første Trin fra Dyret,
 Troer han at gaac til Bunds i Viisdoms Dyb;
 Og Viisdomsmændene, Sophisterne,
 Dybsindighedens Virtuosser, spotter
 Det svage Hoved. Ja, det Ord Sophist

I denne Gubbes Mund blier til et Skieldssord.
 Moralen er ham Alt; dum Sædelære.
 Det Riis, som holder Skolebørn i Ave,
 For Mænd, for Stater gielde skal som Scepter.
 Hans Flauehed ei begriber, at det Maal,
 Med Character, Genie at yttre Kraft
 I høist forskjellig Glands, i modsat Retning,
 Er mere værd, end blød Gensformighed,
 End Jagttagelsen af feige Regler,
 Hvortil den Aand ei finder sig forpligtet,
 Som er guddommelig. Det Timelige
 Har Pligter; Guder kiender ingen Pligt —
 Og det er stort, at efterligne Guder.

Melitos.

Det var fortræffligt sagt!

Anytos.

Ja, hypperligt!

Kykon.

Det lærte Gorgias, Protagoras,
 Og Hippias, og Prodikos. Jeg har
 Ei hørt dem selv, men veed: det er omtrent
 En Quintessents af deres hele Viisdom.

Anytos.

En Mand, som mig, foragter Sokrates,
 En af den Rigeste, der hidrog til
 At jage bort de tredive Tyranner.
 Ei ved min egen Haand — jeg fegter ikke,
 Jeg er en Fredens Borger; men for Guld
 Kan man sig fiøbe mange Kæmpehænder.
 Det kostede mig ingen ringe Sum,
 Det kan I troe. Det svier til minomme.
 Men lige meget! Det er gierne skeet.

Det lagde Grunden til mit Fædrelands
 Frihed og Fremtids Lykke. Nu kan selv
 Den fattigste, den usle Almuesmand,
 Som Intet veed, og heller Intet har,
 Sin Stemme give med i Folkemødet.
 Er det ei billigt? Det er ægte Frihed.
 Jeg er en simpel Borger; jeg har svunget
 Mig op ved Glid, Vindskibelighed. Jeg
 Har heller Intet lært — som Lykon der;
 Og er for gammel til at gaae i Skole.
 Min Søn er ung, men han skal gaae den Vej,
 Hans Fader gif, og heller Intet lære.
 See, det forbitter Sokrates, at jeg
 Min Søn opdrager ei til Videnskaber;
 Og derfor faster han mig Garveriet
 I Mæsen. Ha, men jeg skal garve ham!

Melitos.

Medborgere! vel, har I Mod, saa kommer
 Og træder flux i Forbund med en Ven.
 Naar Legemet er sygt, og skades af
 En usund Jøde, som ei kan fordøies,
 Da maa det skilles ved den, som en Gift;
 Og det kan skee blot ved en kraftig Modgift.
 Den gamle Sokrates er mere farlig
 I vort Athen, end Mange troe; thi her
 Vil man kun Nytt, og det Urimeligste
 Jo finder her Tilhængere. — Han troer ei
 Paa Guderne. Han spotted med Draklet.
 Har I ei hørt det?

Lykon.

Ja, det gjør han altid.

Melitos.

Dg han forfører Ungdommen. — Skal vi
Anklage ham for Raadet, og paa Livet,
Som Gudsbespotter, Ungdommens Forfører?

Lykon.

Han har fortient det.

Anytos.

Meer, end mangen Anden,
Som dræbtes her i en urolig Tid.
Men dersom Raadet nu friender ham?

Melitos.

Ei stævnes han for Areopagos;
De gamle Herrer deelte let hans Blødhed,
Dg gif en Middelvei, som havde Intet,
Slet Intet at betyde. Lever han,
Saa skader han. Nei — han maa døe.

Anytos.

Han er

En gammel Mand, halvfierdsindstyve Aar;
Let kommer Døden selv i slig en Alder.
Var det ei nok, ret at beskæmme ham —
Med Pengestraf — Landsflygtighed —

Melitos.

Nei, nei!

Han har en Sundhed, som kan kappes med
Den Sundestes, og der er mangen Ungling,
Som ønske maatte denne Gubbes Helbred.
Der bider Intet paa ham, uden Døden.

Anytos.

Saa lad den bide ham! For mig ret gierne.
Vi vil forklage ham for Heliaia
Paa Folkethinget. Jeg har Benner nok,

Dg Sokrates har giort sig nys af Folket
 Forhadet, fordi han heftigt ivred mod
 Ochlokratie og vilde Bøvelherfskab.

Melitos.

Godt! Folded eders Hænder da i min,
 Dg lad os sværge Fienden Undergang!
 Saa gaae vi hiem til Mit. Jeg skriver Klagen.

De gaae.

Æschines

kommer tilbage, og seer foragteligt efter dem.

Tre Ridinger hinanden række Hænder?

Ha, det betyder sikkert intet Godt.

Hvad giftig Dgle ruges nu vel ud

Af plumpe Dumhed, uforskammet Had?

Det aner mig, det gielder Sokrates.

Herafles! ha, det er den høie Tid,

Af du engang igien tilbagevender,

Af rense Stalden for Athenerne.

De trænge meer til Røgt i deres Baas,

End hos Augias de tre tusind Dyr.

Gaaer.

Bærelse hos Sokrates.

Sokrates. Xanthippe.

Xanthippe.

Du troer maaskee, naar du har været ude

Dg flævet først med alle Borgerne,

Af i dit eget Huus du skal faae Ro?

Sokrates.

Af nei, min Hustru! det jeg venter ei.

Dg Mennesket har heller ikke godt

Af alt for megen Ro; saa dovner han.
 For Kraft at styrke, trænge vi til Kamp.
 Og skiondt du veed, jeg skiendes ei med Rogen,
 Saa er dog alt den indre Kamp i Sindet,
 For Lidenstaben, for Bredagtigheden
 At hemme, naar den vilde bryde løs
 Og hevne frænket stolt Dmfindtlighed,
 En høist fortræfflig og høist nyttig Ting.
 Saaledes bliver du min Lærerinde
 Maaskee tidt, uden at du veed det selv.

Kanthippe.

Ja, drille kan du godt!

Sokrates.

Jeg vil ei drille;

Men ærligt maa jeg tale nu, som altid.

Det er min Hjertensmening.

Kanthippe.

Altsaa ønsker

Du ingen Ro?

Sokrates.

Den finder jeg først hist

Hos de udødelige Guder. Her

Er Livet stedse Kamp. Hvor Mennesker

Sig tumle, der er Strid. Dog er Naturen

Et Billed af en haabet Salighed.

Og, tro du mig, jeg skionner ret derpaa,

Naar uden Porten jeg ved min Platan

I Fred kan sidde ved min blide Kilde,

Som mumler kun, som skiender ikke paa mig;

Imellem Blomsterne, der fredeligt,

Som gode Genier med lette Binger,

Staae ved hinandens Side; medens Fuglen

En Ode synger, mig langt mere værd,
 End den pindariske ved Beddefjorslen.
 Jeg sagde før til Lykon, at ei Blomsten
 Mig lærte Noget; men det var mit Spøg,
 Thi hvad jeg veed, det veed jeg af Naturen
 Meer, end af Menneſker.

Kanthippe.

Ja, hvad du ſiger,
 Det er jo altid tornet og forblommet.
 Ha, hvor fordømmer jeg det Dieblif,
 Da jeg dig tog til Ægte! Du er hæslig.

Sokrates.

Jeg veed det; men jeg har dog ingen Maske
 For Anſigtet, dengang du valgte mig.
 Held den, ſom eier Skionhed! Det er Præget,
 Som alt Naturen ham ved Fødselen
 Gav, til at vorde god. Vil han det ei,
 Er det hans egen Skyld. Det ſaae vi jo
 Med Alkibiades; hans onde Hierte
 Fordreied ſælt tilſidſt de ædleſte,
 De bedſte Træk. Jeg haaber, ærlig Stræben
 Har lagt ſit Udtryk i mit Satyransigt,
 Og viiſt, at Sielen var et bedre værd.

Kanthippe.

Selvroeſ, ſom ogsaa dengang mig forførte!
 Nu lever jeg i Armod med en Tigger.

Sokrates.

En Tigger? tigger jeg? — Dog, du har Ret,
 Om viſe Tanter tigger jeg Enhver.

Kanthippe.

En Drømmer, der ei ſorger for ſit Huiſ;

Som saa hovmodig er, at ei engang
Han taer Betaling for sin Underviisning.

Sokrates.

Jeg underviser ei; jeg taler gierne
Med gode Unglinger, som mig betale
Med Agtelse, Tillid, Opmærksomhed.

Kanthippe.

Ja, naar du snakke kan, saa er du glad.

Sokrates.

Du veed, Kanthippe! jeg kan ogsaa tie.
Den Kunst har du mig lært, og tog dog ingen
Betaling; hvorfor skulde jeg da vel betales?

Kanthippe.

Nu kommer han igien med denne flau,
Smagløse Spøg, og med sin Ironie!

Sokrates.

Du kunde faaet dig en bedre Mand,
Det vil jeg gierne tilstaae; tilstaaer ogsaa,
Det var en Svaghed af mig, at jeg lod
I ældre Aar mig daare, til at offre
Mit Duepar paa Aphrodites Alter.
Og derfor har du Ret, at være vred.
Det gjør mig ondt for dig; men det er skeet.
For Gen, som elsker Pragt og Overflod,
Er dette tomme Huus et Sorgens Huus.
Men, fiære Hustru! heller ikke skylder
Jeg mindste Hvid til noget Menneske,
Og det Rødtørstige har aldrig manglet.

Kanthippe.

Et Dyr blot nøies med Rødtørstigheder.

Sokrates.

De gode Guder gav os vakkre Børn.
Du elsker dog din Daphne, lille Kriton
Og din Lamprokles.

Lamprokles kommer.

Kanthippe.

Min Lamprokles! jo,
Det er den rette Karl.

Lamprokles.

Hvad har jeg gjort?

Kanthippe.

Han spørger om, hvad han har gjort, det Affskum!
Du Tølper! slog du ei min Skaal itu
I Morges, da du vilde drikke Vand?

Lamprokles.

Bed Zeus! det gjør mig ondt. Den faldt af Haanden,
Jeg bad dig om Forladelse — jeg beder
Derom endnu. Men vær dog ei saa arrig,
Og skield mig ikke ud hvert Dieblis!

Kanthippe.

Det maa jeg høre af mit eget Barn!
Og hvis er Skylden? Gamle Taabenafke!
Slet Ingens, uden din. Thi Veblet falder
Ei langt fra Stammen; du forfiæler dem.
I Guder! jeg ulykkelige Kone!

Brider sine Hænder, og gaaer.

Sokrates.

Min Søn! siig, kiender du vel Menneſker,
Som faldes Utafnemlige?

Lamprokles.

Ja, Fader!

De kaldes Utafnemlige, der nyde
Belgierninger af Andre, men som dog
Gi vise sig erkiendtlige derfor.

Sofrates.

Saa er en Utafnemlig uretfærdig?

Lamproles.

Tilvisse.

Sofrates.

Dg vel altid meer, jo større
Belgierningerne var, som vistes ham?

Lamproles.

Da meer, end ellers.

Sofrates.

Men hvo har os viist
Belgierninger saa store, som Forældre?
Dem takke vi for Livet, alt det Gode,
Som skienktes Mennesker af Guderne.
Hær fortæner Moderen, som fødte
Sit Barn med Emerter, og som gav det Die,
Som pleied det saa mangen søvnløs Nat,
Stor Tak — og just fordi hun ædelmodig
Slet ikke gjorde det for Takkens Skyld.

Lamproles.

Men om hun end beviist mig havde den
Dg mange fleer Belgierninger, saa kan jeg
Gi meer udholde hendes Arrighed.

Sofrates.

Men da du sidst var med mig i Theatret,
Dg saae Tragødien — siig mig, Lamproles!
Troer du, at Skuespillerne blev vrede
Da paa hinanden for de Bitterheder,
Den Ene sagde der den Anden?

Lamprokles.

Nei,

Det er en anden Sag; de sagde det
Ei i den onde Hensigt at fornærme,
Ei for at skade.

Sokrates.

Troer du da, din Moder
Vil skade dig? Mon hun ei mener dig
Det vel saa godt, som nogen fremmed Kvinde?
Dg dog gjør du dig vred derover! Troer du,
Din Moder hader dig?

Lamprokles.

Det gjør hun ei.

Sokrates.

Dg dog — dog er hun dig utaalelig!
Siig mig, mit Barn! er der vel Folk i Verden,
Som du maa føie, lempes efter? Eller
Har du besluttet, ei at eftergive
For Nogen, ei at gjøre dig til Ven
Af noget Menneske?

Lamprokles.

Det vil jeg nok.

Sokrates.

Du ønsker altsaa dog at leve smukt
I Fred steds med din Nabo, at han dig
Kan laane Gld og Lys og være dig
Til Tieneste ved mange Leiligheder?

Lamprokles.

Ja, det forstaaer sig.

Sokrates.

Reiser du i Selskab,

Til Lands og Bands, saa ønsker du at vinde
Dens Yndest, som du reiser med?

Ramproles.

Det gjør jeg.

Sofrates.

Men hende, som dig elsker meer, end Alle,
Med hvem du gjør den store Livets Reise,
Kun hendes Yndest vil du ikke vinde?
Og veed du ei, at selve Staten straffer
Børns Utafnemlighed? at den foragter
En utafnemlig Søn? at den forlanger
Gi Duelighed blot og Kløgt og Kundskab
Til sine høie Poster, men et Hierte,
Der fyldest af Høimodighed? at den,
Som smykker ei sin Faders, Moders Grav,
Gi vorde kan Archont? — Gaa, fiære Søn!
Og anraab de udødelige Guder
Først om Tilgivelsen; at ei de holde
Dig for et utafnemligt Menneske.
Naar det er skeet — forlig dig med din Moder!

Ramproles kysser hans Haand, og gaaer.

Daphne kommer ind ad den anden Dør.

Sofrates.

Der er min lille Daphne. Kom, mit Barn!
Der er min halve Siæl, min egen Psyche.

Omfavner hende.

Du veed vel, jeg har mange Kiæresten
Og Elskovshandler, som jeg falder dem;
Thi hvor min Tanke finder Sympathie,
Der er et Stævnemøde for min Aand,
Og der er Gros med i Spillet, nemlig
Den rette Gros.

Daphne.

Jeg forstaaer dig nok;
 Ei Barnet, Drengen ei med Bingerne,
 Hephæstos', Aphrodites Søn, der løber
 Omkring med Pilefoggret. Nei, den Rette!
 Den Store — Ynglingen — den skønne Gud,
 Som var før Tidens Fødsel — iblandt Guder
 Den Allercældste, og dog ligesuldt
 Den Yngste, Skønneste.

Sokrates.

Ham mener jeg.

Daphne.

Dg naar du nævner Aphrodite, mener
 Du ei dermed den jordiske Gudinde,
 Zeus' Datter og Diones, hun som boled
 Med Ares — nei, den himmelske du mener,
 Reen, som det hvide Skum paa Havets Barm,
 Hvoraf hun fremsteg, at beherske Jorden.

Sokrates.

Min lille Daphne! har du nylig talet
 Med Platon? Som det synes, sadler du,
 Som han, en dithyrambisk Pegasus,
 Dg rider dermed gennem Tanke's Rige.

Daphne.

Nei, jeg har ikke nylig talt med Platon.

Sokrates.

Hvad er det for et fiint og gennemsigtigt
 Smukt Taagesløv, som hænger for dit Dæ?
 Mig synes, du er ei saa munter, som
 Du pleier være. Dg skøndt jeg maa tilstaae,
 Du taler som en Bog, saa tykkes mig,

Alt der er noget Mystisk i din Tale,
 Dit hele Væsen — og du ligner næsten
 Præstinden Pythia i Delphi, naar
 Hun sidder paa sin Tresod, og begejstres
 Af den guddommelige Røg fra Hulen.

Daphne.

Af, Fader! det, som staaer mig nu for Hordet,
 Det er den Tanke: Skiondt det vist var bedst,
 At hylde den guddommelige Gros,
 Den ældre, himmelske — saa er der dog
 Desværre mange Piger i Athen,
 Som foretrække Drengen.

Sofrates.

Du er dog

Ei alt af deres Tal?

Daphne.

Man siger, at

Han skyder med forskjellig Piil. Den ene,
 Som vækker Rærlighed, den er af Guld;
 Den anden er slet ikke skarp, den er
 I Røret fyldt med Bly.

Sofrates.

Den flyver langsomt,

Men træffer ogsaa.

Daphne.

Ikke altid, Fader!

Den vækker tidt Koldsindighed mod den,
 Som elsker os. Saa gif det jo min Navne,
 Den alt for knibske Daphne, som foragtede
 Apollon selv, der elskede hende høit.
 Hun flyede fra hans Barm, og lod sig heller

Forvandle til et Laurbærtræ, end blev
 Hans Fæstemø. Den taabelige Pige!
 Jeg kunde græde, naar jeg tænker derpaa.
 Den stakkels Gud! hvad hjalp ham nu hans Guddom?
 Han blev forsmaaet, foragtet af sin Elskte.
 For silde først fortrød det hendes Hovmod;
 Det stolte Hierte banked under Barken,
 Da slog det ømt, for silde, for Apol.
 Hun blev hans Laurbærtræ, og hendes Krands
 Blev hans; og hun, som ikke favned ham
 Med Elskovsvarme, vandt sig nu som Lov
 Omkring hans skionne Hoved, gav ham Vren,
 Men Lykken svigted ham. Jeg kunde græde,
 Hvergang jeg tænker derpaa.

Sokrates.

Daphne! Daphne!

Betro dig til din Fader; thi du elsker.

Daphne.

Nei, fiære Fader! det bedrøver mig,
 Oprigtig talt, at jeg er ei forelsket.

Sokrates.

Fortæl mig Alting!

Daphne.

Du har jo tilladt mig
 At gaae imellem ud af Byen, Fader!
 Til Fisterleiet ved den skionne Lund,
 Til Damon og Menalkas, til de gamle
 Urværdige Fiskere, der leve med
 Hinanden i den lykkeligste Armod.

Sokrates.

Det maa du gierne; du kan trænge til
 Lidt Munterhed, Udspredelse, du har

Det ei saa godt her hjemme. Gaa du kun!
 Du har i Haugen pyntet dig med Blomster.
 Ja, seer man vel! Svortil behøves nu
 De rige Dammers Pragt og Edelstene?
 Joraaret selv, det er en Juveleer,
 Som sælger os Rubiner og Smaragder
 For Jngenting.

Daphne.

Naar du er hjemme, savner
 Jeg Intet, Fader! Og det veed jeg vist:
 I Fald engang jeg saaer en Mand, da vil
 Jeg aldrig elske ham saa høit, som dig.
 Kysser ham.

Sokrates.

Det skal du ikke sige. Dog — man elsker
 Paa høist forskjellig Viis; den Rærlighed,
 Du finder hos en Fader, kan en Elsker
 Gi skienke dig.

Daphne.

Nei sikkert, sikkert ei!

Sokrates smiler.

Saa siig mig da: hvo er den Mand, som ei
 Du elsker, og som gjør dig saa bedrøvet,
 Fordi du ikke elsker ham?

Daphne.

Det er,

Som sagt, en overmaade deilig Mand.
 Og selv du sætter jo stor Priis paa Skønhed.
 Det er just ingen Yngling, men en Mand
 I sine bedste Aar; det er en Landmand
 I Nærhed af Athen. En vittig Mand

Med megen Aand; at sige, før han blev
Forelsket i mig, thi nu sukker han,
Og bliver næsten stum, naar vi er sammen.
Det er forfækkeligt, som Kiærlighed
Kan gjøre Folk ensfoldige.

Sokrates.

Hvor sees I?

Daphne.

Han tidt besøger mine Fiskere,
Og der — der har vi da vort Stavnemøde,
Thi ene har jeg aldrig talt med ham.

Sokrates.

Og har han beilet til dig?

Daphne.

Ja, det har han.

Og Fisserne forsikre, han er god.

Sokrates.

Saa har du jo to Vidner; det er nok
For at bevise det lovformeligt.

Daphne.

Men jeg har ei ham givet mindste Haab,
Nei, tværtimod forstilt mig, som om jeg
Slet ikke brød mig om ham. Jeg har været
Koldsindig, spodst imod ham; jeg har seet ham
Fortvivle fast — og det bedrøver mig.

Sokrates.

Det burde vist bedrøve dig, om end
Han var dig aldrig saa modbydelig.
Thi kan du ei ham gjøre lykkelig,
Saa bør du dog ei frænke, skade ham.

Daphne.

Ja — er det ikke sandt?

Sokrates.

Men deler du
 Hans Følelser, da er det daarligt handlet,
 At lyve først for dig, og saa for ham;
 At flagre som en Loffedue, Daphne!
 Med snedig Flugt, for desto sikkrere
 At bringe ham i Fælden.

Daphne.

Men, min Fader!

Naar Duen selv, et saa uskyldigt Dyr,
 Kan Eligt, hvad maa da ikke Menneſket,
 Som dog langt mere friſtet er til Synd?
 Man kalder Duen Aphrodites Fugl,
 Den træffer hendes Bogn; og tro du mig,
 Den Dreng med Røggeret er dog en Gud,
 Og i den ſkielmſke, lunefulde Leg
 Beſtaaer maaskee hans ſtorſte Herredømme.

Sokrates.

Spøg ei med Ilden, Barn! den kunde brænde.
 Beſøg igien kun dine Fiſkere;
 Jeg kender dem, og det er vakkre Folf,
 Skiondt lidt enfoldige. Hvad hedder Manden,
 Som elſker dig?

Daphne.

Han kalder ſig Patroſloſ.

Sokrates.

Bring ham til mig, lad først mig tale med ham,
 I Fald du ei forſmaaer en Faders Raad.

Daphne.

Har jeg forsyndet mig saa haardt, min Fader!
Alt du mig straffer med et saadant Spørgsmaal?

Sokrates smilende.

Jeg vil ei straffe dig; men ofte vore
Jo Børnene fra Riset, før vi veed det.

Daphne.

Ik, du har aldrig revset mig med Riis,
Og jeg skal aldrig krænke dig med Slethed.

Rysser ham, og gaaer.

Anden Handling.

Landslig Egn med en Fiskerhytte. Havet i Baggrunden.

Damon, Menalkas, to gamle Fiskere.

Damon.

Man siger, Sommernatten er kun kort;
Men, Broer Menalkas! den kan være lang nok,
Naar Drømmen gieffer os. Og jeg har havt
En selsom Drøm, som ængster mig endnu.

Menalkas.

Skænd ikke paa den skønne Sommertid!
Den efter eget Lykke vexler ei.
Men tidt forstyrre Sorgerne var Søvn,
Da synes Natten uden Ende fast.

Damon.

Min Broder! kan du tyde mig min Drøm?
I Aftes sov jeg ind, i Tanker om
Vor Fiskefangst; vi havde, veed du, ei
Giort os til Gode, og min sæere Drøm
Var Frugt ei af et overdrevet Maaltid.
Nu tyktes mig, jeg sad paa Klippen hist
Med Angelen, og lurede paa Fisk.
Da kom en grumme stor, og beed paa Krogen.

Du veed nok, Hunden drømmer kun om Brød,
 Og Fiskeren om Fisk. Jeg traf i Snoren
 Med begge Hænder, og forsøgte paa
 At drage den uhyre Fisk i Land.

Dog var jeg ængstelig derved, og tænkte:

„Vil den ei bide dig?“ Dog lod den sig

Taalmodig fange. Broder! og det var

En deilig stor Delfhin af pure Guld.

Da gøs jeg, og jeg sagde ved mig selv:

„Mon ei det er Poseidons Yndlingsfisk,

Den vandblaa Amphitrites bedste Skat?“

Jeg løste den omhyggeligt fra Krogen,

At ei det mindste Gran af Guldet skulde

Med Hagen slides af; jeg trak den op

I Strikker bundet. Af, da gjorde jeg

En Ed: at aldrig meer jeg vilde vade

I Vandet paa min nøgne Fod, men leve

Paa Landet mageligt kun af mit Guld.

Brat vaagned jeg — og borte var min Fisk,

Men ei min Ed. Den ængster mig endnu.

Menalkas.

Din Ed var jo, som Fisken, kun en Drøm,

Et Blændværk, der forsvandt med samt dit Guld.

Lad det ei ængste dig, min gamle Broder!

Bad du kun ud paa dine nøgne Been

Og søg i Havet dig det tørre Brød!

Thi meget mere faae vi fielden, veed du.

Men ingen Gud vil straffe dig for Meened.

Beger hen i en Krog.

See der! der har jeg samlet, mens du sov,

Endnu i Morges tvende Ballier fulde

Af sort' og hvide Steen, som sendes skal

Til Heliaſterne, til næſte Thing
 I Hovedſtaden. Hvergang der ſkal vælges,
 Og der ſkal dømmes, ſkeer det jo ved Steen.
 Nu har de Noget for igien. Zeus veed,
 Hvad det kan være.

Damon.

Ja, vi ſamle Stene
 Med Ligeegyldighed; de hvide, ſorte,
 De er os lige fiære. For en Skieppe
 Gaae vi et Par Doler — det er nok.
 Men hiſt paa Folkemødet gielder det
 Dog mangen Borgers Liv, og derfor gyſer
 Det i mig, naar jeg taer den ſorte Steen.

Menalkas.

Du har en alt for om Samvittighed.
 Nu veed jeg, hvad din Drøm betyder.

Damon.

Nu?

Menalkas.

Patroklos, ſom beſøger os, den Rige,
 Som boer ei langt fra dette Fiſkerleie,
 Han er den Guldfiſk, ſom beriger os.

Damon.

Men du vil dog ei føre dig en ſvag,
 En uerſaren Møes Hengivenhed
 Til Nytte?

Menalkas.

Kiender du mig ikke bedre?
 Han elſker hende, han vil ægte hende.
 Han er Athener, han har Borgerret.
 Den ſtaffels Sokrates er yderſt fattig,
 Med ſine Tanter fanger han ei Guldfiſk,

Saa lidt som du i Drømme med din Angel;
Men dette Giftermaal vil gjøre ham
Og Datteren saa lykkelig, som hiin.

Damon.

Ja, det var herligt, hvis det kunde skee.
Men hvordan vil du vende hendes Sind
Til Kiærlighed?

Menalkas.

Derpaa jeg pønsset har,
Imens du drømte kun, den hele Nat;
Og det kan skee —

Aristophanes kommer som Patroklos.

Aristophanes.

God Aften, Damon og Menalkas! Kommer
Hun her i Aften? Ikke sandt, hun kommer?

Damon.

Det kunde være vel, hun kom; i Fald
Hun faaer den lille Nabodatter med.

Aristophanes.

Jeg er ei heller kommen ene. Seer I
Den Mand, som sidder der paa Stenen ude,
Som seer paa Bølgerne ved Brændingen?
Han fulgte mig.

Menalkas.

Saa er det da dit Alvor,
At ægte Pigen?

Aristophanes.

Sikkert; hvis hun vil.

Menalkas.

Man maa ei tabe Modet. Da din Hensigt
Er ærlig, vil jeg give dig et Raad.

Aristophanes.

Et godt Raad tidt opveies ei med Guld.

Menalkas.

Mit faaer du for en Emule Sølv; jeg tager
Til Takke selv med Kobber.

Aristophanes.

Nu, saa sig det!

Menalkas.

Du veed, at man tillaver Elskovsdrifke.

Aristophanes.

Hy, hy!

Menalkas.

Jeg mener ei de fæle, stærke,
Som kun gjør Pigerne forrykt i Hovedet;
Men der er visse Kunster, som ei skade,
Og som man kunde dog forsøge paa.

Aristophanes.

Saa sig mig een!

Menalkas.

Du er jo ei Kyflop
Med langt og laadent Diebryn i Panden,
Som fra eet Dre gaaer hen til det andet.
Din Næse bøier sig ei tyk og bred
Ud over Læberne. Hvis hun er smuk,
Saa er du med.

Aristophanes.

Er Emiger da saa stor
I det forfængelige Land, at den
Forsølger os reent ud til Havets Bredder?

Menalkas.

Naar her hun kommer, pleier hun at drikke
Lidt Vand af vores Bæger.

Gemmelighedsfuld.

Inde har jeg
 Lidt sort Uld, taget af vor Naboes Bædder.
 Snart kommer Maanen frem, da maa du falde
 Paa Hefate, og paa den Underjords
 Gudinde, som forfærder Hundene,
 Naar de om Natten staaer og giver ad Maanen.
 En Laurbærgqvist om Bægret maa du flette
 Da med den sorte Uld, før Pigen drifker.

Aristophanes.

Dg troer du, at hun drifker Vand af sligt
 Et Bæger, som omviklet er af Uld?

Menalkas.

Saa snart Besværgelsen er rigtig skeet,
 Kan Uld og Grenen tages bort igien.
 Et Billed maa du danne dig af Vov,
 Som forestiller hendes stolte Hierte;
 Dg det du smelte maa i Jlden, før
 Hun drifker. See, da smelter Hiertet hende,
 Dg tro mig, hun forelsker sig igien.

Aristophanes.

Jeg takker dig, min ærlige Menalkas!
 Et Benneraad kan aldrig skade. Jeg
 Skal tage det med Bennen i Betænkning.
 Der kommer han. Tillader J mig, Gubber!
 At tale først et Dieblif alene
 Med ham?

Damon.

Vi vil ei være dig til Hinder
 I mindste Maade, dersom du os lover
 At ægte Pigen. Men dersom du vil

Kun gieffe hendes Uerfarenhed,
Da ramme dig med Hevn de vrede Guder!

Aristophanes.

Jy, fald ei Guderø Hevn ned over mig!
Min Daad fortørner ikke Guderne.

Damon.

Saa gaae vi ogsaa gierne dig til Haande.
Fiskerne gaae ind i Sytten.

Eupolis kommer.

Aristophanes.

Min Ven og Rival! min Eupolis! Tak, fordi du fulgte
saa langt mig.
Du seer mig til Yderlighed bragt — vi staae ved Kysten
af Havet,
Og der forlader du — viid det, min Ven! — en Sønder=
knuust og Fortvivlet.

Eupolis.

Hvad hører jeg? Zeus forbyde Eligt! Aristophanes! siig
mig dit Vanhæld.
Vi troede, du var en formuende Mand. Du kjober en
Gaard dig paa Landet,
Og er til Bettelstaven dog bragt, og her vil ende for=
tvivlet?
Fat Mod, min Ven! fortvivl ikke plat. Tidt Vren deelte
du med mig,
Jeg deler atter med dig mit Guld.

Aristophanes.

Det glæder mig Hjertet
at høre —

For Guldet just ei, jeg ønsker ei Guld; men det mig,
Eupolis! glæder,

At du er en Ven af det ærlige Slags, som hjælper din
Broder i Nøden.

Vel ofte misundte du mig min Krands.

Eupolis.

Ja, Laurbærkrandsen er Andet;
Men Penge, paa dem er jeg ikke saa gridst. Jeg deler
Talenterne med dig.

Aristophanes.

Selv har jeg Talenter, Eupolis! har kjøbt en Gaard, som
er kostbar.

Eupolis.

Saa har du maaskee dig slemt forkjøbt, og nu, da Gielden
skal klares —

Aristophanes.

Jeg siger dig: nei! thi Godset er mit. Der mangler Intet
paa Gaarden,
Undtagen en Frue, til Hustru mig, og Arbeidsfolket en
Madmoer.

Eupolis.

Du spørger da blot efter gammel Viis?

Aristophanes.

Nei! jeg vil længer ei spørge;
Thi Spøgen med Kruffen gif her til Bands saa længe, til
den blev Alvor,
Og lystig jeg kom til denne Kyst, for hiem at vandre
bedrøvet.

Eupolis.

Foreskter maaskee?

Aristophanes.

Der Gaaden er løst. Du finder Veien i Mørke.

Dog det var just heller saa bælmørkt ei, at Næsen du
 'derfor behøved
 Paa Døren at støde til Blods.

Eupolis.

Fortæl, fortæl!

Aristophanes.

Hvad skal jeg fortælle?
 Er jeg en Epiker, kæreste Ven! som ud kan spinde Bedriften
 I mange Sange? Hvor snart fortalt! Jeg elsker en smuk
 lille Pige;
 Men Gros, som til min Manddoms Aar jeg hylde ei,
 hevner sig paa mig,
 Thi Pigen er knibst. Men, oprigtig talt, jeg troer, hun
 Comødie spiller,
 Og det kan jeg ogsaa, som vel du veed.

Eupolis.

Hvad vil da Fortvivlelsen sige?

Hvem er det?

Aristophanes.

Der har vi Spørgsmaalet ret; der ligger
 Hunden begravet!
 Hvem er det? Broder! jeg varer dig, naar du vil
 Comødier skrive,
 Da spørg dig altid først for, om den, som du med Svøben
 vil snerte,
 Ei har en deilig Datter maaskee, i hvilken du bliver
 forelsket.

Eupolis.

Hvo er da Manden?

Aristophanes.

Jeg var en Knøs i Ungdomsaarene faade.

Jeg kiendte ham ei. I Bad han ei gif, og slet var hans
 lurvede Kappe.
 Han stod paa Gaden i Tanke tidt, var sær, og hadede
 Lytspil,
 Forbød Tilhørerne did at gaae. Euripides var ham
 blandt alle
 Den fiæreste Tragiker, for han var rig paa Tankesprog
 og paa Gloser.
 Man sagde — thi aldrig havde jeg selv et Ord end talet
 med Manden —
 At Guderne han foragted, og dem dybt under Begreberne
 satte.

Eupolis.

Du mener Sofrates.

Aristophanes.

Nu jeg det veed: jeg gjorde ham høiligen Uret.
 Ved Agathons Giestebud jeg ham saae; hans Viisdom der
 jeg beundred.
 Ja, det er en flog og en ædel Mand; lidt sær — hvad
 siger det mere?
 Men ingen Sophist. Jeg selv kan ei meer, end Sofrates,
 hade Sophister.

Eupolis.

Hans Datter elsker du?

Aristophanes.

Eupolis, ja! den skønne, den yndige Daphne.
 Men ei hun veed, hun en Beiler har, som hendes herlige
 Fader
 For hele Folket engang har forhaant — og det dybt
 gnaver mit Hierte.

Eupolis.

Naar fiærlig du fortryder din Synd, saa vil Forladelsen følge.

Aristophanes.

Hos Faderen vel, men hos Datteren ei. Og vil han
 Samtykke give
 Til Giftermaal med saa letjindig en Svend? Thi at jeg
 reent nu er omskabt,
 Det veed han ikke.

Eupolis lær.

Det veed ikke jeg, som lever dog dagligen med dig.

Aristophanes.

Og, Eupolis! dog, dog er det saa. Jeg viger gierne dig
 Pladsen.

Jeg af Theaterlivet er mæt, jeg higer efter Naturens.

Jeg overlader dig uden Sorg de brogetmalede Skierme,
 Samt Mændenes Flok, og Unglingers Flok med deilige
 Pigemasker,

Og Fløitespillet, og talrige Sværm, Tilskuersflokken paa
 Banken,

De hurtige, letforsvindende Klap. Naar nu et Klap jeg
 paa Kinden

faaer af min Daphnes sneehvide Haand, da glemmer jeg
 Klapperne hisset.

Vel har jeg med en forvoven Spot tidt lagt mig ud med
 Athene,

Men altid har jeg en evig Natur holdt høit, som billigt,
 i Ære.

Og Skyerne, Fuglene, Vesperne har ei Marsag til mig
 at drille;

Thi jeg ærbødigt har hylidet dem — de aldrig udtømmede
 Skyer,

Som af en bevægelig Dug-Natur fra Fader Okeanos stige
 Til Biergenes Aas med Skove bedækt, hvor sig fiernt=
 lysende strække

Det frugtfrembringende, hellige Lands begejstret = sladdrende
 Gloder,
 Imens udødelig Skaberkraft nedrygte de vægende Skyer.
 Og Fuglene ville vist heller ei alvorligt med Næbet mig
 haffe,
 De snadskende Fugle, skøndt jeg dem tidt har høit paa
 Scenen forklaget,
 Fordi de Kornet af Juren stjal, den nyligpløiede Jure,
 Og pikked i Jordbærrets rodmende Frugt; jeg roste dem
 fiærligt dog atter,
 Fordi de snapped den hæslige Myg, som stikker i fugtige
 Dale.
 Og Frøerne selv — „Brekkefæx“ — har Marsag ei til at
 klage;
 Jeg roste dem jo som Benner især af de sangforstandige
 Musser,
 Af den hornfødgede Pan, som hos dem i Sivet skærer
 sin Floite.
 Ja, Harpespilleren selv, Apol, der finder Skiold til sin
 Lyra.
 Men stille, Broder! forlad mig nu, tag mit Farvel for
 bestandig;
 Gist kommer hun, kold som Artemis, skøn som den friske
 Demeter,
 Den Mø, som brat Aristophanes hendrog fra Kunst til
 Naturen.
 Og han, som ei skialv i Musernes Hal for et Folk — ei
 selv for Athenere —
 Han skælver nu bag Cypressens Busk i Maanskin blot
 for en Pige.

De gaae.

De gamle fiskere komme ud af Hytten igien.

Menalkas seer ud af Scenen.

Der er hun alt. Han hende gaaer i Møde,
Den lille Tvedragt svinder af sig selv.
Vi ere Gubber, Damon! men vi glemte
Dog ei den søde Spøg, som Gros skienker.
Det ligger nu engang i Møens Bæsen,
At hun maa pine lidt den Mand, hun ynder.
Kom, lad os gaae tilside, lad dem tale!

De gaae.

Aristophanes kommer med Daphne.

Daphne.

Jeg træffer dig igien ved Fiskerhytten?
Er du ei fied endnu af denne Kyst?

Afsides.

Besynnderligt! min Fader har forbudt mig
At drille ham, og dog kan jeg endnu
Gi lade være.

Aristophanes sagte.

Aristophanes!

Beviis nu, at du est en Skuespiller,
Vær ikke længer øm, vær ikke stum,
Suk ei, vær fiæk. Den Sukkende foragtes,
Men den Fortørnede forsoner man.

Goit.

Min smukke Daphne! jeg er ikke kommen
Herhid for din Skyld, det kan jeg forsikre.
Du mødte kun min Elskov med Foragt,
Jeg sætter ingen Stolthed i at haanes.
Jeg gif just fra min Gaard en Aftenvandring,
Og grubled over Rærlighedens Bæsen;

Da fandt jeg: Havets Kyster ligner det.
 Thi Søen tyder Mandens Kiærlighed,
 Alvorlig, stærk og af en dyb Natur,
 Skøn lidenskabelig; men Pigens Elskov
 Er kold og flad, som Jordens Blomsterkyst.
 De runde Lilier bag Sivets Blade
 Forsørisk loffe Boven hid; den kommer,
 Den vover sig mildtrislende paa Smaasteen,
 Som skærer den, skøndt den er blød og venlig.
 I høie Dyrger bruste den derude,
 Paa Klippen knuust, forhaant af Nattens Blæst.
 Hvad vandt den ved at snige sig til Stranden,
 Til Blomsterkysten med den faste Varm?
 Maaskee et flygtigt Kys — saa stødes den
 Tilbage stolt. Og hvad var Troskabs Løn?
 Et smukt, et løst, et øieblikligt — Skum!

Daphne.

Den Flygtige sig tænker Elskov flygtig,
 Men ikke hver en Veiler tænkte saa.
 Ei for Leandros var det hvide Skum
 Paa Bølgerne kun snelle Stierneeskud
 I Elskovs Luft, som daled, og forsvandt.
 De vaade Nympher vinkte ham til Sestos
 Fra sit Abydos; og det Hav, som skilte
 To store Verdensdele fra hinanden,
 Forbandt to Elskende, thi Helespont
 Blev ham en sikker Bei til Kiærlighed.

Aristophanes.

Det var en anden Sag. Den skønne Hero
 Forjmaaede haanligt ei hans Elskov, Daphne!
 Hun lyste ham med Falsen fra sit Taarn,
 Da slog han Bølgen med en kraftig Arm;

Dg da den slugte ham, da styrted Hero
 Sig ned fra Taarnet til det elskte Liig.
 Da var ei Kiærligheden Skum; nei, Skummet
 Blev Kiærlighed — som i det Dieblif
 Da Aphrodite steg af Bølgerne.

Daphne

rækker ham rort sin Haand.

Dg har du mig i Sandhed da saa fær?

Aristophanes.

Forsør mig ei til Svaghed, for at haane
 Mig atter.

Daphne.

Dg du kalder Elskov Svaghed?

Aristophanes.

Ja, den fortvivlede — som ei giengieldest.
 Den sømmer sig ei nogen Mand. Lad Jorden,
 Lad Elementerne bekæmpe den —
 Det siger Intet, naar den finder Gienklang
 I Elskerindens Hierte. Men hvis Hiertet
 Er koldt og luft, og dog han staaer og banker,
 Som en elendig Betler om en Skier; —
 Da havde han fortient at hidses bort
 Med Cerberus, med Helveds værste Hund,
 Fra Hiertedøren.

Daphne.

Hør mig dog, Patroklos!

Jeg kiender dig jo ikke ret endnu.
 Man siger, du var Digter, Skuespiller.
 Det var jo Sophokles, som med Perikles
 Feltherre blev, og Aeschylos, den Helt,
 Som slog ved Marathon og Salamis.
 O, det er skönt at dyrke Muserne!

Kun fielden vel har jeg seet Skuespil,
Men lader mig dog tidt derom fortælle.
Hvi har du da forladt din skønne Kunst?

Aristophanes.

Det Chor, jeg hørte Baarens Roser synge,
Drog mig fra Phobos mægtigt hen til Eros.

Daphne

rækker ham sin Haand.

Jeg kan ei længer modstaae, jeg er din!

Aristophanes omfavner hende.

Det er du! Ha, jeg vidste det, du er det —
Al, i det mindste for et Dieblif!
Det Dieblif jeg skynder mig at nyde,
Thi jeg er bange for at miste dig.

Daphne.

Følg til den ædle Sofrates, min Fader.
Han bød mig bringe dig; han vil ei negte
Sit Ja, naar du ham hilser som min Veiler.

Aristophanes.

Det troer jeg ogsaa; men jeg frygter for,
At den, som ønsker det, vil negte mig det.

Daphne.

Tal tydeligt! Har du bedraget mig,
Og er du ikke den, du kalder dig?

Aristophanes.

Jo, Daphne! jeg er Digter, Skuespiller,
Er agtet, yndet af Athenerne,
Har kjøbt en Gaard herude, har Formue,
Jeg elsker dig. Det synes være nok —
Det Vigtigste. Patroklos er et Navn;
Dig ligegyldigt, om jeg hedder saa,

Hvad eller anderledes, naar jeg er
 Godseier, Elsker, Digter, Skuespiller.

Daphne.

Ja, det er ogsaa ganske mig det Samme,
 Min kiære Ven! lad det ei ængste dig.
 Patroklos er et vakkert Navn, han var
 Achilles' Ven, en giæd og trofast Helt;
 Men han blev dræbt, han faldt, før Ilion
 Indtaget blev —

Smilende.

Du, derimod, du har
 Jo vundet Borgen.

Aristophanes.

Elskelige Daphne!

Du er en Pige med Forstand, du vil
 Ei harmes paa en ufornuftig Viis,
 Naar jeg betroer dig — af, en Ungdomsdaarskab.
 Jeg spilled eengang med — var nødt dertil —
 I dette Lystspil kaldet Skyerne —
 Som Aristophanes —

Daphne forfærdet.

O, alle Guder!

Nu falder det fra Diet mig, som Taage —
 Du — du er Aristophanes!

Aristophanes forvirret.

Hans Ven!

Tilgiv ham, Huldeste! Han har fortrudt
 Sit Misgreb mange Gange. Han var ung,
 Letsjindig — af! — ei kiendte han din Fader.

Daphne.

Og stilled ham til Spot dog for Athen,
 Den ædlest, den bedste Mand! og hængte

Som Gief ham op i Skyen i en Kuv,
 Og lod ham lære Børn at slaae Forældre,
 At spotte Guderne. Jeg seer det, Synder!
 Jeg læser i dit Blik — det er dig selv.
 Og brat forsvinder nu min Ricerlighed,
 Som Mattens Mosedamp for Dagens Straale.

Aristophanes.

Jeg har dig sagt: ei kiendte jeg din Fader.
 Jeg har misbrugt hans ædle Navn. Det passer
 Glendigt paa den Last, jeg vilde revse,
 Som jeg har revset, til Athenes Lyst.
 Sophister hader Sokrates, som jeg.
 Lad Skyerne bedække da mit Misgreb
 Med evig Taage. Stierner kan ei slukkes.
 Mit Bærk fordærver ei din Faders Ære,
 Den daarligvalgte Titel ei mit Bærk.
 Jeg har i lang Tid agtet Sokrates,
 Som han fortjener.

Daphne.

Ha, det kan du ei!

Har du et Hierte til at fatte ham?
 Og kunde du i al din Levetid
 Vel giøre sliq en Ondskab god igien?
 Min dyrebare Fader! tilgiv mig,
 At jeg et Dieblif mig daare lod
 Af denne Slanges Hvislen. Nu tyer Daphne
 Tilbage til dit faderlige Bryst.
 Hun deler ei sin Ricerlighed til dig
 Med nogen Fremmed meer; hun fatter flart,
 Hvad Skat hun var paa Veie til at tabe.
 Antigone forlod ei Oedipus,
 En blind, vildfare, hidfig, syndig Gubbe;

Dg skulde jeg forlade dig, som seer
 Meer skarpt og flart, end hele Attika?
 Hvis Siæl er luttret alt i Jordens Modgang,
 Som Guld i Ilden; som en salig Aand
 Befriet fra Stovet i Elysion?
 Nei, Fader! opluf mig din lave Gavl,
 Dg tag igien mod en forvildet Due.

Hun flyer fra Aristophanes, og vil ile ind i Fiskerhytten.

Aristophanes fortvivlet.

Zeus! har dit Lyn med svovlsblaa Flamme styrtet
 Mig fra Olympen ned i Tartarus?
 Dg møder mig Empusa der, som skrækker
 Sit Bytte med forfærdelig Forvandling,
 For hun fortærer det?

Menon og Antisthenes, tvende Bevæbnede, komme.

Da Daphne seer dem, bliver hun staaende i Hyttedøren.

Menon.

Der staaer han, det er Aristophanes.
 Jeg sagde dig det nok. Jo, han er her.

Griber ham i Brystet, og drager sit Sværd.

Du kommer ikke levende fra Stedet!

Aristophanes kold.

Er I Herolder fra det mørke Rige?
 Vil I afhente mig i Charons Baad?
 Jeg frygter ei for at bestige den,
 Skændt den er løs i Fugerne — skændt den
 Vil briste med mig. Jeg er ingen Skygge,
 Men mindre selv end den — jeg er et Intet!

Menon.

Tre Ridinger har stævnet Sokrates
 For Raadet og anslaget ham paa Livet

For Gudsbespottelse, Ungdomsforsføren.
 Vi er den Bises Benner, vi vil hevne
 Misgierningen her allerførst paa dig,
 Som i et nederdrægtigt Skuespil
 Har gjort ham latterlig i Folkets Dine,
 Og været første Årsag i hans Fald.

Aristophanes.

Her er mit Bryst! Jeg skjætter ei om Livet.
 Jeg takker dig. Stød til! Hvad nøler du?

Menon.

Det er mit Alvor, Ridning! tro du mig,
 Du har i Dag seet Lyset sidste Gang.

Han vil giennembores ham.

Daphne

styrter hen imellem Aristophanes og den Bervæbnede.
 Ha, vil du dræbe den Uskyldige?
 Stands, Morder!

Menon.

Daphne! — Ha, jeg fiender hende,
 Det er den Bises Datter. Jeg vil tugte
 Din Faders Fiende, Daphne! hold mig ei!

Daphne.

Forbandet være slig en Hevn — et Mord!
 Troer du med Mord at tiene Sokrates?

Menon.

Ha, du forsvarer Aristophanes?

Daphne

omfavner Aristophanes.

Det Sværd, som ham vil dræbe, først maa bore
 Sig giennem dette Bryst. Han er min Brudgom.

Menon

træder forundret tilbage.

Din Brudgom, Daphne?

Daphne i Angst.

Ja, han er min Brudgom,

Forsonet med min Fader. Sokrates

Tilgiver ham.

Menon.

Nu, dersom det er saa,

Saa frumme vi et Haar ei paa hans Hoved.

Aristophanes

henrykt, med Daphne i sine Arme.

O, Kærlighed, som gav Naturen Livet,

Hvor sødt gienføder du mig her paa ny!

Tredie Handling.

Det heliastiske Thing.

En Hal med Buegange til begge Sider. Man seer de første Bænkerader i Coulisserne besatte af atheniensiske Borgere. Foran dem, paa selve Skuepladsen, sidde sex Archonter, tre paa hver Side. Melitos, som har talet, gaaer hen, og sætter sig paa Bænken bag Archonterne.

Sokrates

midt foran paa Skuepladsen.

Hvad Indtryk Klagerne paa jer har giort,
 Athenere! det veed jeg ei; men hvad
 Mig selv angaaer, var det ei meget langt fra,
 De havde bragt mig til mig selv at glemme,
 Saa overtalende har Alle talt.
 Skøndt — Sandhed — den har Ingen af dem talt;
 Og den af deres Vøgne maatte jeg
 Beundre meest, da de advared jer
 For min Betsalenhed. Det tyktes mig
 Den næsten største Uforsammenhed.
 Thi naar jeg taler, vil I snart erfare,
 Hvor flet og ret mit Ord, min Talen er.
 Og hæslikt vilde det mig ogsaa flæde
 I sliig en Alder, som en Dreng, at komme

Med prægtig Snak og med høit travende Flostler.
 Jeg beder eder, tager da til Tasse,
 Naar I mig høre tale ligesrem,
 Som I paa Torvet og ved Vexelboden
 Er vant at høre mig; og larmer ei!

Først altsaa maa jeg da forsvare mig
 Mod mere farlige Modstandere,
 End disse sidste; skiondt vel ogsaa de
 Er farlige. For lang Tid siden har
 Man sagt: der var en Sokrates, en Viis,
 Som grubled over Himlens skjulte Ting
 Og Underjordens; og hvad der var Uret,
 Fordreied han til Ret. See, det var farligt;
 Thi sliig en Mand er en Ugudelig.
 Og de, som vidned Eligt om mig dengang,
 Var Mænd med Aand, med Fædrelandets Agt.
 Værst er det, at det er saa længe siden,
 At ei jeg kiender dem, og blandt dem alle
 Jer nævne kan høist en Comødiefriver.

Aristophanes træder frem.

Og her — her staaer han — Aristophanes.
 Og som jeg offentlig dig har forhaant,
 Saa skylder jeg dig offentlig en Afbigt.
 Og see, den gjør jeg villig, uden Skam.
 Thi, tværtimod, det vilde være Skam,
 Hvis jeg som moden Mand ei skammed mig
 Ved Ungdomsubesindigheden. Navnet,
 Jeg gav mit Lystspil og dets Hovedmand,
 Var usselt valgt, og mere — det var dumt.
 Den Bittigste kan stundom være dum,
 Saagodt som Dumheden kan være vittig.

Drakelet i Delphi vide maa,
 Hvorfor jeg valgte, Sokrates! dit Navn
 I denne store By, saa rig paa Narre.
 Zeus veed, at der var nok at vælge blandt.

Der hyskes af Forsamlingen.

Aristophanes.

Saa sagte! Vi er ikke paa Theatret.
 Her er vi Heliaster, Borgere.
 Jeg har den samme Ret, som I. Og jeg
 Udraaber høit paa Thinge: Sokrates
 Er en uskyldig, viis, en ædel Gubbe.

Han gaaer hen paa sin Plads igien.

Sokrates.

I Noden skal man kiende sande Venner.
 Mig glæder høit, min Ven! hvad du har talt.
 Dit Lystspil, fuldt af Vid og sund Forstand,
 Har altid moret mig. Jeg saae det selv
 Med stor Fornøielse, naar det blev opført,
 Og vidste nok, det var en Misforstand,
 At Navnet Sokrates du havde brugt.
 Mod gamle Ansald har jeg for det første
 Da Intet meer at giøre. Altsaa til
 De nye! Dplæsér mig endnu engang,
 Hvis I vil tiene mig, Melitos' Klage.

En Archont

staaer op, og læser af en Tavle:

Melitos, Melitos's Søn, anklager Sokrates, Sophroniskos' Søn af den alopekiske Demos, som Forbryder, skyldig til at miske Livet, fordi han fordærver Ungdommen, og dyrker ei de Guder, Staten dyrker, men kun noget Dæmonisk.

Han sætter sig.

Sokrates.

Forbryder kaldes jeg, Ungdomsfordærver.
 Athenere! men jeg paastaar: Melitos
 Er en Forbryder, der kun driver Spot
 Med vigtige, med høist ærværdige Ting,
 Med hvilke aldrig han alvorligt har
 Besættat sig. Kom hen til mig, Melitos!
 Og tal.

En Archont vinker ham, han kommer.

Sokrates.

Ei sandt, du ønsker, Ungdommen
 Skal trives vel?

Melitos.

Jeg ønsker det.

Sokrates.

Saa sig:

Hvo gjør den bedre? — Hvo der den fordærver,
 Har du alt sagt; men sig os ogsaa: hvo
 Forbedrer den? — Du tier? Seer du vel,
 Hvor lidt du dig bekymret har om Sligt?
 Og tyffes det dig ikke skændigt dog?
 Og er det ikke nok Beviis mod dig?
 Tal dog, du Gode! hvo forbedrer den?

Melitos.

Nu — Lovene.

Sokrates.

Derom jeg spørger ei,
 Min Bedste! Hvilke Mennesker, jeg mener,
 Som fiende Lovene, naturligviis.

Melitos.

Her — disse Dommere.

Sokrates.

Hvad siger du,
Melitos? Disse her opdrage, de
forbedre Ungdommen?

Melitos.

Tilvisse, ja!

Sokrates.

Dg — Allesammen, eller nogle Faa?

Melitos.

Nei, Alle.

Sokrates.

Ha, ved Hera, herlig talt!
En fielden Rigdom til at fremme Godt.
Dg hine Raadmænd ligesaa?

Melitos.

De med.

Sokrates.

Men Fogderne, Melitos! mon de dog
i Sognet ikke stundom dem fordærve?
Gjør de dem ogsaa bedre?

Melitos.

Ogsaa de.

Sokrates.

Tilhørersklarerne, som sidde her
til begge Sider?

Melitos.

Iberegnet.

Sokrates smiler.

Alle

Athenerne forbedre Ungdommen —
Det er din Mening da — undtagen jeg.

Melitos.

Det er min Mening.

Sokrates.

Jeg Usalige!

Men svar mig: Dersom Talen var om Heste —
Troer du, at Alle kan tilride dem,
At Een dem kun fordærver? Eller omvendt,
At Enfelte — Beriderne — dem ave,
At Uerfarne kun skamride dem? —
Du kan ei negte det, Melitos! om
Du ogsaa gierne vilde. Lyffelig
Var Ungdommen, hvis Een den kun fordærved.
Men jeg vil gjøre dig endnu et Spørgsmaal:
Hvad er det Bedste, mener du, at leve
Blandt gode Borgere, hvad eller flette?
Vil man vel heller hjælpes, eller skades? —
Svar mig, du Gode! Loven byder dig
At svare mig. Vil Nogen gierne skades?

Melitos.

Bist ikke.

Sokrates.

Og naar nu du kalder mig
Ungdomsforsører, mener du dermed
Forsætlig, eller uforsætlig?

Melitos.

Ganske

Forsætlig, mener jeg.

Sokrates.

Hvordan, Melitos?

Du troer mig i min Alderdom saa dum,
Forsætlig at forføre Næsten til
At skade mig? — Det troer du ei, Melitos!

Det faaer du heller Ingen til at troe.
 Altsaa fordærver jeg den enten ei,
 Hvad eller skeer det uforsætligt; hvilket
 Gi kræver Lovens Straf. I hvert Tilfælde
 Har du jo loiet. Skeer det uforsætligt,
 Da trænger jeg til Bærel, Underviisning;
 Straffskyldig er jeg ikke. — Nu til Dadlen
 Om Guderne! Her maa du give mig
 Lidt nøiere Forklaring om din Mening.
 Er det din Mening, at jeg dyrker ei
 De Guder, Staten dyrker; eller troer du,
 At jeg er reent ugudelig, og ingen,
 Slet ingen Guder dyrker?

Melitos.

Jaa, det er
 Min Mening just: du dyrker ingen Guder.

Sokrates.

Du selsomme Melitos! hvordan kom
 Du dog til denne Mening? Sol og Maane,
 Dem holder altsaa jeg for Guder ei,
 Som andre Mennesker?

Melitos.

Nei, nei, ved Zeus,
 I Dommere! Han troer, at Solen er
 En Steen, og Maanen, troer han, er af Jord.

Sokrates.

Der tog du mig for Anaxagoras;
 Ham maa du stævne hid for slige Tanter.
 Altsaa — ved Zeus — jeg troer paa ingen Gud?

Melitos.

Nei, nei, ved Zeus, Athener! han troer ingen.

Sokrates.

Det er en Ungdomsstreg, Athenere!
 Melitos her opfundet har en Gaade,
 Og prøver, om den vise Sokrates
 (Som Folk mig kalde, mener han, til Spot)
 Kan løse den. Den er ei vanskelig.
 Tillader mig blot paa min vante Viis
 At svare ham, og giorer ingen Larm!
 Siig mig, Melitos! gives der vel Ting,
 Som angaae Mennesker, men derfor dog
 Ei Mennesker? — I Mænd! han skal mig svare,
 Og I bør rolige forholde jer.
 Svar! gives der vel Ting, som angaae Heste,
 Men ingen Heste? Ingen Fløitespiller,
 Men dog vel Ting, som angaae Fløitespillet?
 Nei, bedste Mand! der gives intet Sligt,
 Du maa nu svare dertil, eller ei.
 Endnu et Spørgsmaal: gives der vel Folk,
 Som troe paa det Dæmoniske, men som
 Ei paa Dæmoner troe?

Melitos.

De gives ei.

Sokrates.

Jeg takker dig, at du engang vil svare.
 Men naar jeg altsaa paa Dæmoner troer,
 Er de ei Guder, eller Gudesønner?
 Og hvordan kan jeg troe paa Sønnerne,
 Men ikke paa Forældrene? Nedstamme
 De ei fra de udødelige Guder,
 Bed Nympher, eller Andre? — Altsaa seer man:
 Melitos var i stor Forlegenhed
 For at paadigte mig en virkelig

Forbrydelse; men da han ingen fandt,
Saa digted han — som han sædvanlig pleier —
Dø noget Slet.

Melitos gaaer forbitret hen, og sætter sig.

Sofrates.

Men det er ikke ham,
Det veed jeg meget vel, som styrter mig;
Jeg underligger ikke Anytos' og hans
Og Lykons Had, men Mængdens, hvis jeg falder.
Dog — hvis det skeer — troer I, jeg frygter Døden?
Nei, nei! da dyrked jeg i Sandhed ei
De høie Guder, hvis jeg frygted den.
At frygte Døden, I Athenere!
Det er at være indbildt viis, og bilde
Sig ind at vide, hvad man ikke veed.
Thi Ingen veed, hvad Døden er. Maaskee
Den er det ypperste, det bedste Gode;
Og dog man frygter den, som om den var
Det største Onde. Hvis maaskee jeg troer mig
Lidt mere viis, end Mange, da bestaaer det
Blot i, at jeg mig ikke bilder ind
At vide, hvad ei Mennesker kan vide.
At synde derimod mod Lov og Sæder
Og mod Retsskaffenhed, det veed jeg at
Jeg ikke bør. — Og nu opfordrer jeg
Enhver, som kan bevise mig, at jeg
Var Ungdommens Forsører! — Alle tie?
Saa træder frem, I Mænd, som vidne kan,
At jeg var dens Forbedrer! Kriton, du
Min Ven, og Fader til Kritobulos!
Lysanias, du Ephettier, og Fader
Til Aeschines! Antiphon, kom! du Fader

Til min Epigeneſ — og Andre fleer!
 Jeg ſeer, jeg har ei nødig jer at falde,
 I trænge jer frivilligt giennem Mængden
 Til gamle Sokrates.

Fædrene.

Vi takke dig,

Du ædle Mand! Du opdrog vore Sønner
 Til Dyd og Viisdom. — Leve Sokrates,
 Den viſeſte Athener! Guderne
 Beſkytte ham!

Sokrates.

Tak, tak, I gode Venner!

Og gaaer nu hen paa eders Plads igien,
 Og lader mig et Ord førſt tale her
 Med mine Dommere, for de mig dømme.

Til Folket.

Maafkee vil det fortørne Gleer blandt eder,
 At ei jeg prøver paa at røre Hjertet.
 Thi Mange tog i mindre farlig Sag
 Huſtru og Børn fra Hjemmet med, og ſøgte
 Med Taarer at formilde Dommerne
 Til Skaanſomhed og til Forbarmelſe.
 Maafkee det frænke vil Forſængligheden,
 At ei jeg griber til det ſidſte Middel,
 Hvad let jeg funde, thi jeg ſtammer — ſom
 Homeros ſiger — heller ei fra Egen
 Og Gieldene, men kun fra Mennesker.
 Jeg efterlader Huſtru, kære Børn,
 Som viſt ſig vil bedrøve ved min Død.
 Men ei jeg rokke vil Retſærdigheden;
 Meenſvorne gjør jer ikke Mines Taarer.
 Jeg kræver intet Andet, end min Ret.

Dg derfor beder jeg, Athenere:
 Ei kalder det Indbildsfhed, Ringeaagt,
 I Fald jeg uden flige Sørgefcener
 Gaaer bort herfra, og venter paa min Dom.
 Det fkylder jeg Retfærdighedens Mænd,
 Det fkylder jeg min Alder og mit Rygte,
 Som — være det nu grundet, eller ei —
 Hos Sokrates udmærket Noget finder,
 Ei ganfke hverdags, der har bragt ham til
 Ei at foragte — ei at frygte Døden.

Han gaaer.

Archonterne reife fig.

En Archont.

Førft fkal der ftemmes nu, om Sokrates
 Er fkyldig, eller om han er ufkyldig.
 Man bringe Kruffer, forte, hvide Stene
 Omkring til Folket! Men for Sindet fromt
 At ftemme til Retfærdighed ved denne
 Hoift vigtige Handling — luffer Choret ind,
 At fiunge Hymnen, medens Folket ftemmer,
 Til Adraſteia Nemefis, Athene;
 At de bevæge Hjerterne til Retfærd,
 Dg true den, der handler af en lumf,
 Forblommet Hevulyft, med Giengieldfelfen.

Bagdorene aabnes, og Choret, fom beftaaer af hvidklædte Yng-
 linger og Dreng, træder ind.

Chor.

O, Adraſteia, hellige Nemefis,
 Du Mattens Datter, fom med dit Faffelblus
 Opflarer Mørkets Mulm, og rammer
 Snart eller filde hver fræk Forbryder!

Straal ned, som Stierne giennem den sorte Nat,
 Vor Aand opklar, som hildes i Skumringen,
 Din Bægtsskaal viis, som Retsfærd veier,
 Træf med dit Epyd den Brødefulde.

Dg du, Athene, der, som en Tanke, sprang
 Af Gudens Hoved — Mandens og Qvindens Aand
 Forener du, blaaøiede Jomfru!
 Theseus at bygge sin Stad du lærte.

I faldne Muur af gamle Kekropia
 Kun tuded Uglen — ei du forsmaaede den,
 Den blev din Fugl, den saae i Mørke.
 Lær dit Athen nu i Mørket skue!

Imidlertid er Stemningen skeet. Archonterne mødes med Tavler
 fra de modsatte Sider, og meddele hinanden Udfaldet.
 Choret træder tilbage, og gaaer. Sokrates indbringes igien.

Archonten.

To hundrede ott' og halvfjerdsindstyve
 Gifende dig, o Sokrates! men du
 Fordømmes af — to hundred een og firs.

Melitos kommer glad.

Tre meer? Saa maa han døe.

Archonten.

Da ifkun Tre

Har Overvægten i at dømme skyldig,
 Saa kan Archonterne tillade dig
 Din Straf at vælge selv. — Hvis Pengebøder,
 Maa Summen være stor; men kan du ei
 Udrede den, velan, saa vælg imellem
 Landflygtigheden eller evigt Fængsel!

Sokrates.

At jeg er ikke vred paa eder, I
Athenere! for I fordømme mig,
Dertil bidrager meget.

Archonterne sætte sig.

Dels er det

Ei kommet mig uventet; tværtimod,
Jeg havde troet, at mange flere Stemmer
Mig skulde fælde. Nu er Overvægten
Saa liden, saa høist ubetydelig,
At hvis Melitos ikke havde brugt
Den her nødvendige Forsigtighed
I sit Navn blot at underskrive Klagen,
Saa havde Lykon, Anytos ei her
Havt Lov at stemme med, og jeg var fældet
Da blot af Een imellem flere Hundred.
Ja, hvis de To ei havde hvervet for ham,
Saa havde han ei vundet Femtedelen
Af Stemmerne mod mig, og tusind Drachmer
Han havde maattet bøde for sin Grækhed.
Men — lige meget! Manden vil min Død.
I derimod tillade mig at vælge,
Hvad jeg fortjener. Nu er altsaa Spørgsmaal:
Hvad Sokrates af eder har fortient.
Jeg aldrig brød mig om at vorde rig,
Og Folketaler og Krigshovding vilde
Jeg heller ikke være; ærlig sagt:
Fordi jeg fandt mig faldt til noget Bedre.
Bilægge den udvortes Tvist med Baaben,
Kan Mange lære jer; men stifte Fred
I Sielen, vorde noget Dygtigt der,
Før I forlange Pligter kun af Andre —

Dertil var ikke mange Læremestre.
 Jeg troer at have været jer en flig.
 Er altsaa Spørgsmaal om Fortieneste,
 Da maa den være god, og ikke slet.
 Og har en Fædrelands-Belgiører da
 Bespiisning ei fortient i Prytaneion,
 Længt meer end den, som i olympisk Leg
 Med Tosspand, Tiirspand først til Maalet kom?
 Thi hiin forøger ifkun Statens Glands,
 Og trænger ikke til et saadant Maaltid;
 Jeg derimod — jeg kan behøve det.
 Skal altsaa jeg tilkiende selv mig Ret:
 Bespiisning vorder det i Høitidshallen
 Paa Statens, paa mit Fædrelands Bekostning.

Der hyskes og trampes i Forsamlingen; Nogle af dem, man seer
 paa Bænkene, staae op, og trække sig tilbage.

Melitos kommer.

Du hører Folkets Bifald, Sokrates!
 Oprørende Forbryder! Bragt til Tærsklen
 Af Dødens Port, og neppe viist et Smuthul
 Til Redning, fordrer du en Hæder, som
 Kun Staten viser sine største Mænd.

Sokrates.

Der gives Dieblif i Livet, hvor
 Fortienesten, som taler men ei høres,
 Opfordrer Mennesket til Selvforsvar,
 Hvor det var Feighed, Hyfleri at tie.
 Den Ugtelse, jeg skylder Folk og Stat
 Og egen Uerlighed, skal ei fornærmes
 Af slige Kunster. Dersom ei den Lov
 Var indført her, at man paa een Dag kan

Dødsdommen over den Indstævnte fælde,
 Da vilde selv I overtydes snart
 Om min Uskyldighed. Melitos fordrer
 Min Død, om hvilken selv jeg yttred nys,
 At det var uvist, om den kunde kaldes
 Et Døde. Dog I vil, at jeg skal vælge,
 Hvad flarligt jeg erkiender for et sligt,
 Som evigt Fængsel. Hvad er Livet vel
 I Trællekænter? Eller Pengebøder.
 Jeg er en fattig Mand, og har ei Penge.
 Saa staaer Landflygtigheden da tilbage.
 Men alt for kjærte mig maatte Livet være,
 Hvis ikke jeg begreb, at den, som ei
 Kan trives i sit eget Fædreland,
 Han trives slettere blandt Fremmede.
 I slig en Alder skulde jeg mit Liv
 Begynde forfra, gaae fra By til By,
 For atter der at vorde landsforviist?
 Thi hvor jeg kom, der maatte jeg dog tale,
 Og sige, hvad jeg tænkte; uden Grandstæn
 I Mandens Dyb var Livet mig et Jutet.
 Sig flokked Ungdommen at høre mig,
 Og trued ikke da den samme Skiebne?
 Og naar jeg siger eder, at min Dæmon,
 Som tidt i Gensomhed mig giver Vink,
 Advaret har for Eligt — saa troe I mig
 Vel heller ikke. Hvis jeg havde Penge,
 Saa vilde jeg betale Boderne,
 Som I paalægge mig. Men Alt, hvad jeg
 Kan give jer, det er en Mine høist.
 Dog Platon, Kriton, og Kritobulos,
 Apollodoros have tilbudt mig,

Hvis det behøves skulde, tredve Miner.
 Saa meget vil jeg da betale jer,
 Og disse Mænd vil gaae i Borgen for mig.

Aristophanes træder frem.

Jeg byder meer, jeg byder, hvad forlanges.
 Tag, hvad jeg har, tag hele min Formue!

Melitos kommer.

For filde! Han har opbragt Folket med
 Sin Indbildskhed, sin Eærhed og sin Dæmon.
 Og mens han stod og roste høit sig selv,
 Er firfindstyve Stemmer gaaet over
 Til Modpartiet, som fordømmer ham.

Archonten

kommer, og siger bedrovet:

Tre hundred een og tredfindstyve Stemmer
 Mod hundrede ott' og halvfemsfindstyve
 Har dømt dig — til at tømme Gistens Bæger.

Der opstaaer en dyb Taushed.

Sokrates bryder den.

Athenere! det vil ei vare længe,
 For strengt man dadler jer, for I fordømte
 Den vise Sokrates til Døden; thi
 At jeg var vis, det vil man paastaae dog,
 Om det med Rette skeer nu, eller ei.
 Og havde blot I lidet givet Tid,
 Saa havde reent I kunnet spare jer
 Uleiligheden og Henrettelsen,
 Thi da var Døden kommen af sig selv.
 Dog træffer ei min Dadel eder alle,
 Kun dem, der fældte mig. Nu staaer tilbage
 Da blot, at gaae i Døden som en Mand.

Thi skammeligt det var, saavel i Retten,
 Som naar man gaaer i Krig, at kaste Vaaben
 Og tigge sin Forsolger om sin Frelse.
 Men hvad nu følge vil, det spaaer jeg eder.
 Man siger jo, at Mennesker, der snart
 Skal døe, besidde hellig Spaadomskraft.
 Naar jeg er død, da vil snart Straffen følge.
 I troe at stoppe nu den Dadlermund,
 Som falder jer til Regnskab for jer Bandel;
 Men mange Stemmer høiere vil raabe.
 Og troe I med Henrettelser at standse
 Den Dom, der træffer eders slette Handling,
 Da feiler I. Athenes Ugle snart
 Vil atter slagre til Ruinerne
 Og hyle frygtelige Varselslyd.
 Jeg træder hist for andre Dommere,
 For Minos, Rhadamanthys, Raafos og
 Triptolemos — de vil mig ei fordømme.
 Jeg træffer Palamedes hist og Nias,
 Og mange fleer Uskyldigtmырdede.
 Riært vil det være mig, med dem at tale.
 Der kan man tale frit; thi der henrettes
 Man ei, fordi man taler Sandheds Ord.
 Kun een Ting beder her jeg eder om:
 Hvis mine Sønner, naar de voxe til,
 Om Rigdom sig bekymre, hvis de stræbe
 Til andet Maal end Dydens — straffer dem
 Med Dadel, som jeg her har straffet jer!
 Og bilde de sig ind at være Noget,
 Og er dog Intet — revser dem, som jeg
 Har revset jer! Og det vil glæde mig,
 Naar hist — hvad vist jeg troer — jeg det erfarer.

Men det er Tid nu, at vi skilles ad —
 Jeg for at døe, I Andre for at leve.
 Hvad der er bedst — det veed kun Guden hist.
 Han gaaer.

Sokrates's Huns.

Xanthippe. Daphne. Lamprokles. Den lille Kriton.

Xanthippe.

Saadan behandle disse Uslinger
 Den største Mand, Athen end har besiddet,
 En Mand, hvis Aand og Hierte rev mig hen
 I Ungdomsaar saa stærkt, at reent jeg glemte
 Hans Hæslighed og ringe Herkomst, da
 Jeg i min Frændes, i Perikles' Huns
 Ham fiende lærte, hvor Aspasia
 Gav ham den første Smag paa Videnskaber.
 Og jeg har ogsaa altid holdt af dem.
 Saa unge Moer havde vel, som jeg,
 Glemmt alt det Dyrige, glemmt Rang og Velstand,
 Og sig forelsket i den blotte Viisdom.
 Desværre, jeg var fattig, som han selv.
 Er Krybben tom, da bides Hestene.
 Det er et lavt, et pøbelagtigt Ordspøg,
 Men er dog sandt. — Dog maa jeg give ham
 Den Roes: det var ei ham; det kom fra mig,
 Naar Bornene først havde gjort mig vred,
 Naar Naboerne havde ærgret mig,
 Naar Næringsforger havde ængstet mig,
 Og naar hans sære Væsen drilled mig.
 Men det er glemt, det er tilgivet Alt;

Thi han er god, hans Hierte — det er Guld.
 Og han vil nok forsvare sig saaledes,
 At Fienderne skal alle staae til Skamme.
 Han vender hjem med Seir, det veed jeg vist.
 Desværre venter ham kun atter Sorg
 Og Uergrelser, thi Datteren gaaer hen
 Og sig forlover med hans værste Fiende.
 Det var da Taffen for den megen Godhed,
 Hvormed han overdynged dig, du Slette,
 Du Utafnemlige! paa min Beføstning?
 Men nu — nu er jeg mere tro, end du.

Daphne.

Nei, fiære Moder! Daphne blev sin Fader
 Saa tro, som du din Husbond. Han har givet
 Sit Ja til dette Egteskab, før han
 Gik hen paa Thinget at forsvare sig.

Xanthippe.

Den Stakkel! af, han siger Ja til Alt;
 Naar blot man ikke disputerer med ham,
 Og han beholder sine Meninger,
 Saa faaer man ham til Alt. Og derfor var
 Jeg ogsaa nødt, at tage mig af Huset.
 Og hvis jeg stundom syntes lidt for mandig,
 Saa var jeg nødt dertil; thi Sokrates
 Er vel en Viis for hele Grækenland,
 Men ingen Husbond i sit eget Huus.

Daphne.

Trøst dig, min Moder! Aristophanes
 Vil redde ham, hvis han til Bøder dømmes,
 Om saa det var med hele sin Formue.

Xanthippe.

Nu, det er ædelt, det er vel gjort, godt gjort.
Saa vil jeg ogsaa da tilgive ham.
Der er han.

Aristophanes kommer.

Daphne iler ham glad i Møde.
Aristophanes!

Aristophanes bedrovet.

Min Daphne!

Ulykkelige Hustru! Arme Smaae!

Xanthippe.

Hvad er der skeet? Du tier. Tal! Din Taushed
Mig skriger værst.

Aristophanes.

Man gav ham Valget frit
Imellem Bøder, Fængsel, Landsforvisning.
Han afslod Alt. Jeg vilde bøde for ham
Med Penge — men for silde! Sokrates
Forbittred Hjerterne, fordi han følte
Sin Værdighed, og taled, som han følte.
Da domte Folket ham til Døde — til
At tømme Giftens Bæger.

Børnene græde.

Xanthippe.

Drikke Gift?

Saa vil jeg drikke med dig, Sokrates!
Saa vil vi dele Bæget. Du har deelt
Den bittre Livets Kalk med mig; nu er
Det billigt, at jeg deler din igien.
Uhyrerne har dømt den viseste,
Den bedste Mand til Døden!

Bludselig greben af en stærk fortvivlet Angers Følelse.

Men jeg vil

Ei kaste Skylden meer paa Fremmede.
 Hans Død opdirker Laasen for min Siæl,
 Og sprænger den forfængelige Dør,
 Hvor Selvroes sidder, Egentiærlighed,
 Og sminker sig. Nei, nu skal Sandhed strige!
 Jeg, jeg har dræbt ham. Jeg har gjort ham Livet
 Utaaleligt. Jeg, jeg har gjort ham Døden
 Tillokkende. Han vil ei vende meer
 Tilbage til den Hule, hvor ham Alvind,
 Medusa med de fæle Slangehaar,
 Forstener til den græsselige Tausshed.
 Som et fortvivlet Bildt, der grunt forfølges
 Af glubste Blodhund ud til Søens Kyst,
 Han styrter sig i Havet, drukner der,
 For ei at faae sit Hjerte sonderrevet.
 Bort, Maske! bort, Undskyldning! bort, hver Løgn,
 Som vil forfegte Synd og Skamløshed!
 Med revne Klæder og med Flaggerhaar
 Vil jeg Athenens Gader giennemhyle,
 Vil kaste mig paa Tærsklen til hans Fængsel —
 Og haaber, at der Nemesis mig træffer,
 For Folkegiften isner Hjertet ham.

Vil bort.

Daphne

kaster sig for hendes Fodder.

O, Moder! bliv! Bedrøv vor Fader ei
 Med sliig en Handling, som du veed han hader.

Xanthippe mat.

Nu vel, saa slutter jeg mig i min Braa,
 Og venter der, til Solen synker, Daphne!

Saa drifter han sin Kalk, og jeg med ham.
 Thi der er Gift i flere Bægre, Daphne!
 End det, som Bødlen rækker Sokrates.

Hun gaaer ind i Eideværelset.

Daphne.

Den arme Moder! Hellig Beemod kan
 Gi lindre Sorgens Qual i hendes Hierte.
 Forbittrelsen ophidser hendes Blod;
 Og nu — af Kiærlighed og Trostak til
 For arme Fader, som uagtet al
 Tilsiindethed hun elsker meer end Livet —
 Maa Braadden saare hendes eget Bryst.

Aristophanes.

I arme Smaae! aftørrer eders Taarer.
 Min Daphne! Haabet er ei ganske slukt.
 Alt vil jeg vove, for at redde ham.
 Jeg staaer jer nu i Husbonds, Faders Sted.
 Det Skib, som aarlig gaaer til Den Delos,
 Med Krandsse smykt, med Præster, Sangere,
 At helligholde Festen for Apol,
 Det hellige Skib ei kommet er tilbage.
 Mens det er borte, maa der ingen Domsældt
 Henrettes i Athen. Hvor længe det
 Kan vare, veed man ei; maaskee det kommer
 I Morgen alt, maaskee om nogle Dage.
 Men Tid til Redning er der, som I see.
 Jeg Alt bereder til den Vises Flugt;
 Og kommer Skibet, blier det mere let
 I Glædestummelen, naar Ingen tænker
 Paa skumle Fængsel, at bortføre ham.
 Vel afflog han i Dag Landsflygtigheden,
 Da den blev budt ham; men der er stor Forskiel

Paa selv at dømme skyldig sig for Brøde,
Paa Thing høitideligt at giøre Løfter
Om evig Fiernen fra sit Fædreland;
Og paa at vige for en opbragt Bobel
En Maanedstid, til den faaer Diet op,
Og falder selv med Hæder ham tilbage.
Fat Mod, min Daphne! Græder ikke, Børn!

De Smaa tørre Taarerne af Dinene, og see glade paa ham.

Jeg skylder eders Fader en Erstatning.
Jeg hængte ham engang i Skyerne;
Nu standser jeg ham paa hans Flugt i Sky
Til de udødelige Guder. Der
Han kommer tidsnok; men vi Mennesker
Behøve lidt Guddommeligt paa Jorden.

Fjerde Handling.

En Hal.

Æschines. Platon. Epigenes. Kritobulos.

Æschines.

I denne Hal, saa nær ved Porten, samles
 Vi bedst; og jeg har hidbestilt en Skipper,
 Der boer i Nærheden, hvis Fartøi ligger
 Seilfærdigt i Piræus. Han kun venter,
 At Skibet, som nu kommer hjem fra Delos,
 Indlægge skal i Havnen, og at Festen
 Skal være fejret, for at lette Anker.
 Jeg haaber vist, vi overtale ham
 Til at bortføre Sokrates.

Platon.

I Fald

Kun Sokrates sig lader overtale.

Æschines.

Naar alle vore Penge sammenlægges,
 Da vil den Sum ei mangle, som behøves
 Til at bestikke Fangevogteren
 Og Skipperen, til at betale Fragten.
 Hvad kun mig ærgrer, er, at denne Gøgler
 Deeltager i vort Anslag.

Kritobulos.

Ja, det er

Ret ærgerligt. Jeg lider heller ei
Den falske Karl.

Platon.

Hvem?

Æschines.

Aristophanes.

Som overalt, jeg ynder ei Poeter;
De efterligne kun det Synlige,
De hildes i det Sandseliges Nag.
En Tragiker — det faaer endnu saa være;
Men denne plumpe Giøgler —

Platon venlig.

Æschines!

Tillad mig, at jeg her modsiger dig.

Æschines.

Siig du mig kun imod! Jeg hører gierne
Vor vise Lærers færeste Discipel.
Af! naar vor gamle Sokrates er borte,
Maae Zeus vi takke for vor unge Platon.
Du sætter selv jo Digtefunsten dybt
I Rangen i din Phædros?

Platon.

Saa har du

Mig ei forstaaet ret. I første Rang
Jeg sætter dem, som dyrke Rærligheden,
Det Skionne, Viisdommen og Muserne.
Er Sagen Virkning af en Skaberaand,
Som danner Idealer for det Skionne,
Da er den ingen smaalig Efterligning,
Ei slaviskt Billed af Naturen blot,

Ei Smigreri, der pirrer Mandens Gane,
 Som Kogekunstens pirrer Legemet's;
 Og da tilhører den det Ypperste.
 Thi det Guddommelige, Œschines!
 Er jo det Skønne, Vise, Gode selv.

Œschines.

Til sig en idealfø Poet vil du
 Dog ikke stemple Aristophanes,
 Som soler sig kun i et comisk Dynd,
 Bestryger end, som Thespis, Ansigtet
 Med Bærmen af den lave Pøbel's Jagter,
 Og søger Løn i denne Pøbel's Latter.

Platon.

Det gjør han vel — tilsyneladende;
 Jeg ogsaa nok vil tilstaae dig, at han
 Tidt alt for længe vælted sig — og ei
 Ironisk blot — i dette Pøbel'sdynd.
 Dog gif det ham, som Evanen, Œschines!
 Thi den blier ikke vaad i Vandet, veed du,
 Og Draaben triller af de hvide Hær,
 Der ikke plettes. Overgivenheden
 Har tidt vel plettet Aristophanes,
 Men kraftig Lud har vasket Pletten bort.
 Nu luttres han i Rærlighedens Ild;
 Og aldrig var han blot en uæsel Gøgler.
 Hans Skiemtestykker er politiske,
 De angaae hele Folket, Grækenland.
 Og i hans Pølsehandlere, hans Narre
 Saae Hellas sine vidtberømte Mænd
 Paa Brangen tidt, men ogsaa tidt i Hjertet.
 Og hvad der adler Aristophanes,
 Det er den skønne, yndige Natur,

Der, som en Foraarsfrands af bedste Blomster,
 Maa tiene Spottebilledet til Ramme.
 Jeg skatter Rammen meer, end Billedet.
 Hans Chor er idealske; naar han lader
 Et Element, Naturen, Dyret tale
 Da, paa sin Maade stor som Æschylos,
 Han hæver sig ei over Tidens Sæder
 Allene — nei, høit over Tiden selv.
 Og dog maaskee blier hans det bedste Billed
 Af vort Athen om nogle tusind Aar.
 Thi al den Gude, som Chariterne
 Gav Græfersproget — den udtrykker han.
 Stor er vist Æschylos og Sophokles;
 Men Grækenland er mere skiont, end stort.
 Den muntre Skønhed, dette Skielmeri,
 Den genialste Overgivenhed
 Udtrykker han. Og derfor kalder jeg ham
 Chariternes og Græfersprogets Yndling.

Æschines.

Jeg troer, min Ven! at du omvender mig.
 Jeg stifter Fred med Aristophanes.

Platon.

Og hvad maaskee som Digter før han savned,
 Det vil han finde nu som Menneſke,
 Naar Rivalighedens hulde Banvid har
 Giort ham til trofast Elsker af det Skionne.
 Da voxer Vingen paa hans gode Ganger.
 Som alle Andre, har han tvende Heste:
 Den ene, sort, uædel, toileløs,
 Har giort ham selv og Mange meget af det;
 Den anden, viis og god og ædel, vil
 Nu hæve sig til Himlens høie Hvælving,

Til det i Sandhed Bærende, og den
Vil ikke styrte med ham.

Æschines.

Godt! jeg troer dig.

See, der er Manden, som jeg hid har stævnet —

Jon, en Skipper, træder ind. Æschines gaaer ham i Møde,
og trykker hans Haand.

Æschines.

Og som jeg fort og godt nu gjøre vil
Bort Forslag.

Jon.

Hvormed kan jeg tiene dig?

Æschines.

Du heiser Seil endnu i Aften, Jon?
Ei sandt, du drager til Sicilien?

Jon.

Jo, dersom Kolos kun og Poseidon
Tillade det, og Zeus. Det blæste stærkt
I Nat, og Regnen mægted ei at slukke
De røde Lyn. Nu lader det dog til
At blive flart igien til Fjolfefesten.

Æschines.

De mægtige Guder vil ledsage dig,
I Fald du øver først en ædel Handling.

Jon.

Jeg har alt offret Qvæg paa deres Alter.

Æschines.

De vil ei Qvæg — de fordre Mennesker.

Jon.

Der tog du feil, min unge Philosoph!
I gamle Dage, veed jeg, det var Skik
At offre Mennesker, men nu ei meer;

Dg den, som vilde prøve nu paa Sligt,
Han fik at giøre med Archonterne.

Urchines.

Du misforstaaer! Jeg mener, den maa være
Et dydigt Menneske, som hielpes vil
Til lyffelige Skibsfart af Poseidon.

Jon leer.

I Fald saa var, da frygter jeg, at Riolen
Kunielden vilde ploie Bølgen Ryg.
De fleste bedste Sofolk, jeg har kiendt,
De vare nogle ryggesløse Knegte.

Urchines.

Men Mordere dog, Jon! var de neppe.
Grindrer du dig Sagnet om Arion,
Som ogsaa reiste til Sicilien,
Dg som de grumme Skibsfolk vilde myrde?
Delphinen redded ham, og Morderne
Leed Korsets Død.

Jon.

Jeg agter ei at myrde.

Urchines.

Men hvo ei redder den Uskyldige,
Naar let han kan, den myrder middelbart.

Jon.

Hvem skal jeg redde?

Urchines.

Sokrates, den bedste,

Den viseste Athener, som et daarligt,
Et uretsfærdigt Folk har dømt til Døde.
I Aften skal han tomme Giftens Bæger,
Naar Solen synker. Du kan redde ham.
Lillad os, hans Disciple, dig at bringe

Paa Skibet Gubben ud i Mørkningen.
 Vel kan vi ikke byde dig ret meget,
 Thi vi er fattige; men tredve Møner
 Saaer du dog strax, og siden saaer du fleer.
 Der er ei Tvivl om, Folket vil fortryde
 Sin Synd, og Staten vil belønne dig.
 Du redder den, at ikke den begif
 En Brøde, som i mange hundred Aar
 Grindringen os vilde skændigt plette.

Jon.

Jeg færdig er at tabe Sands og Mæle.
 Du vil mig her bestikke, til at vorde
 Oprører mod mit Fædreland, dets Lov —
 Og mener, Staten skal belønne mig
 For mit Forræderi? — Det er dog vist,
 At disse Philosopher alle have
 En Skrue løs. Dog, du er ung endnu;
 Med dig maa man see lidt igiennem Fingre.
 Men denne gamle Skalk, som jer fordærver,
 Han sidder som en Rotte nu i Fælden,
 Med samt sin brune Kappe; og ham, troer du,
 Jeg skulde laane Skibet til hans Flugt?
 Nei, nei! saa kiender du ei Jon ret.
 Den Sokrates en Viis med stor Forstand?
 Ved Bacchus! han har ikke meer, end jeg.
 Alt, hvad han siger — har jeg ofte hørt —
 Er ligesom, hvad alle Mennesker
 Begribe kan. Er det en Philosoph?
 Ja, var det Gorgias og Hippias!
 De tale lærd, og de gaae prægtigt flædt,
 Og deres Viisdom maa man dyrt betale;
 Men denne Sokrates jo taffer Gud,

Naar man for Jngenting vil høre ham.
 Han har fordærvet jer, det er en Skam;
 Og han troer ei paa Guderne. Dog mener
 Du unge Daare, Guderne mig skulde
 Forunde gunstig Fart, naar han var med?
 Nei, nei! da vilde Kolos begynde
 Ret opbragt først at spile sine Ræver;
 Og ei Poseidon synke lod sin Fork,
 Før han os alle havde stødt til Bunds.
 Der bliver Intet af! Dog i Betragtning
 Af eders Ungdom og den gamle Rævs
 Snakksomme List, hvormed han fanged jer,
 Vil jeg for denne Gang ei røbe dig,
 Og ei forflage jer for Dyrigheden.
 Men kommer mig kun ikke saadan tiere!

Aristophanes har sneget sig i Hælene paa Jon, og hørt hans
 Samtale med Eschines, uden at sees af ham eller denne.
 I Slutningen af Scenen taler han et Par Ord hemmeligt
 med de Andre, og faaer dem til at gaae; kun Platon
 er bleven tilbage, som nu tager Eschines ved Haanden,
 og drager ham bort med sig.

Jon

seer, i det han opdager Aristophanes.

Hvad seer jeg der?

Aristophanes.

Du mærker, Scenen har
 Forandret sig. Der er dog intet Folf
 Saa stolt og indbildsk, som de Philosopher.
 En stakkels Digter oversee de reent.
 Men jeg fortjener ikke bedre Medfart,
 Thi hvorfor gav jeg mig i Kæst med dem?
 De troe, der gives ingen Kunst i Verden,

Som ikke de kan lære Kunstneren.
 Jeg tænkte ret at høre meget her;
 Men det blev Vind. Den kan du bruge, Skipper!
 Men Digteren er ikke tient med den.

Jon.

Hvi vil du give dig i Kæst med dem?
 De lære dig jo blot Pedanterie.
 Du veed, jeg er en stærk Comodiegænger.
 Jeg morer mig i alle dine Stykker;
 At sige, hvor det Løierlige kommer,
 Hvor de hinanden prygle, hvor de sfiendes
 Og sige Grovheder, hvor ubarmhiertig
 Den ene Bladsmand du til Kagen pidsker
 Strax oven paa den anden. Det er herligt!
 Men lad kun være med de Anapæster,
 Med de ravgale Chor, som ingen Siæl
 Forstaaer. Jeg i det mindste, jeg forstaaer
 Dem ei.

Aristophanes.

Og er dog Siæl, saagodt som Nogen.
 Godt, Jon! godt! Jeg tager mig dit Vinf
 Til Nytte. Du forstaaer det bedre vist,
 End disse Philosopher; revser mig
 Med større Ret, end de.

Jon.

Jeg revser ikke,
 Jeg siger kun min Mening.

Aristophanes.

Jeg skal rette
 Mig efter den. Det er en Skuespillers,
 En Digters Pligt at vinde Folkets Bifald;

Og det kan ubetinget skee blot, naar
Han smukt sig retter efter Alles Mening.

Jon.

Hvor kan du rettes efter Alles Mening?
Det var at seile jo med alle Vinde.

Aristophanes.

Man maa lavere, Ven! man maa lavere.
Men, hør! een Godhed er den anden værd;
Og naar jeg efter Meningen mig retter,
Saa gør du mig igien en Tieneste.

Jon.

Ret gierne, hvis jeg kan. Hvad ønsker du?

Aristophanes.

Jeg maatte lee, da jeg tilfældigviis
Kom ind, og hørte Philosopherne
Her handle med dig om at føre bort
Den gale Sofrates, som selv engang,
Du veed, jeg har hængt op i Skyerne.

Jon.

Ja, det var skionne Spas. Jeg loe mig halv
Jordærvet, da jeg saae ham hænge der,
Og da Disciplene — erebuseerte,
Bil sige: vendte Bagen op mod Himlen,
Bed alt for dybt at stirre ned i Jorden.

Aristophanes.

Her saae jeg dem igien fordybede
Saa stærkt, at ei de vogted sig for Vidner.
Dog — det er sandt — nu er jeg Ven af Huset.
Og jeg skal ikke røbe dem, saa lidt
Som du det har i Sinde. Men, som sagt,
Jeg funde fast ei bare mig for Ratter;

Thi — skulde du vel troe det, fiære Ven?
Jeg søgte dig — omtrent i samme Grind.

Jon forundret.

I samme Grind, Aristophanes?

Aristophanes leer.

Ja, det vil sige da — forstaa mig ret —
Jeg er forelsket ei i Sokrates;
Det er ei ham, som jeg vil føre bort.
Men — sværg ved Zeus og ved Poseidon, at
Du ei forraader mig!

Jon ryster trohiertigt hans Haand.

Du tager her

Din Tilflugt til min Vennehjelp; saa maa
Du ogsaa troe mig paa et ærligt Ansigt.

Aristophanes.

Jeg skammer mig, jeg er ei længer Knøs;
For gammel finder du mig vel til Eligt.
Dog — Gros spørger ei om Alderen,
Solviseren for ham er Sundhedsrosen
Paa friske Kinder; hvor han finder den,
Han spørger ikke smaaligt meer om Tiden.

Jon.

Ja, du faaer Alle til at glemme Tiden,
Og Amor med; men han ei glemmer dig,
Saavidt jeg mærker. Traf han dig igien?

Aristophanes.

Glykera elsker jeg, den søde Glut,
Hipparchos' Kiæreste, den deilige
Hetære. Har du seet det skønne Barn?

Jon.

Nei, aldrig!

Aristophanes.

Godt! Saa faaer du hende heller
 Ei nogentid at see; thi jeg er udfiær,
 Og Ingen paa den hele Reise skal
 Min Elskte see, mens jeg bortfører hende
 Fra den forhadte Mand, med hendes Billie.
 Men dersom du vil skienke mig i Aften
 En Tilflugt paa dit Skib med min Glykera,
 Betaler jeg dig fyrgetyve Miner.

Jon.

Det er særdeles godt betalt. Du tager
 Hetæren fra sin Kiæreste?

Aristophanes.

Aldeles

Med hendes Minde. Hun er ikke bundet
 Til ham ved nogen Lov; men han er hidsig.
 Vi flygte bort, til Breden sætter sig,
 Og ei mig truer meer hans Morderkniv.

Jon.

Den Billighed vil jeg nok vise dig.

Aristophanes.

J Sandhed?

Jon.

See, der er min Haand derpaa!
 Dit Liv skal true ei af nogen Kniv,
 Du ei for Pigen sukke skal forgieves.
 Synd var det, hvis Athen dig skulde miste
 Bed Dolkestik, og, hvad som værre var,
 Bed Smægten, Sukken efter negtet Elskov,
 Hvad vingestække kan den bedste Fugl.
 Desuden er det ikke første Gang,
 At jeg har hjulpet Elskere.

Aristophanes.

Det veed jeg;

Det gav mig Mod til at betroe mig dig.

Jon.

Saa bring du kun Glykera ud til mig,

Indhyllet i en Kappe med en Hætte,

I Skumringen.

Aristophanes.

Og selv jeg følger med.

Jon.

Heel vel!

Gaaer til Døren, men vender tilbage igien, nærmer sig Aristophanes, stirrer ham i Øinene, og siger ganske rolig:

Men det er sandt, endnu et Ord!

I Fald du narrer mig, saa kan du ei

Fortryde paa, at jeg betaler dig

Med samme Mynt. Det er just ei saa let,

At give Slip paa gammel Vane; hvis

Du spiller her Comødie med mig,

Saa driver du jo blot et lovligt Haandværk,

Og øver smukt dig i din egen Kunst.

Men find dig ogsaa i, at jeg gør Siengield!

Thi jeg maa sige dig dog, før jeg gaaer:

Jeg veed, at du forlovet er med Daphne,

Med Dattren af den gale Sofrates,

Som Talen nys var om; jeg veed, at du

Har budt i Raadet hele din Formue

For ham at redde. See, nu byder du

Mig fyrgetøve Miner, for at bringe

Glykera bort! Hvad siger Daphne dertil?

Mon ei hun blier fortvivlet, naar hun hører

Din Troløshed? Og hvis hun kommer nu

Paa Skibet, at faae Hevn paa Hæleren,
 Og river Hætten af den smukke Grille,
 Og finder kun — den stygge Sofrates,
 Saa staaer jeg jo til Latter for mit Mandskab.
 Nei, fiære Giøgler! lad de Jagter fare.
 I Skielmeri du fundet har din Mester.
 Men vær kun rolig! Jeg har ikke glemt
 Den Morsskab, som du tidt forskaffed mig;
 Jeg lover, jeg skal ei forraade dig.

Gaaer.

Æschines, Platon, Kritobulos, Epigenes komme tilbage ind ad
 den modsatte Dør.

Æschines.

Gif du ham overtalt?

Aristophanes.

Jeg tænkte, List
 Der skulde hielpe, hvor ei Sandhed hialp;
 Men hverken Listen eller Sandhed bide
 Paa dette Sælhundsskind.

Platon seer ud.

Hvo kommer der?

Aristophanes ligesaa.

Xanthippe, den Ulykkelige's Hustru,
 Og meer ulykkelig, end hendes Husbond.
 Vel dog, at hende her jeg seer igien!
 Hun løbet er i Aftes bort fra Huset,
 Hun har ei været hiemme hele Natten.
 Vi frygted for, hun havde taget sig
 Fortvivlet selv af Dage. Børnene
 Har tilbragt Morgenens forfærdeligt.

Æschines.

Hvad vil den galne Qvinde her hos mig?

Jeg kan ei taale hende; hun har gjort
Min ædle Lærer Livet suurt. Vil nu
Hun fylde Huset op med sine Skrig?

Platon.

Hav Agtelse for den Ulykkelige!
Gst du en Mand, saa flygt ei for en Kvinde!

Xanthippe

kommer med udslagne Haar, bleg og høist uordenlig i sin
Paaflædning.

Nu — finder jeg jer her forsamlede?
Zeus være lovet! — Lad mig sætte mig
Et Dieblif og hvile først; jeg er
Saa trætt, afmægtig.

Sætter sig, men springer strax op igjen.

Nei — det er det samme;

Jeg hviler ei, før han er ganske frelst.
Og kan jeg ikke frelse ham, saa vil
Jeg hvile med ham i den sorte Seng.

Nu hører mig, min Husbonds Lærlinge!

J vilde gierne redde ham, ei sandt?
Men vide dog, med samt jer Viisdom, ei,
Hvad J skal gribe til; og derfor staae J
Raadvilde her, nedslagne, uden Haab.

Urchines.

Veed du da Noget?

Xanthippe.

Stod jeg ellers her
Hos dig? tomhændet? Mener du, jeg kom
For at besøge dig, at flynke med dig?
Jeg veed ret godt, du kan ei lide mig;

Dg jeg kan heller ikke udstaae dig.
Saa gaaer det op. Men vi kan begge lide,
Vi ærligt elske begge Sokrates,
Dg det forener os i Nødens Time.
Saa hører mig! I Aftes, da jeg fik
Den græsselige Tidende, da blev
Jeg fast forrykt. I Phantasiën gjorde
Jeg mig de hæsligste Bebreidelser,
Dg jeg beslutted, ei at leve længer.
See, Børnene — de græd; og da de havde
Sig trætte grædt, saa faldt de dybt i Sovn,
Som Børn sædvanligt pleie; Daphne med
Tilfældst. Jeg som et Gienfærd sad ved Leiet,
Bleg i min Qual og søvnløs. Stormen tuded,
Dg Regnen pidsked ned, og Lynet blaaned,
Dg Tordenen skraldede. Da brat en Tanke
Nedsendte Zeus med sine stærke Lyn,
Dg den opklarede min mørke Siæl.
Jeg fatted den Beslutning strax at gaae
I Natten ud, i Storm og Regn og Torden,
Til Fisserleiet, til de stærke Gubber,
Om hvilke Daphne havde mig fortalt,
De elsked Sokrates. Jeg vidste sikkert,
Der laae et Skib i Nærheden derude,
Som ventede nogle Baade blot med Fragt,
For strax at lette Anker, seile bort.
Dg Skipperen, min Fætter Pythias,
En ærlig Siæl, og ingen feig Athener,
Er Sokrates hengiven i sit Hierte.
Det vidste jeg. Saaledes gif jeg da
Fra Staden ud til Fisserleiet.

Aristophanes.

I

Den græsselige Storm?

Xanthippe.

Det stormed meer,

Det tordned mere vildt i dette Bryst.

Jeg mærked Intet; tværtimod, det Veir

Var mig tilpas, thi det var kølt at gaae,

Og hverken Rummerheden eller Jolf

Opholdt mig. Saadan kom jeg ud til Hytten.

Jeg aabned den, og fandt — som Børnene

Derhiemme — de to gamle Gubber sove

Sødt, Arm i Arm. Jeg vækked dem, og bad dem

At lægge Baaden ud i Natten flux,

At roe mig hen til Skibet, for at tale

Med Skipperen. De studsed lidt, men smiilte

Dog strax derpaa. Menalkas sagde: „Skal

En Kvinde, Broder Damon! os bestæmme

I Tapperhed og Mod? Hun vover Livet

For Manden; vi har Ingenting at vove,

I Fald i Nat vi miſte, hvad i Morgen

Maaskee den sidste, blege Færgemand

Alt kommer for at hente. Kom! vi vil

Bestæmme Charon; han kun henter Liig,

Men vi vil hente Levende. Vi redde

Den gode Sokrates“. Saa talt, var snart

De færdige. I Regn og Blæst og Lyn

Vi kom derud. Jeg hialp dem med at roe

Og med at spænde Seilet, med at styre.

Det kan I see paa de hudløse Hænder.

Hun viser dem sine Hænder.

Poseidon hialp os, vi kom lykkeligt

Til Skibet ud. Det lyktes mig at røre
 Min Fatters Hierte. Godt! i Aften kommer
 Han selv med Baaden, for at hente Fragt.
 Saaledes let vi bære Sokrates
 Indsvøbt paa Skibet ud — og han er frelst.

Hun falder i Asmagt.

Urchines.

Hielp! hun besvimer.

Han hæver hende halv overende.

Platon.

Hvilken ærlig Siæl!

Alt, hvad med Videnskab der kan udrettes,
 Udretter hun; men vil Naturen No,
 Da maa den tvinge hende med en Asmagt.

Urchines.

Vi hende bære vil ind paa mit Leie.

Aristophanes.

Hun aander alt, hun slaaer alt Diet op.

Reiser hende i Beiret.

Urchines.

Xanthippe! denne Dag forsoner dig
 Med Urchines. Nu kiender jeg din Riærne.

De gaae med hende.

Coro; i Baggrunden Apollons Tempel.

Prodikos, Archont. Eustachios, en Kriger. I Baggrunden
 Bevæbnede.

Eustachios melder.

En Skipper ønsker strax at tale med dig,
 Han siger, han har Ting af Bigtighed
 At aabenbare dig.

Prodikos.

Saa bring ham hid!

Her midt paa Torvet kan jeg tale med ham,
 Skiondt i en Kreds af Kæmper, uden Vidner;
 Thi Ingen hører os, Gustachios!
 Men fiern dig ei for langt herfra. Maaſkee
 Jeg kan behøve dig.

Gustachios bringer Jon, og træder tilbage.

Prodikos.

Ei, er det dig,

Min gode Skipper? Siig, hvad vil du mig?
 Du seer, jeg er beskæftiget, jeg har
 Kun liden Tid; thi hvert et Dieblif
 Kan Choret ventes, kommen hiem fra Delos,
 Som her paa Torvet for Apollons Tempel
 Skal feire Fæsten, for det skilles ad.

Jon.

Est du ei en af Ellevemændene,
 Som vaager over Byens Larv og Orden,
 Og sørger for, at Dommen, Folket fælder,
 Guldbyrdes ordenligt i Fængslerne?

Prodikos.

Nei, Ven! jeg er Archont.

Jon.

Nu, desto bedre!

Saa har du jo desmere Myndighed.

Prodikos.

Men jeg har ikke Tid at tale med dig.

Jon.

Jeg fiender ingen af de Elleve;
 Og dersom du ei vil, at Sokrates
 Skal løbe bort, saa maa du høre mig.

Prodikos.

Hvorledes? Tal!

Son.

Man sammenrotter sig,
Man vil bestikke mig til ham at bringe
Paa Skibet ud i Aften, naar jeg seiler;
Men jeg er Staten tro, det lyffes ei.
Dog muligt findes der vel andre Narre
Og Sværmere, som lade sig forføre;
Og derfor, Prodikos! jeg varer dig,
Benyt mit Vink.

Prodikos.

Godt! jeg benytter det.
Naar Festen er til Ende, skal jeg tale
Med dig i Genrum. Lov mig, midlertid
Gi at betro den Sag til nogen Anden!

Son.

Jeg lover det.

Prodikos.

Besøg mig i mit Huus!

Son gaaer.

Prodikos vinker Eustachios.

Hold Die med ham, medens Festen varer!
Han aabenbared mig, at man har vendt sig
Til ham om at bortføre Sokrates.
Du veed, at Raadet — det vil sige da
De Fleste, navnlig den Archonterne —
Gi ønske Noget meer, end denne Flugt;
Thi ene den os redder for en Brøde,
Der, som en Skamplet paa Athenes Skjold,
Bancere Folket vilde for hver Fremtid,
Saalænge Verden stod. Gi mægte vi

Selvraadigt at omstøde Folkets Dom;
 Men derfor glædes vi saa meget meer,
 Hvis milde Guder skienke Sokrates
 En Vej til Frelse. Denne Vej har ei
 Den hierteløse Skipper spærret ham.
 Thi Speiderne har alt berettet mig:
 Xanthippe selv i Nat har været hos
 Sin Fætter Pythias; han bringer Baaden
 I Mørkningen, at hente Sokrates.
 Vi Fangesogden gav Befaling til
 At bie nogle Timer med at bringe
 Giftbægeret i Fængslet til den Dømte;
 Og dersom man bestikker Fangesogden
 Og Bagten — vove de ei meget ved det.
 Gaf nu med Guderne! Der kommer Toget.

Under en Marsch kommer Sanger- og Dandsorchorene, fulgte
 af folket.

Strophe, medens der dandses.

Hil, Hil dig, Moder! hellige Leto!
 Skionne Børn Kronion
 Skienkte du; Phobos Apollon takker
 Dig for Guddomslivet.
 Dig Here forfulgte med nidkær Harm,
 Og forbød hvert Land, som med faste Støtter
 Bar til Jorden grundet, at modtage dig;
 Da fløi du, som hiin frygtsomme Due
 Ved Deukalions Vandflod;
 Ei en Plet du fandt, som den Trætte modtog.

Antistrophe.

Men Den Delos svømmed i Havet,
 Ei til Jorden grundet;
 Blomstrende strakte sin Favn den mod dig,

Mens du fløi fortvivlet.
 Da daled du ned ved Klippens Hang,
 Og bag Palmeskuggen, ved yndige Bredder
 Af den forbi dig ilende Strøm,
 Let da fødte du Phobos Apollon.
 Og Gudinder ham dypped
 I den Flod, hvor Iris sin Regnbue slog.
 Sangen tier, Dandsen standser.

En Rhapsode

træder frem, og taler:

Men da Phobos Apollon var født af Leto paa Delos,
 Raabte han strax: Min Haand skal tvinge Lyren og Buen.
 Klinge skal hiin livsaligt i Hal, men denne paa Valen
 Bække forfærdelig Skræk med sin Klang blandt blødende
 Fiender.

Phobos, Langtfratræffer! det takkede Kynthos besteg du;
 Ofte til Der du gif, hvor dig reistes de skønneste Templer.
 Men af Derne glæder dog ingen dit Hjerte, som Delos.
 Der du bygte dig selv af Horn, som du vristed af Panden
 Paa Steengeder, dem Artemis traf, din jagende Søster,
 Kunstigt et Alter, af Hornene snoet. Gi Kalk eller Leer du
 Brugte dertil. Der gav du Grækerfolket Drakler,
 Mere forstaaelige tidt, end Pythias Gaader i Delphi.
 Didhen sender Athen hver Sommer et Offer og Sangchor,
 Bragt paa det selvsamme Skib, som Theseus bygte, den-
 gang han
 Spurgte dig første Gang. Thi raadner i Skibet en Blanke,
 Flux indfiles paa Stedet en ny. Saaledes fornyer sig
 Evig den hellige Snekke, med Laurbær smykt og med
 Blomster.

Modtag, Guldhaarfagre! vor Tak, fordi du bevared
 Theseus, vor Stamfader, da fromt han bad dig om Bistand
 Paa hiint hellige Delos, ved Altret bygget af Krumhorn.
 Minotaur han betvang; Labyrinthen ei længer med hæsligt
 Echo de Myrdedes Skrig gientog, de deilige Drenges,
 Indige Pigers, som sendtes til Straf fra sørgende Hiemstavn.
 Ingenommer skal falde med liflige Straaler i Hellas
 Blomster, Druer og Myrter frem, din hellige Laurbær
 Skal ei grønnes, og savne vor Fæst paa Klippen i Havet.

Klynger, I Dandsere! nu labyrinthiske Bugter til Væge
 For Stamfaderen. Flygter, I lystige Piger og Knøse!
 Spøgende for Minotaur, og forener jer atter i Klynger.
 Choret synger de sidste tre Linier, medens Dandsen udføres.

Archonten vinker.

Nu standser brat med Sangen og med Dandsen!
 Apollons Præst af Tempelet udtræder,
 Forkynder os det hellige Drafel,
 Som Skibet denne Gang har bragt fra Delos.

Basuntoner.

Ypperstepræsten

træder ud af Tempelet, og siger, naar han staaer midt i Kredsen:
 Draflet lyder denne Gang, Athener!
 Som det i Oldtidsdage lød for Theseus:

„Da vil I worde lykkelige, naar
 I lade jer af Kiærligheden lede.“

Basuntoner; Ypperstepræsten gaaer ind i Templet igien.

Der hersker et Dieblisk en dyb Taushed.

Platon træder frem.

Tillader mig, Athener! som en fri,
 En dristig Borger, og som Philosoph,
 Hvis Hverv og Kald det er, at pønse paa

Forborgne Ting, og at forklare de
 Forblommene — jer at meddele her
 De Tanker, Følelser, som mægtigt fyldte
 Mig Aand og Siæl, da Præsten os forkyndte
 Drakelordet. Hvad i Oldtids Dage
 Tildrog sig som Bedrift blandt Guder og
 Heroer — det tildrager sig endnu,
 Kun paa langt mere svag, forblommet Viis,
 Som Drift, som Lidenſkab i Mandens Barm;
 Dog vigtigt nok for os i dette Liv.
 Og hiſt, naar Adraſteia veier Daad
 Paa Evighedens Vægtſkaal, vil hver Handling
 Tilregnes os, ſaa liden den end tyktes.
 Ja, ofte vorder da det Lille ſtort,
 Det Store ſmaat; thi Støvetſ Kraft mod Guder
 Er ſaare ringe, men den gode Villie,
 Den agter Guden ſelv hos Menneſket.
 End raſer Minotaur i Labyrinthen,
 Som daarlig Lidenſkab, ſom ond Bedrift;
 End er det Theſeus' Hverv, med Kiærlighed
 Til Ariadne, til det Evigſkionne
 (Som Bacchuſ, ſom Begeiſtringen har ſaaret
 Til Himmeldronning) at forløſe Kiæft
 En Eſterſlægt af hulde Møer og Svende.
 Ja, Theſeus Væ! du ſtaaer i Labyrinthen.
 Grib Kiærlighedens, grib Fornuſtens Traad!
 Thi Minotauroſ ſluger blot ei Børn;
 I Dag Uhyret ſluge vil en Gubbe,
 Uſkyldig ſom et Barn, vor Sokrates.
 O, redder ham fra gruſom Minotaur!
 Da vorder hver en Borger atter Theſeus.
 Frikiender den Uſkyldige, ſom ſidder

J Fængslet, for at drikke vamlé Gift,
 Naar Solen synker, mens J fryde jer
 Bed Spil og Dands. Bee jer, hvis J foragte
 Mit Barsel, da vil Lykken svigte jer.
 Ham, hvem Drakelet i Delphi kaldte
 Den Viseste, ham vil i Delos Phobos
 Apollon redde — for at redde jer;
 Thi let er Død for den Uskyldige,
 Men sort Fortvivlelse vil ramme Brøden.

Gaaer.

Archonten.

Undskylder en bedrovet Unglings Tale!
 Medlidenheden med en gammel Lærer
 Aftvang ham Ubefindighedens Ord.
 Ei Folkets Sværm omstøder Folkets Dom.
 Nu iler med Musik og Sang til Templet
 For Artemis, og der fortsætter Festen!
 Under Musik gaaer Sværmen bort.

Fængsel.

Sokrates i Lænker. Ellevemændene. Aeschines.
 fangefogden.

En af Ellevemændene.

Det hellige Skib er kommen hjem fra Delos,
 Og, Sokrates! du lide maa din Straf
 Endnu i Dag, naar Aftensolen daler.
 Thi løse vi dig her af Lænkerne,

Det skeer.

At uden Tvang du dine sidste Timer
 Tilbringe kan med from Betragtning. Fogden

Vil bringe Bægret dig, naar det er Tid.
 Og nu — Farvel!

Alle Ellevemændene
 alvorlige og bevægede, med sagte Røst.
 Farvel! Farvel! Farvel!
 De gaae med Fangesfogden.

Æschines
 griber Sokrates' Haand.
 Min Lærer! du er fri. Selv har de løst dig
 Fra Lænkerne. Naar Blomsterfalkene
 Sig lukke, aabnes dig dit Fængselsbuer.
 Du skal ei tømme Gistens Kalk, din Hustru
 Har brygget dig en Drik af Ægtetroskab,
 Langt mere sød. Der mangler Intet, uden
 Din egen Billie.

Venlig.

Vær nu ikke sær,
 Og gør ei med en overdreven Stivtind
 Din Biv og dine Benner's Hielp til Intet.
 I Fald du ikke flygter, vil man troe,
 At det er Dines Skyld, som ikke hielp,
 Og dybt vi synke vil i Folkets Mening.

Sokrates mild.
 Nei, Æschines! jeg er ei stiv og sær;
 Saaledes har du hidtil ikke kiendt mig.

Æschines.
 Tilgiv mig, Fader! Kiærlighed til dig
 Mig kun forledte til at ivre mod dig.

Sokrates.
 Saa vented du dog her Modsigelse?

Æschines.

Jeg er, som Lærling, vant at høre dig,
Dg du har ofte modsagt mig.

Sokrates.

I Fald

Det skeer i Dag, da er det ikke mig,
Det er Retfærdigheden, det er Sandhed,
Som siger dig imod. Dem vil vi høre;
Du veed, jeg gjør i Livet intet Skridt,
Hvor ikke først jeg spørger dem til Raads,
Dg kun af dem jeg lader mig befale.
Hvad nu Folks Mening angaaer, fiære Søn!
Da skal du ikke bryde dig for meget
Om den; den har ei meget at betyde.
Men lad os høre, hvad Fornuften byder!
Siig, Æschines! vi talet har om Retfærd
Saa tidt; var det for Spøg, kun Barneleg,
Kun et Mundsveir, phantastisk Tidsfordriv,
Naar ei vi havde Andet at bestille?
Hvad eller var det Alvor? Mene vi
Endnu, at Uret bør man aldrig gjøre;
Hvad eller har vi skiftet ganske Tro,
Dg mene nu: ei altid, men dog stundom,
Naar det kan være Meneren til Nytte?

Æschines.

Dg kalder du det Uret, at du flygter?

Sokrates.

Bør man sit Løfte holde, eller kan
Man bryde det, naar der er Fordeel ved?

Æschines.

Ja, hvem gav du dit Løfte?

Sokrates.

Lovene.

Dem har jeg villig underkæstet mig,
Som Statens Borger. Hvis jeg havde været
Med Loven utilfreds, da kunde jeg
Jo reist min Bei og søgt en fremmed Stat.
Men aldrig dog forlod jeg dette Land,
Som mig har født og baaret og opdraget;
Saa ficert det var mig. Een Gang kun til Jsthmos
Jeg drog, tre Gange drog jeg bort med Hæren.
Og, Kschines! hvis jeg nu fulgte dig,
Og Lovene saa traadte frem og talte:
„Du kalder dig en Viis, og veed end ei,
At Fædrelandet kræver større Pligt
Af sine Børn, end selv Forældrene,
Ærværdigt, helligt hist for Guderne,
Som for hvert Menneske, der har Fornuft?
Beed ei, at det opbragte Fædreland
Maa lydes meer, end den opbragte Fader,
Hvem enten du bevise maa din Ret,
Hvad eller ydmyg taale Revselsen.
Thi bruge Bold mod det, det er langt meer
Ugudeligt, end slaae sin egen Fader.
Nu nys for Retten stævnet yttred du,
At du slet ikke frygtede for Døden;
Du Døden foretrak for Landsforviisning.
Nu skammer du dig ikke ved at løbe
Som Slave bort fra sønderfilet Rænke;
Nu gjør du dig foragtet, latterlig,
Mens daarlig du formummer dig til Flugt;
Og dine Dommere, som fældte dig,
Du giver Palmer selv i Hænderne.

Du dine Børn berøver Borgerretten,
I Fald de følge dig; og blive de,
Da er du barnløs, og de faderløse,
Og stånde brændemærkt af deres Fader.
Og Bennerne, som hialp den feige Gubbe
Til nedrig Flugt, har opbragt Fædrelandet,
Og spærret sig hver Bei til Fremtids Held,
Hvis ei de straffes som Forbrydere". —
Nei, Utschines! hils mine Benner, hils
Min Hustru, tak dem for den Kiærlighed,
De viste mig; men — Sokrates maa døe,
I Fald hans gode Navn skal ærligt leve.

Særdeles venlig og rørt.

Og lad mig nu omfavne dig, min tappre,
Min unge Ben! og bliv ei vred, fordi
Din gamle Fader siger dig imod.
Der komme vil engang den Tid og Stund,
At du mig giver Ret, naar jeg er borte.

Femte Handling.

Et skyggefuldt Sted uden for Athen, ved Kilden under en Platan.

Platon ene.

Det hjalp mig intet! Som Barbarerne,
 Der dandse vildt og slagte Menneſker
 Til deres Feſt, ſaaledes ſprang paa Torvet
 Athenerne. Fornuftens, Tankens Ord
 Var Hagl paa Ubarmhertighedens Skjold;
 Samvittighed i Hjertet ikke vaktes,
 Thi der var intet. Egenſiærlighed
 Sad i det tomme Bryſt, og kroede ſig,
 Mens Hiernen drak Letſindighedens Nunn. —
 Saa dø da, Sokrates! for evig ſiden
 At leve. Jeg begræder ei din Død.
 Men her paa dette Sted, hvor du ſaa tidt
 Mig underviſte, græde vil din Kilde,
 Og kalde med ſit veemodsfulde Kluf
 Din Aand, til den paa Zephyrvinge kommer,
 Og viſter venligt i Platanens Blad.
 Her ſkal Grindringen om dig befrugte
 Min Tanke. Daglig ſkal din gode Dæmon
 Beſøge mig, og hviſte mig i Dret,
 Hvad og med hvilke Ord min Pen ſkal ſkrive.

Men hvad er det? Det rasler hist i Buksen —
 Jeg seer en Glos Bevæbnede. De standse;
 Men Høvidsmanden kommer, hilser mig.
 Jeg skulde kiende ham, hvis ikke Hielen
 Og Pandsret gjorde ham ufiendelig.
 Men — nei, ved Zeus! jeg tager ikke feil,
 Det er min Æschines.

Æschines kommer bevæbnet.

Det er ham selv.
 Og nu, min Platon! føler jeg mig først,
 Som Fjæken, i mit eget Element.
 I havde fanget mig i en Spand Vand,
 Og lærte mig i Vandet flere Kunster,
 Som jeg fortræffeligt kan gjøre Brug af,
 Naar atter frit jeg svømmer i min Sø.
 Det skader ei, at Krigeren kan tænke,
 Det skader ei, at Krigeren er god;
 Men jeg kan ikke slaaes med Syllogismer,
 Jeg tænker meer med Hiertet, end med Hovedet,
 Og det er ei saa galt, som Mange troe.
 Naar Hiertet kun er sundt og stærkt og reent,
 Saa vogter det sig nok for Sværmeri,
 Og falder ikke til Epidisfindigheder.
 Og nu begynder jeg min første Daad
 Med hvad vist Xenophon strax havde gjort,
 Hvis ei han var i Asien hos Kyros.
 Jeg redder Sokrates med Vaabenmagt.
 Naar Folket ei vil skienke Livet ham,
 Og naar han ei sig selv vil skienke Livet,
 Saa maae de begge tvinges. Seer du hist
 Den Sværm af Unglinger? Det er kun lidet.

Aristos og Melampos hielp mig;
 Der hverves overalt — og det er let.
 Et Oprør skal forløse Sokrates.
 Før Solen synker, skal jeg sørge for,
 At ei det bliver evig mørkt for Hellas.
 Platon.

Et Oprør?

Ueschines.

Som bestaaer kun i, at vi
 Med stærke Landser sprænge Fængslets Dør,
 Borthente Sokrates fra Dødens Hal,
 Og bringe ham, bevæbnede, til Skibet.
 Saa kan han siden, bragt i Sikkerhed,
 Bevise mig, at jeg har handlet galt.
 Saa maa han frit mig sliende huden fuld
 Saa meget, som han vil. Han er uskyldig,
 Det er mig nok; og kan jeg redde ham,
 Saa vil jeg gierne strax begaae en Synd.

Platon.

Besynnderlige Ueschines! jeg veed
 Ei, hvad jeg her skal svare dig.

Ueschines.

Saa ti,
 Ti stille, Platon! det er bedre. Følg!
 Ord er der vexlet nok, som ikke hialp;
 Hvor Ord ei hielp, maa der Andet hielp.
 Men ved den evige Zeus og ved hans Lyn,
 Jeg sidder ei med Hænder kun i Skid.
 Mens man i Mortren støder ham Skarntyden.
 Et Bæger paa hans Sundhed vil jeg komme,
 Naar hist han tumler paa den aabne Sø.

De gaae.

Fængselet.

Aristophanes. Daphne. Fangefogden.

Fangefogden.

Her er hans Fængsel; vil I dvæle her,
 Saa kommer han vist strax og taler med jer.
 Han er i Badet tæt herved; der nyder
 Han Vederqvægelsen for sidste Gang.

Gaaer.

Daphne seer sig om.

Her altsaa, Fader! er dit Sovesammer?
 Det forrige var ikke meget bedre,
 Det vordende blier ikke slettere.

Seer paa en Lænke, som hænger paa Bæggen.

Jernlænken har man taget af din Fod;
 Jordlænken vil nu ogsaa bryde snart,
 Da binder intet Baand dig Siælen meer.

Aristophanes.

Min Daphne!

Daphne.

Aristophanes! her tvinger

Mig Stedet til at tale Alvorsord
 Og ærlig Sandhed: jeg er ikke din.
 Jeg vil ei daare dig med Følelser,
 Som dette Hierte kan ei længer dele.
 Glau forekommer mig og saare mat
 Den hele Drengelig, som Gros over.
 Hvad vil det sige? Unglingen og Pigen
 See pludselig hinanden, og forgabes;
 Den ydre, legemlige Skønhed fejrer,
 Og der er intet Spørgsmaal meer om Siælen,
 Og der er intet Spørgsmaal meer om Bennen,

Til hvem os Trostab med en Kiæde bandt,
 Som Livets bedste Timer sammensmedded.
 Og dog med denne løse Rosenranke
 Du troer at kunne drage mig fra ham,
 Som jeg har elsket, fra jeg kunde føle?

Aristophanes.

Jeg river dig ei fra din Fader, Daphne!
 Dig skiller Døden ved ham.

Daphne.

Nei, ved Styx! —

Den Gd var ikke stærk; thi Styx maa være
 Saa sort og bred, den vil, saa kan min Siæl
 Kiækt overslyve den til Sokrates,
 Saa tidt den vil. — Ja, hvis han leved med mig,
 Da kunde jeg vel, Aristophanes!
 For Resten leve lykkelig med dig,
 Naar hist jeg daglig i hans lille Kammer
 Først havde siddet med ham paa hans Træbænk,
 Og suget Honningviisdom af hans Læber,
 Og seet ham i et venligt, himmelskt Aasyn —
 Saa venligt og saa himmelskt, at det kunde
 Forsmaae, hvad Sanden, hvad et jordiskt Die
 Kun falde Skiont; fordi det overgif
 Hvad Sanden fatter, og hvad Diet seer.
 Men nu — nu kan ei Gros med sin Fakkell
 Antænde meer mit Hierte; det er dødt
 For denne Verdens Lyst. Nu staaer jeg selv
 Som Dødens Dæmon med nedvendte Blus,
 Der sluktes; stirrer i den sorte Jord,
 Som sluger Sokrates — og al min Trøst
 Er op at løfte Blikket mod hans Himmel.

Aristophanes.

O, Daphne! jeg fortvivler ei, fordi
 Du nu forlader mig. Forlad mig kun
 I sødt, livsaligt Pigesværmeri.
 Paa Sorgens Midnat følger dog en Morgen.
 Den Mø, der elste kan saa datterligt,
 Vil ogsaa skienke Manden Kiærlighed.

Daphne.

Åh, jeg har Intet meer at skienke dig,
 Thi Alt jeg misted, da min Fader døde.
 For mig har Grov ingen Roser fleer.
 Men i vor lille Hauge staaer et Bed
 Violer ved den Bænk, hvor med min Fader
 Saa tidt jeg sad, og lytted til hans Ord;
 Tidt saae jeg ned paa dem, naar der var Noget,
 Han sagde, som jeg ikke ret forstod;
 Og det var ligesom Violerne
 Mig hialp til at forstaae de skønne Tanker.
 Dem vil jeg plukke; det er sidste Gave
 Jeg bringer ham, før Dødens Kalk han tømmer.
 Tal du nu først med ham, siig ham Farvel,
 Og forbered ham paa hans Datters Komme!

Sun gaaer.

Sokrates kommer fra Badet.

Nu har jeg sparet Qvinderne det Arbeid,
 At bade sig; jeg har aldrig ønsket
 En Andens Hielp for hvad jeg selv kan gjøre.

Bliwer Aristophanes vaer, og siger muntert smilende, i det han
 rækker ham Haand.

Ei, Aristophanes! Det glæder mig
 At hilse dig som Svigersøn, min Ven!

Den Seier fik jeg over dig, til Straf
 For Spotten over Gros — husker du? —
 Hos Agathon. Hvorledes var det nu,
 Du maled ham, da Raden kom til dig;
 Da Druesaften havde muntret os,
 Og da din Læge Eryximachos
 Først maatte give dig et Raad mod Hiften,
 Som vilde standse din Beltalenhed.

Aristophanes alvorlig deeltagende.
 Endnu du spørger, Sokrates?

Sokrates.

Hvi skulde

Jeg ikke spørge, Aristophanes?
 Hvorledes var det, Mennesket var skabt
 I Tidens første Dage? Som en Kugle,
 Med fire Hænder, fire Been, ei sandt?
 Og hvor han gik, man saae ham vende Mølle.
 Men for at straffe denne vilde Raadhed,
 Skar Zeus ham over, som man med et Haar
 Igiennemskærer Ug. Da smægted Hælften
 Bestandig efter anden finere Halvdeel.
 Og deraf du forklared Rærligheden
 Platonisk — men dog paa din egen Viis.

Aristophanes.

O, ædle Sokrates! jeg flart erkiender
 Din Hjertensgodhed selv i denne Spøg.
 Du vil mig skaane for Forlegenheden,
 I det jeg første Gang i dette Liv
 Og — sidste Gang kan tale med dig ene.
 Jeg kommer ei med matte Talemaader
 At trøste dig. Jeg veed, at du stadfæster

Dit Heltelevnet med en Heltedød.
 Jeg kommer meer ei for at redde dig,
 Jeg kommer ei for at beklage dig.
 Din Giegodhed fik jeg Prøver paa;
 Men, Sokrates! den er mig ikke nok.
 Du roligt døer, jeg lever ikke roligt,
 Hvis ikke før din Dod du skienker mig
 Langt meer endnu.

Sokrates.

Og hvad?

Aristophanes.

Din Agtelse.

Sokrates smilende.

Du underlige Aristophanes!
 Hvor falder du paa Eligt? Og troer du da,
 Jeg skienkte dig det Bedste, som jeg eied
 I dette Liv — min Daphne — hvis af Hjertet
 Jeg ei dig agted?

Aristophanes.

Du har viist mig Høimod;

Bid, Menneskeforstand tiltroer du mig;
 Du har tilgivet mig en Ungdomskaadhed;
 Du skienker mig din Datter, da du mener,
 Jeg er for Resten et godt, ærligt Skind,
 Som, hende tro, vel kan forsørge hende —
 Det er ret godt, men mig dog ikke nok.
 Det piner mig, at du ei ret forstaaer mig.
 Som Yngling, Udle! jeg miskiendte dig,
 Men du miskiender mig endnu som Gubbe.

Sokrates.

Siig mig, hvad jeg har miskiendt.

Aristophanes.

Sokrates!

Vi leve blot ei for at handle dydigt;
 Vi handle dydigt for at leve skönt.
 Skionhed og Dyd er begge To Gudinder;
 Jeg var den Førstes, du den Sidstes Præst,
 Og Aristophanes fik ogsaa Noget,
 Der seent vil gaae i Arv fra Slægt til Slægt,
 Skiondt paa aldeles modsat Viis. Jeg var
 I Get og Alt forskiellig fra dit Bæsen,
 Som Morgenens fra Aftenen, Sokrates!
 Men ei som Nat fra Dagen.

Sokrates.

Gode Ven!

Aristophanes.

Som Morgenens fra Aftenen, Sokrates!
 Thi hiin er munter, Aftenen er alvorlig.
 I Morgenroden aabnes alle Blomster,
 Da quiddre Fuglene, da springer Lammet
 Paa Marken, og den raske Hjort i Skoven;
 Da smykker unge Løv den unge Baar,
 Paa Høien sidder Sundhed som Gudinde,
 Og Overgivenhed er hendes Datter. —
 Men kommer Aftenen, og synker Solen,
 Da tindrer Stjernen frem paa Himlens Hvælving,
 Og hæver Tanken til det Evige;
 Da kaster Natten Dagens rige Purpur,
 Og hyller sig i mørkebrune Skind;
 Da spøger Aanden ei — da er det Alvor.
 Og Ingen saae i stjerneklare Nat
 Saa klart, saa dybt, saa forskende, som du.

Sokrates.

Al min Fortieneste, det var kun den,
 At ei forsætlig jeg mit Dje luffed;
 Betvang den onde Drift, som fristed mig,
 Forsænglighedens Blandværk.

Aristophanes.

Derfor var du

Den største Kunstner i vort Grækenland.
 Da først Athene havde lært Homer
 At synge Heltedigte, Phidias
 Af Guld og Elfenbeen at danne hende;
 Da Klippernes uformelige Steen
 Var staaet frem i ædel Harmonie
 Som Gudetempler; da det vilde Folk
 Af vise Mænd var dannet til en Stat;
 Da Helte havde stridt og udgydt Blod
 For herlige Selvstændighed — da satte
 Pallas Athene Kronen paa det Alt,
 Da dig hun lærte: Dyden i dit Bryst,
 Visdommen i din Tanke, Villien i
 Dit stærke Hierte til et Pantheon
 At bygge, Sokrates! som overgaaer
 Hiint paa Akropolis. Athene modtog
 Af dig et Epyd, der rækker mere høit,
 End hiint, hun fik af Phidias paa Torvet;
 Thi dit Athenespyd sees ikke blot
 Høit over Muren i Piræushavnen,
 Men det vil rage frem høit over Verden.
 Og derfor kommer jeg at takke dig
 Som Ven, som Græker og som Menneske.
 Og skulde jeg end ei saa heldigorde,
 At du tilstod mig meer end dagligdags

Fortieneste, saa glæder det mig dog,
Hvis du erkiender — jeg erkjendte dig.

Sokrates meget mild.

Min gode Ven! du vil, jeg skal ei spørge,
Men spørger selv, uagtet saa alvorlig.
Var jeg en Viis — som selv du kalder mig —
Hvis jeg var blind for din Fortieneste?
Nei, Aristophanes! jeg agter dig.
Dg til Beviiis, saa hor mit Skriftemaal:
Hvert Menneske har sine Feil, den Bedste
Kan selv vel ikke reent aflægge dem.
Jeg vil ei regne til de Bedste mig,
Men ærligt regner jeg mig til de Bedre;
Dog havde jeg en Feil, som ei var liden,
Thi jeg var sær. Dg havde jeg beundret
Talentet og Geniet meer i Hellas,
Saa havde jeg maaskee giort større Fremgang.
Gaa nu med Gud, med den Tilstaaelse!
Dog — tag endnu den Gjyldestgiørelse:

Gaaer hen til et Bord, hvorpaa der ligger en Table.

Den Sokrates, som ei sit hele Liv
Skrev Noget, allermindst Philosophie,
Har i sit Fængsel i de sidste Timer,
Før at adsprede sig, dog skrevet — Digte,
En Ode, seer du, til Phobos Apollon,
Dg sat i Vers tre Fabler af Æsop.
Tag disse Smaating, der har intet Værd
Før Kienderøiet, til Grindring om
En gammel Ven, som har forsonet sig
Med Digtefunsten i sin sidste Time.

Aristophanes.

O, Sokrates! hvor smelter du mit Hierte.

Sofrates.

Vær lyffelig, og deel din Lykke med
Min Diefteen, min Daphne! Hvor er hun?

Aristophanes.

Hun kommer strax, hun plukker dig Violer
Kun først i Haugen.

Sofrates.

Det er Dødens Blomst
Og blid Grindrings. Aristophanes!
Der staaer en Laurbær i min lille Hauge;
Siig Daphne: hun skal binde dig en Krands
Af den. Tag den! Den kom fra Sofrates.

De omfavne hinanden, Aristophanes gaaer.

Sofrates ene.

Man blier dog bedre, naar det latter nær
Mod Enden; man blier blodere, den svage,
Den sidste Rest af daarlig Stoltthed svinder.
Før Diet brister, aabner Adrasteia
Det allerflarest for Retfærdigheden.

Fangesogden kommer.

Fangesogden.

O, Sofrates! din Hustru, dine Born
Er komne, sidste Gang at tale med dig,
At siige dig Farvel.

Sofrates.

Eaa lad dem komme!
Hvad Tid er det paa Dagen?

Fangesogden.

Der er godt

Endnu en Time til, før Solen synker;
Den skinner endnu klart paa Biergene.

Desuden koster det dig blot et Ord,
 Saa faaer du Lov at leve nogle Timer
 End efter Solens Nedgang. Denne Godhed
 Har ofte man i Fængslet Fanger viist;
 Og der var Ingen, som ei onskte det.

Sofrates.

De havde deres Grunde, jeg har min.
 De troede vel at vinde ved sliq Bon;
 Jeg troer, slet Ingenting at vinde ved,
 Om Giften strax jeg drikker, eller siden.
 Det vilde tværtimod mig forekomme
 Heel latterligt, hvis jeg ved Livet flæbte,
 Og vilde holde paa, hvad ei kan holdes.
 Vereed mig Driften, lad mig vide, naar
 Den færdig er; men bi dog, til min Hustru,
 Til mine Børn er borte.

Fangefogden.

Sofrates!

Du vil ei hade mig, mig ei forbande,
 Som Mange gjorde, naar paa Dyrighedens
 Befaling jeg dem bragte besken Skaal.
 I den Tid, du var her, har jeg dig lært
 At kiende som den Edleste, den Bedste,
 Som den Sagtmodigste. Du vredes ei
 Paa mig; det er ei mig, som dræber dig.
 Saa far da vel! Og søg nu at udholde
 Saa let din Skiebne, som dig muligt er!

Han gaaer.

Sofrates.

Tak, Tak, min Ven! — Hvor sjunt dog føler ei
 Det Menneske! I den Tid, jeg var her,
 Han tidt har givet sig i Tale med mig.

Den bedste Mand! Og nu deeltager han
Saa varmt i Alt, og græder ved min Død.

Kanthippe kommer med Lamprokles ved Haanden, og har den
lille Kriton paa Armen; i det hun seer Sokrates, sætter
hun Barnet ned.

Kanthippe.

O, Sokrates! saaledes seer jeg dig,
Saadan beløntes min Anstrengelse,
Min Iver for at frelse dig, mit Elid.
Ja, du var reddet, hvis en gyfselig
Haardnakkenhed, en Stivsind uden Lige
Vi ganske havde gjort mit Værk til Intet.
Som Tigren hierteløs, du sønderrev
Den Bævv, som ærlig Stræben spandt i Nat,
Der sku de flæde din og Dines Lykke.
Nu staae vi hielpeløsførtvivlede;
Vi skulde trøste dig i Dødens Stund,
Men kan det ei — saa ulykkelige,
Som du, vi kan kun hyle ved din Jammer.

Sokrates.

Min ædle Hustru! her er ingen Jammer,
Og din Hengivenhed er ikke Hyl,
Om end den skurrer i et fiærlent Dre.
Du veed, at altid jeg forstod dit Sprog,
Som Andre tidt maaskee dog misforstod;
Det kom fra Hiertet. Du var utaalmodig,
Men ei du svigted, var ei lunken, fold;
Du trak dig ei tilbage fra min Armod,
Du deelte den, og du formindsked den
Bed Glid, ved dine Hænders travle Gierning.
Men aldrig end har dine Hænders Gierning

Erhvervet dig en Hæder, som i Nat.
 O, Born! seer disse Hænder, kysser dem.
 De hellige Hænder modtog disse Saar
 Og Babler, da i Nat hun spændte Seil
 I Tordenveir, at frelse eders Fader;
 Da hun med Aaren roede, for at finde
 Den Havn, hvor Trosten sad paa Haabets Anker.
 Hun fandt den ei — men jeg har fundet den.
 Jeg gaaer herfra til Guderne, lidt før
 Naturen ellers vilde — det er Alt.
 Men ei dit Arbeid, elskte Biv! var spildt;
 Det lærte mig og Grækenland at kiende
 Din skionne Siæl, svøbt i en selsom Dragt.
 Sproglærer blev din Daad: den siger os
 Betydningen af dine Bredeord,
 Og viser — at de var kun Kiærlighedens.

Xanthippe

kysser gientagne Gange hans Haand.

O, Sokrates! min Ven! jeg ei fortienner
 Din Godhed. Alt for slet jeg skionte paa
 Den Skat, jeg eied mellem nøgne Bægge.
 Nu adler du en ringe Daad til Dyd.

Sokrates.

Xanthippe! Hustru! vi maae skilles ad
 For denne Gang — i dette Liv. Jeg haaber
 Til Guderne, vi samles vijt igien.
 Men denne Stund — den er høitidelig,
 Og ingen Lidenskab bør plette den.
 Ræk mig din Haand!

Hun gjør det.

Og vil du nu opfylde

Min sidste Bon?

Xanthippe.

Den er Befaling mig,

Et helligt Bud.

Sokrates.

Belan! saa ti, giv ei

Dit Hierte Lust i Ord, der ikke svare

Til dine Følelser og til din Tanke.

See blot paa mig, og smil — gaf saa med Gud!

O, jeg forstaaer det Smil og dette Blik.

Det stumme Sprog, Siæl giennem Diet taler,

Er mere værd, end Smertens vilde Lyd

Paa Læberne.

Til Lamprokles, paa hvis Hoved han lægger sin Haand.

Min Son! adlyd din Moder,

Agt hende, vær en Støtte for din Slægt.

Tager den lille Kriton op paa Armen, og kysjer ham.

Du, lille Lyffelige! veed endnu ei,

Hvad Fadertabet er.

Kriton.

Min Fader! kommer

Du hjem i Aften til din lille Kriton?

Sokrates.

Nei, jeg gaaer hen for at bestille dig

Og Moder og de fiære Søskende

Langt bedre Bærelser, hvor vi skal samles.

Han giver dem et venligt Bink, og de gaae.

Hvor er min Daphne? Hvor er Platon?

Daphne kommer med Kebes og Phædon.

Daphne.

Her

Er Daphne med en lille Kurv Violer

Til dig, min Fader!

Sokrates.

Taf, min gode Pige!

Daphne.

Jeg har dem plukket i vor lille Hauge.

Sokrates

tager Kurven smilende.

Mig synes ogsaa, jeg skal kiende dem,
Endskiøndt de see livagtigt ud i Kurven,
Som andre Smaavioler. Men, mit Barn!
Vi ynde nok Violerne; de dufte
Saa friskt og sødt, og de skal styrke mig,
Og bringe Vaaren i mit skumle Fængsel.
Men den blaa Dødningsfarve skal ei svække,
Den ei maa nedslaae Sindet. Matte Beemod
Sig sømmer vel sliq spæd og lille Blomst,
Men ei et Menneske, der staaer for Gud
I Livets sidste, store Time. Lader
Os altsaa være muntre! Husker du
Det Laurbærtræ, der skygger over hiint
Violbed i vor Hauge? Du skal flette
I Morgen Aristophanes en Krands
Af Laurbær. Den jeg loved — skylder ham.
Vil du vel det?

Daphne.

Ja, Fader!

Sokrates.

Hils ham fra mig,

Og husk ham paa vor Fæst hos Agathon,
Og hvad jeg sagde der om Rærligheden,
Om Grog: at han er den Stærkeste
Blandt alle Guder, thi han tvang selv Ares
At elske Aphrodite; at han er

Den største Kunstner, som Hephaistos lærte
 At smedde Malm; at det er ham, som sørger
 For Uetens Fremgang; at selv Legemet
 Bed ham opnaaer en Slags Udødelighed,
 Bed at gientage sig i mange Slægter;
 Men at hans ædleste, hans bedste Hverv
 Er dog — at avle Dyd og elske Siæle.
 Husk ham paa det! Tag min Velsignelse!
 Lad ei det Tordenveir, som ned slog i
 Din skønne Vaar, affvie dine Blomster!
 Vær lyffelig — og tænk paa Sokrates!

Daphne.

Ja — din Grindring bringer Solen mig,
 Hvergang den stiger, og hvergang den daler.

Hun omfavner ham, og gaaer.

Sokrates

vender sig til den unge Kebes.

Hvi saa bedrøvet, Kebes?

Kebes.

Sokrates!

Snart høre vi nu ei din Viisdom meer.

Sokrates.

Jeg er en gammel Gartner, jeg har plantet
 Og saaet i mange Hierter, det vil modnes
 Til Høst engang, naar jeg er ikke meer.
 Hvor er min Platon?

Kebes.

Han vist kommer strax.

O, tal endnu engang med dine Venner,
 Og trøst os, du som er den Stærkeste,
 Den Muntreste her ved din egen Død!

Sokrates.

Hvordan kan Døden gjøre dig bedrovet?
 Den være kan jo dog blot Get af To:
 Hvad enten Noget, Kebes! eller Intet.
 Hvis den os roved hver en Følelse,
 Og blev en Søvn, hvori den Sovende
 Ei ængstedes, selv ei af mindste Drøm —
 Da var den alt en uskatteerlig Binding;
 Thi vist jeg troer, hvis Nogen sammenligned
 En rolig Nat med alle Nætter, Dage,
 Han tilbragt har i et uroligt Liv,
 Da foretrak han sliq velsignet No.
 Men hvis Bevidstheden ei Døden dræber,
 Er den en Siælsomskiftning, en Forvandling,
 En Rejse til et Sted, hvor, efter Sagnet,
 Man atter træffer alle sine Kiære —
 Tænk, hvilken Glæde det da vel maa vorde,
 At leve der med Guder, og at tale
 Med Hesiod, med Orpheus, med Homer,
 Og alle store Mænd, som var før os!

Kebes.

Du tidt den Mening yttret har, at Alt,
 Hvad man i Livet lærer og erfarer,
 Er kun Grindring fra et andet Liv;
 I Fald saa er, da har vi været før.
 Men, Sokrates! hvormed beviser du
 Sandsynligt, at vi blive ved at være?
 Mon Siælen ei, naar Mennesket udgiver
 Sin Aand i Luften, splittes og forsvinder?

Sokrates smilende.

Du underlige Kebes! frygter du,

Som Barnet, Eligt? Da blier min Død især
 I Alften farlig, thi det blæser stærkt.

Rebes.

Ja, spot mig kun, men overtyd mig blot!

Sokrates alvorlig.

Din Siæl — er den usynlig, eller synlig?

Rebes.

Usynlig.

Sokrates.

Hvad ei sees, kan ei forsvinde
 For Legemsøine, som det aldrig saae.
 Og hersker Siælen, eller Legemet?

Rebes.

Nei, Siælen hersker.

Sokrates.

Siig, min unge Ven!

Hvad er Guddommeligst, det Herskende,
 Hvad eller det Beherskede?

Rebes.

Det Første.

Sokrates.

Altsaa maa Siælen ligne Guder meer,
 End Legemet, kun dødeligt og svagt,
 Og sammensat blot af et jordisk Stof.
 Men hvad der er guddommeligt og evigt,
 Kan ikke være jordisk sammensat;
 Og den forløste Siæl, naar den forlader
 Sit Støv, maa gaae til Gud, hvorfra den kom,
 Hvis den var reen, retfærdig og uskyldig,
 Thi ellers flæber den ved denne Jord,
 Og fræver som et Gienfærd om sin Grav,

Dg pusler som en Skygge blot om Natten,
 Indtil den fundet har en jordisk Larve,
 Ved hvilken den kan vorde Dyr paa ny.
 Og, Kebes! finder du det ei sandsynligt,
 At sli­g en feig og graadig Trællesjæl
 Blev til et Væsel, at Tyrannens Aand
 Blev til en Ulv, en rovbegierlig Grib?

Kebes.

Men, Sokrates! er Siæl i Legemet
 Ei Klangen i en Lyra? Uden Lyren
 Er ingen Klang.

Sokrates.

Du glemmer, unge Ven!
 At det er Siælen selv, som spiller Lyra;
 Den er ei Klang, men den er Klangens Aarsag,
 Og derfor maa den give Klangen saligst,
 Naar sidste Gang den river sig fra Strængen,
 Forenet med sin Guddoms­harmonie.
 Skal Fuglene beskæmme Mennesket?
 Man siger, Esvanen svinger Sør­gesang,
 Naar den skal døe — det er Bagvaskelse,
 Thi ingen Fugl blev endnu hort at svinge,
 Naar den var hungrig, tørstig eller syg,
 Nei, tværtimod, naar den befandt sig vel;
 Og derfor er jeg ogsaa vis derpaa,
 At Esvanen, Biben, og at Rattergalen
 Ei klynke sørgeligt i sidste Stund.
 Som hellige Fugle, der tilhøre Phobos
 Apollon, svinge de livsalig Spaadom
 Om Glæden i et bedre Liv; det kommer
 Kun an derpaa, at man forstaaer dem ret.

Men, kære Børn! nu stunder Timen til.
 En dyb, en uforklarlig Følelse
 Forkynder mig, at snart min Dæmon kommer,
 At give mig et Vink for sidste Gang
 I dette Liv. Gaaer bort et Dieblis,
 Og kommer saa med Fangesogden atter,
 Naar han mig bringer det bestemte Bæger.

De gaae.

Sokrates sætter sig hen paa Loibænen, og grunder. En skøn
 sagte Musik lyder. Hans Dæmon bliver til Syre, som en
 Engel i himmelblaat Klædebon, med store hvide Vinger.
 Den træder hen for ham, og taler, naar Musikken tier:

I Livet sidste Gang jeg til dig kommer.
 Jeg vared dig, dengang i Morgenrøden
 Du gif, at staae for Folket, for din Dommer,

At ei du skulde vogte dig for Døden,
 At ei med Feighed du besmitte skulde
 Det Hædersliv, som fiender ei til Brøden.

Du tidt mig kaldte, Sokrates! den Hulde,
 Du undrede dig ved min Aabenbaring;
 I Døden vist du fiender mig tilfulde.

Jeg er Samvittigheden — din Erfaring —
 Et Tankebilled af dig selv, du Gode!
 Der tappert sørged for din Dyds Bevaring.

Men ofte Mennesker kun slet forstode
 De Anelser, som deres Bryst oprørte,
 Det gjorde dem urolige til Mode;

Du, lydig som et Barn, din Engel hørte.
 Ja, Sofrates! din Ukyldsgengel taler,
 Som Phantasiens Magt frem for dig ferte.

Den Fryd, som venter, jeg dig ikke maler;
 Men, sendt fra Gud, jeg kommer dig at trøste.
 Foragte kan du Dødens korte Qvaler.

Lad denne Spaadom da din Aand forlyste:
 Hvad du har saaet, skal plat ei sondertrædes;
 Nei, eengang Jorden rigeligt vil høste.

Dg da jeg veed, dit gode Hierte glædes
 Ved Andres Lykke meer, end ved sin egen,
 Inksomt for Hver, som udi Nøden stedes,

Saa hør: naar nu du est til Himlen stegen,
 Da vil din Xenophon, din Platon skrive
 Din Lære; den er ei fra Jorden vegen.

Dog længe skal den skuilt for Verden blive,
 Forvansket lyder den fra mange Munde,
 Tre, fire hundred Aar vil den fordrive.

Men hvad fra Himlen kom, ei gaaer til Grunde,
 Bankundighed skal ikke Jorden fue;
 Naar disse fire hundred Aar henrunde,

Da skal en større Sol for Jorden lue,
 Da vil den Gud, du aner, sig forbarme —
 Dg Støv skal det Guddommelige skue.

Da favner Alt i Kiærlighedens Arme
 Den Himmelske, da lyser Troens Kerte
 For Kæmperne, mens vilde Storme larme.

Da hedder det: „Min Søn, giv mig dit Hierte!“
 Og ei den Viſe blot, som ſindrigt tænker,
 Med farlig Grandſken lindre ſkal ſin Smerte;

Men Siælen ſprænger ſine Slavelænker,
 Til Himlen den paa Trøſt og Haab ſig ſvinger
 Til ham — hvem ogsaa grusomt Jorden frænker.

Thi, dalet paa Barmhiertighedens Binger,
 Vil man ham, Sokrates! ſom dig, forhaane.
 Man Dødens bittre Kalk ham ogsaa bringer.

Han vinker dig nu ved den lyſe Maane
 Did til ſin Himmel. Seer du vel: han ſtrækker
 Mod dig ſin Arm, hvor hvalte Buer blaane?

Og Pagtenſ hellige Kalk han ſelv dig rækker.
 Synet forsvinder.

Phædon kommer.

O, Sokrates! fortørneſ ei, fordi
 Jeg kommer, uden at du faldte mig;
 Men Omhu for min elſkte Lærer kun
 Mig driver til ſlig Egenmægtighed.
 Vi hørte hoit dig tale med dig ſelv;
 Men Fangeſogden,

Sukker.

som har lavet Giften,

Dig beder om at være ganſke rolig

Dg ikke tale meget. Man har havt
 Exempler paa, at de, som hidsed sig
 Med alt for lange Taler Blodet varmt,
 Har maattet tomme Bægret oftere.

Sokrates munter.

Jh nu, hvad siger det saa meer, min Phædon!
 At drikke Dødens Skaal tre, fire Gange?
 Jeg lader mig af den ei Munden binde
 Med blotte Trusler; den maa komme selv
 Dg stivne Tungen, dersom jeg skal tie.

Alvorligere.

Hvad ellers Taler med mig selv angaaer —
 Har virkelig J hørt mig tale her?

Phædon.

Vi hørte tydeligt din egen Røst
 At raabe høit i underlige Beræklang,
 Der ikke hører Græfersproget til;
 Men hvad det var, det kunde vi ei høre.

Sokrates ryster paa Hovedet.

Der enten jeg er skuffet, eller J.
 Du veed, at jeg mit hele Liv har troet
 At see en Dæmon, som til visse Tider
 Advared mig, og gav mig Raad og Trøst.

Phædon.

Har denne Dæmon været her igien?

Sokrates.

Ja, mere tydelig, end nogensinde.
 Dg være det et Tertejn nu fra Guden,
 Hvad eller kun min egen Siæls Indbildning,
 Fra Guden kommer det dog ligesuldt;
 Dg hellig Spaadom bragte dette Syn,
 Der gjør mig Dødens Stund saa skøn og munter,

Som Bryllupsdagen er for Beileren.

Og derfor maa du love mig, min Phædon!

Tager venligt med sin Haand i hans Haar.

Ei at affkære disse skionne Loffer

I Morgen, naar din gamle Ven er borte.

Siig, lover du mig det?

Phædon.

Jeg lover det.

Sokrates.

Den Tappe, som foragter Døden, uden

At være viis — foragter den af Frygt

For Feighed; kun den Vis kan foragte

Den uden Frygt, fordi han mister Intet,

Der var ham mere fært, end det, som Døden

Ei kan berøve ham.

Phædon.

Der kommer Fogden

Med det usalige Bæger.

Sokrates.

Kald det ei

Usaligt! Det er Hebes Skaal; hvoraf

Hun skienker til Herakles. Baargudinden

Har ikke bedre Blomster i sit Guldhorn.

Fangefogden kommer med Giftbægeret, fulgt af Kebes og Kriton.

Fangefogden.

Jeg paa dit Bud har tilberedet Giften;

Men Solen synker om en Time først.

Archonterne tillade dig at leve

Til Midnat, Sokrates!

Sokrates.

Min Handling aldrig

Har Lyset skyet, skal det ei heller nu.
 Jeg Døden dristig skue tør i Diet
 Ved høilys Dag.

Kriton.

J Fald du bier noget,
 Da kommer Platon, komme flere Venner.

Sokrates.

Jeg ynder ei den megen Afskedstagen;
 Jeg sparer dem et Syn, som smerter dem.

Til Kebes.

Hvi græder du, min Kebes?

Kebes.

Al, det saarer
 Mig dybt min Siæl, at saa uskyldig du
 Skal lide Døden.

Sokrates

klapper ham venligt paa Kinden.

Underlige Kebes!

Saae du da heller, at jeg døde skyldig?

Til Fangesogden.

Hvordan skal jeg forholde mig, naar jeg
 Har druffet Giften?

Fangesogden.

Du maa gaae lidt op
 Og ned ad Gulvet, indtil Benene
 Dig blive kolde.

Sokrates.

Godt! Og mener du,
 At Midlet virker snart? J Fald der skulde
 Behoves meer?

Fangesogden.

Jeg pleier ei at lave

Meer end et Bæger fuldt. Dog naar du tømmer
Det ud til Bunds, saa gjør det nok sin Virkning.

Sokrates.

Godt! Fly mig Bægeret!

Kriton

holder hans Haand angst tilbage.

O, Sokrates!

Endnu et Ord — sig mig din sidste Villie —
Hvordan vil du begraves?

Sokrates

vender sig smilende til de Andre.

Kære Venner!

Hvordan beviser jeg dog denne Kriton,
At jeg — den Sokrates, han taler med,
Er ikke den, han siden vil begrave?
Har jeg forgieves i mit Fængsel da
Sagt ham saa tidt, at naar min Kalk er tømt,
Da tøver jeg ei længer her, men svæver
Til hine salige Boliger? Dog jeg
Forstaaer dig nok; du mener, ikke sandt,
Hvordan du jorde skal mit Legeme?

Trykker hans Haand.

Og hertil svarer jeg: som Skif og Brug er,
Aldeles som du finder det for godt.

Men nu ei meer om dette Jordiske.

Dog bede tør jeg først til Guderne —
Ei sandt? Og det maa skee, at de forunde
Min Vandring Lykke. Derom beder jeg.

Han knæler, og gjør en kort Bøn; derpaa staaer han rask op,
griber Bægeret, og tømmer det uforfærdet. Rebes og
Phædon græde.

Sokrates

gaaer frem og tilbage med lange Skridt.

J underlige Mennesker! hvad skal
Den Græden til? For at befries fra Graad,
Jeg sendte Qvinderne herfra. Aftørrer
Da eders Taarer! Jeg har altid hørt,
At man maa døe med muntre, gode Varsler. —
Nu blive Venene mig tunge.

Fangefogden.

Ræg dig

Da paa dit Leie!

Han gjør det.

Mærker du, jeg trykker

Dig Benet haardt?

Sokrates.

Jeg kan ei føle det.

Fangefogden sagte til de Andre.

Saaledes døer han nu fra neden opad;
Naar Kulden Hjertet naaer, er det forbi.

Baabenlarm udenfor; Platon træder ind.

Sokrates

reiser sig halv overende, stirrer paa Platon, og raaber:

Ha, Platon! jeg har lovt Asklepios,
At offre ham en Hane. Glem det ei!

Han falder tilbage, og døer.

Æschines styrter ind med en flok Bevæbnede.

Æschines.

J Guder! er det sandt? er det for tilde?
Har han igien gjort sine Venners Anslag
Til Intet?

Platon.

Han er død; han sagde mig
Sin sidste Villie. Jeg kom ei for silde.

Æschines.

Vaagn, Sokrates! vaagn op af Dødens Slum!
Dit Fædreland fortryder alt sin Daad.
Hvi tømte du den ulykksalige Kalk?
Træd i din Fængselsdør, og see Athen
Bevæbnet imod dine Mordere.
Melitos bløder alt, og Marmorblokke
Paa Torvet reises til din Grestøtte. —
O, han er død, og Alting er forbi!
Gi det bundløse Archipelagos
Udtvætte kan den sorte, store Skamplet,
Som Midingsværket sat os har i Dag.
Pallas Athene græder i sin Brynie,
Hun faster Hielm og Skjold og skarpen Spyd,
Og Uglen flager vildt om hendes Loffer.

Platon til Æschines.

Mens du var fiæk, da var jeg bange, modløs,
Nu da du modløs er — er Platon fiæk.
Du vilde bringe Sokrates en Hielp,
Som vel jeg vidste var ham høist imod;
Dog ikke vilde jeg forhindre dig,
I Fald det lyktes dig at redde ham.
Men han har reddet selv sit sande Liv,
Bed som en Helt at gaae i Døden freidig;
Og tidsnok kom jeg her, for at modtage
Hans sidste Bud: „Asklepios skal offres
En Hane“ — Lægefunstens skionne Guddom!
Fordi du bragte ham til evig Sundhed,

Dg friede ham fra Jordens syge Støv.
Ja, Menneſkelighedens Morgenrøde!
Du bryder frem — høit ſkal din Hane gale
Til Ære for Aſklepios, og Platon
ſkal hielpe Jorden til at høre den.

Gaaer hen, og lægger ſin Haand paa Ligets Pande.
Min elſkte Lærer! aldrig ſkrev du ſelv
Et Ord; din Lærſing intet Ord ſkal ſkrive,
Som ei han ſønligt lægger i din Mund,
Thi hvad jeg veed og kan — det kom fra dig.

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **De italienske Røvere** er sandsynligviis forfattet i Aaret 1834 (Stykket opførtes første Gang den 28de Februar 1835 paa det kongelige Theater), og udkom første Gang trykt (A) i Juni 1835, baade særskilt, og som VIII. Deels andet Hefte af Tragødier. Paa det fælles Bititelblad kaldes Stykket „Et tragisk Drama“, men paa det særskilte Titelblad „Tragødie“. Anden Gang udgav Digteren det (B) i Digterværker, X, 1846, under Navn af „Et Skuespil“. I sine Erindringer nævner Oehl. De italienske Røvere kun II, 1850, Side 128, hvor han fortæller om sit Sammentræf i Paris i Aaret 1807 med den i samme Skrift ogsaa I, Side 183-184, og II, Side 210, omtalte „underlige Oldgrandsker“ Arndt, „som jeg,“ siger Digteren, „mange Aar efter lod optræde som Straufs i mit Drama De italienske Røvere“.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 3, Linie 14-15: Røvere? | Forklar mig dog og tyd]
= B; A:

Røvere?

Det tyffes mig en Drøm. Bæf mig af Drømmen,
Hviß ei, forklar og tyd

— 4, — 1-3:

Om Oldtids Kunst og hvad Italien

Ei saae i Smagens efterladte Bærker.
Jeg følte]

= B; A:

Om Oldtids Kunst; og hvad Italien
Ei saae i Smagens efterladte Bærker,
Det læste han sig til, og har forklaret
For Romerne, hvad ei de vidste selv,
Men hvad med funde Sands de let begreb.
Thi det gaaer Hovederne her, som Jorden:
Udyrket — men af største Frugtbarhed;
Saa der er intet meer taknemligt Arbeid,
End at opelske den. Men, gode Richter!
Jeg følte

Side 4, Linie 5-6: uden Hierte, | Dg har oprettet] = B; A:

uden Hierte;
At det, som Mennesket kan ei undvære:
Reen Sædelighed, sund Moralitet,
Det mangled ganske. Derfor jeg beslutted,
Som en Ausgar, en Bonifacius —
(J modsat Retning kun, fra Nord til Syd)
At præke Sædelære, danne Hierter.
Jeg har oprettet

— 5, — 29: det allerbedste] = B; A: det bedste

— 6, — 2-3: fangne, | Dg Galgen] = B; A:
fangne;

De sidde dybt i Fængsel i Neapel
Dg Galgen

— —, — 3-4: Bande | Omstreifed modløs uden Hoveds-
mand] = B; A:

Bande
Nu streifed modløs om, som unge Stridsmænd,
Der misted en erfaren Hovedsmand

Side 9, Linie 24: kommer med] = Digterens tydske Oversættelse af Stykket i hans *Dramatische Dichtungen*, II, 1835; A og B: kommer tilbage med

— 10, — 16-17: nødig, Rudolf! | Rudolf.] = B; A:
nødig, Rudolf!

Den Udgiwt kunde gierne været spart.

Rudolf.

— —, — 20-21: overdrives. | Rudolf.] = B; A:
overdrives.

Hvad koster ikke sligt et Rytteri?

Det kunde været spart. Hvad har Du der?

Rudolf.

— 12, — 29: Ulsveunger] = B; A: Ravneunger

— 14, — 8-10: selv J vil; | Og Billien kommer fra
det gode Hierte. | Masetto.] = B; A:
selv J vil.

Det Bigtigste, det er den gode Billie,

Og Billien kommer fra det gode Hierte.

Det maae J danne; J maae vænnes til

At føle dybt begejstret for det Gode.

Masetto.

— —, — 31, til Side 15, Linie 2:

god mod mig.

Jeg faaer, hvad jeg har ønsket meest: et Uhr!

O, man er aldrig]

= B; A:

god mod mig.

Og just jeg faaer, hvad jeg har høiest ønsket,

Et Uhr! Et Uhr af Guld, af ægte Guld.

Et Uhr, som minder mig saa ærligt om

At bruge vel den snart forsvundne Tid.

O det er altfor herligt! Thi mig synes,
 At man er aldrig

- Side 16, Linie 6: forrige] = B; A: fæle
 — —, — 28: nok] = B; A: snart
 — 17, — 6: Gaaer nu] = B; A: Følger
 — 18, — 27: spille; derpaa] = B; A: spille for dem; derpaa
 — 19, — 13: Karl] = B; A: Helt
 — 22, — 20: Bøddelen] efter Digterens senere constante
 Sprogbrug; A: Bødelen (udeladt i B)
 — 25, — 8: ordentlig] = B; A: ordenlig
 — 26, — 23: billige] = B; A: træde til
 — 27, — 9: Bil] = B; A: Skaf
 — 28, — 10, og Side 32, Linie 19: Sanct] = B; A:
 Sant
 — 29, — 31: Pant] = B; A: Seigl
 — 31, — 11: Frittata] A og B: Fritata
 — —, — 14: Stufato] A og B: Stuffato
 — —, — —: Broccoli] A: Brocoli; B: Broecoli
 — 36, — 8: tænkes her paa flere] = B; A: tænkes
 paa langt flere
 — 37, — 8, og Side 41, Linie 24: egentlig] = B; A:
 egenlig
 — —, — 29: saa] = B; A: med
 — 38, — 24: ei mægter at betale] = B; A: vel neppe
 kan betale
 — 42, — 30-31: Masetto! | At selv du føler = B; A:
 Masetto —
 Nu er Du ærlig jo — at selv Du kommer, —
 At selv Du føler
 — 45, — 29: blevet] = B; A: bleven
 — 46, — 14: Hønsf리카ssee] = B; A: Fricaße af Høns
 — 49, — 22: kommen til] = B; A: neden i

Side 52, Linie 25-27: fieded Dem. | Buttermilch. | Ja,
 hör nu, Phosphorus!] = B; A:

fieded dem.

Det gif Dem just som mig: det Føleri,
 Det dydige Coquetterie — de Taarer —
 Kun æfled dem. De leed ei den Moral,
 Og de Portrætter, pensled' ud af Livet;
 Men Dufferne, men Marionettheatret
 Begeistred Dem med sine Idealer,
 Sin geniale frække Trods mod Tidens
 Forbarmelige Smaahed. Og naar Casperl
 Med sine Hæle, mens han vendte sig,
 Sin Herre slog i Raffen som en Hest,
 Der sparfer ud — misundte De, som jeg,
 Den lystige Duffe sin Behændighed.

Buttermilch.

Ja hör, Herr Phosphorus!

— 53, — 14: Opfunden] = B; A: Opfundet

— 54, — 27-28: Protestant, | Og leve kun af fastende
 Begreber?] = B; A:

Protestant?

En Protestant fornægter Phantasien

Og lever af et fastende Begreb.

— 60, — 30: Og vandrer lige] = B; A: Snart gaaer
 det lige

— 63, — 20: overdrevet] A og B: overdrevent (smlg.
 Side 47, Linie 25, og Side 64, Linie 12)

— —, — 25: Marielisa.] = B; A: Marielise.

— 64, — 1: Marielisa.] A og B: Marielise.

— 65, — 10: Skaalen.] = B; A:

Skaalen.

(Røverne pege paa dem med Geværerne i uforandret Stilling.
 Teppet falder.)

Side 67, Linie 27-28: paa Himlen. | Ribaldo.] = B; A:
paa Himlen!

Thi see Regnbuen hiſt, hvor hurtig den
Sprang hvælvet broget frem af sorten Grund,
Saasnart kun Solen kyſſed Aftenſkyen.
Ribaldo.

— 68, — 1-2: Fernando. | Gud ſatte den paa Himlen
til] = B; A:

Fernando.

De gamle Hedninger, — de troede, Thor
Ad den nedførte paa ſin Tordenvogn,
Naar ret i Skyen forſt han havde lynet.
Men nei! det er Guds Glædeſol, ſom bryder
Med stærken Straale Sorgens tykke Dunſt.
Gud ſatte forſt Regnbuen til

— 69, — 13-14: Velfortient! | Du ſkal ei døe] = B; A:
Velfortient

Iſald ſaa var; men det er ikke ſaa,
Vi har kun givet ham en lille Riſt.
Du ſkal ei døe

— 73, — 16: præſer] = B; A: plyndrer

— 78, — 18: Digter — jeg er Digter —] = B; A:
Digter, — ſom jeg ſelv —

— 82, — 5 og 6: hængeſ] = B; A: hænge

— —, — 11: en Dragt paa Ryggen med] = B; A:
en Larve paa min Ryg

— 85, — 27: Befiendt med] = B; A: Forelſt i

— —, — 31: Ja] = B; A: Ha

— 91, — 28: et Dffer] A: en Dffer (i B Forandring)

— 94, — 2: Han ei miſte vil den] = B; A: La'er
ſig ikke tae den

— —, — 6: Mine Venner] = B; A: Tappre Brodre

Side 94, Linie 26: din] = B; A: den

— 98, — 19-20: har havt det godt | Fra den Tid] = B; A:

har havt det godt
Her i Italien. Nu ligger jeg
I Græsset, der blev hurtig tørt igien,
Som paa en Sopha. Det er forstegang
At jeg kan sige, jeg har siddet godt,
Fra den Tid

— 99, — 4: men jeg kan taale dette Tab] = B; A:
men Kiøbmænd vænne sig til Tab

— —, — 7: Det kan endnu ei ruinere] = B; A:
Det Tab kan ikke ruinere

— 102, — 8-13: I Gammel=Islandsk. | Massaroni |
leger med sin Dolk. | Denne Pen, den skriver | Bestan-
dig ogsaa med det røde Blæk. | Det er dog underligt]
= B; A:

I Gammel=Islandsk.

Massaroni.

Hvordan flinger det?

Lad mig dog høre!

Strauss.

Det er Skinnis Reise.

Den morer mig, ved det jeg reiser selv.

(Læser.)

Seg tu mer that Freyr

Folckvalldi goda!

Oc ec vilia vita:

Hvi tu einn sitr

Enn langa sali

Minn Drottinn um daga?

Maßfaroni.

Det klinger som et Bognhiul uden Ticere.

Strauß (stolt).

Nei, Feilen stikker kun i Ederß Dre.

Det klinger klart og kraftigt og betyder:

Siig du mig det, Freir!

Folkvældige, Gode!

Nof jeg vilde vide,

Hvi du ene sidder

I Langsalen,

Min Drot, om Dagen?

Maßfaroni

(leger med sin Dolk).

Det er dog underligt

Side 105, Linie 13: nof, jeg] = B; A: nof, at jeg

— 107, — 3: Røverne] = B; A: Røvere

— 110, — 4: beed mig af] = B; A: beed af mig

— 111, — 5-6: komme, mig at melde | Det] = B; A:
kommen og fortalt | Det

— 112, — 10: reent] = B; A: plat

— —, — 11: Ulykken, Noden staaer] = B; A: Den
blotte Handling staaer

— —, — 13: grandt] = B; A: ret

— —, — 15-16: Der kommer han. | Miranda] =
B; A:

Der kommer han!

(Gaaer, men kommer ind igien i Slutningen af følgende Scene.)

Mirandosa

— 117, — 20: Toscana] = B; A: Toscanna

— —, — 27: Spøgs] A og B: Spøg

— —, — 28: overraske] = B (overaske); A: overrumple

— 123, — 11: Pilgrimsgang] A: Pillegrimsgang (ude-
ladt i B)

- Side 125, Linie 6-7: ei reent forglemme, Strauß! | Ut] = B; A: ei ganske, plat forglemme, | Ut
 — 133, — 26: forvandler sig til Binge] = B; A: forvandles til en Binge
 — 134, — 6-8: reise sig Ukyldiges Liig, | Og kræve Hævn paa den, som dem har myrdet. | Dog, dræber] = B; A:

reiser sig da mangt et Liig,
 Og kræver Hævn paa Fienden, som har myrdet.
 Men dræber

- —, — 10: Rand] = B; A: Kant
 — 135, — 4: hialp] = B; A: traf
 — —, — 8-9: Masfaroni. | Min Helgen raaber du til] = B; A:

Masfaroni

(stirrer paa ham og siger efter en kort Taushed)

Min Helgen raaber han til

- —, — 10: dig] = B; A: ham
 — —, — 13: en Gave] = B; A: et Offer
 — 136, — 25-26: Fernando | folder] = B; A: Fernando | (knæler og folder
 — —, — 28: I største Nød sig] = B; A: Da Nøden farligst var, sig
 — —, — 30: En Helgen du til Frelse] = B; A: Din Helgen du mig til min Frelse
 — 137, — 2: en Biælfe] = B; A: en lille Bielfe
 — —, — 3-8: til Stranden. | Min Fader og min bedste Ven! | Nu skal du ikke længer græde; | Du faaer dit Barn, din Søn igien, | Din Sorg forvandler sig til Glæde. | Han vil gaae] = B; A:

til Stranden.

Et Sagn jeg læst har om en Søn,

Som Faderen i Dvertroen dræbte,
 Ei hialp den Armes Skrig og Bøn,
 Da Gubben ham bag Billedstøtten slæbte.
 Medlidenhed lod Kæmpen ingen Ro, —
 Dog offred Faderen sin Søn, udi sin Smerte;
 Her har en mere heldig Dvertro
 Bekæmpet Grumheden, selv i et Morderhierte.

(Reiser sig.)

Min stakkels Fader og min bedste Ven!
 Vil ei Ulykken ganske dig forvilde?
 Af — kunde jeg dog fra Fortvivlelsen
 Dig redde, før det er for sild.

(Han vil gaae

Side 137, Linie 18: Skolemester, du.] = B; A: Skole-
 mester — Rector —

— —, — 20: dumme, latterlige] = B; A: falske,
 taabelige

— 140, — 12: mig det samme] = B; A: mig samme

— 141, — 17-18: denne Dolk: | Benaades] = B; A:
 denne Dolk,

Som ligger levret af hans røde Blod.

Benaades

— 142, — 4: stivt] = B; A: fælt

— —, — 11-12: J min. | Hun stikker] = B; A:
 J min.

(Hun gaaer fulgt af Bagten. Hun stikker

— —, — 16-17: Dødelig. | Hun gaaer som Fange, fulgt
 af Bevæbnede.] = B; A:

Dødelig.

— 143, — 5-6: maa. | Besynderlige Roversiæle!] =
 B; A: maa

Bed at betragte disse Roversiæle.

Side 143, Linie 8: hvor Tidsler] = B; A: hvor skarpe Tidsler

— —, — 13: mangled ikke] = B; A: mangled heller ikke

— —, — 14: Dog ussel var hans Helteprove] = B; A: Men ussel var den lumste Helteprove

— —, — 16-18: ingen Løve. | Richter. | Ja, Ven! hvad funde] = B; A:

ingen Løve.

Hvor fælsomt giøgler dog den Mand,

Som Herrens Kraft har Støvet givet!

Mæst Fristelsen faaer overhaand,

Forblommet overalt fremstifter Røvelivet.

O Gud! hvad funde

Side 145: **Sokrates** er forfattet i Vinteren 1834-35 (Stykket var fuldendt, inden Oehls Datter Charlotte døde, den 12te Marts 1835; see hans Erindringer, IV, 1851, Side 113), og udkom første Gang trykt (A) i December 1835, baade særskilt, og som IX. Deels første Hefte af Tragødier. Anden Gang udgav Digteren dette Stykke (B) i Tragødier, VIII, 1842, og tredie Gang (C) i Tragødier, X, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet den paa mange Steder næsten ulæselige Kladde til Stykket samt 15 Sider af Reenskriften, tilhørende Professor A. P. Berggreen.

Af den efter Oehls Død tilføiede Slutning paa hans efterladte Erindringer, Side 315-316, sees, at Digteren en Times Tid før sit Endeligt lod sig forelæse den Replik af Sokrates, Side 268:

Hvordan kan Døden gøre dig bedrøvet? osv. og yttrede som sin Villie, at Sokrates skulde op-

fores til hans Sørgefest paa Theatret — en Bestemmelse, hvortil Theaterdirecteuren, J. L. Heiberg, dog kun saavidt tog Hensyn, at han ved Sørgefesten, den 6te Februar 1850, efter Hakon Jarl med en Epilog af C. Hauch, og efter en Sörgemarche af J. P. E. Hartmann, lod følge Scenen i femte Act af Sokrates mellem Sokrates og Kebes.

Oehls Erindringer, IV, Side 139:

Min Sofrates skulde nu [i December 1835] opføres. Jeg var overbevist om, at Ryge vilde spille denne Rolle ypperligt, og det skal han ogsaa have gjort; jeg saa ikke de første Forestillinger, og Stykket blev kun spillet to Gange, det gjorde ingen Lykke. Hele den dengang herskende Tone vragede det, og jeg havde paa den Tid ikke en eneste Æsthetiker, som sluttede sig offentlig til mig, uden den gode Wilster i *Soro*. I *Maanedsskriftet for Litteratur* [XVI, Side 383-419] udkom en Recension over Sofrates, der

Linie 14-15: jeg havde paa den Tid ikke en eneste Æsthetiker osv.] Oehl. havde her havt Anledning til at omtale en varm Anerkjendelse, som F. C. Sibbern i en Artikel i *Kbhnsposten* for 16de November 1836, Nr. 323: „Om Oehls poetiske Fortjenester i de sidste Aaringer“, ydede hans Tordenskiold, Dronning Margareta og Sokrates.

— 18: en Recension over Sofrates] Oehls Opfattelse af denne Recension sees endvidere dels af de (i nærværende Udgave efterfulgte) Forandringer, som han senere foretog med Aristophanes' Partie, og dels af et Sted i et Brev fra C. Wilster til Digteren, der anføres i den tilføjede Slutning paa *Erindr.* S. 263, Anm.: „De taler saa roligt og værdigt om Recensionen over Deres Sokrates, og det ironiske Smil over den høivise philologiske Philosophus frydede mig til Siælen; men

var skreven med Forstand, Sagkundskab, Agtelse, Belvillie, men kold og vragende, uagtet de Indrømmelser af Godt, som Forfatteren hverken kunde eller vilde negte. Denne Critik var mere Præget af Philologen og Antiquaren, end af den modne Smagsdommer. Uagtet der blev indrømmet, at Stykket var et Product af Digteraand, af omhyggeligt Studium, var det dog ikke nok, fordi det ikke var Productet af mange Aars grundige Lærdom, og fordi Get og Andet lempede sig efter Nutids Ideer og Følelser. Paa den Maade skulde en Digter aldrig behandle et Oldsagn, og saaledes betragtet vilde ethvert af mine nordiske Helte-dramer blive forkastelige. Mine Evner bleve ogsaa omtalte deri, og — efter den Tids brugelige Maade — blev min alt for overveiende Følelse for det Gode kaldet „det Godes Belyst“, og dadlet som alt for eensidig til ægte digteriske Compositioner, skiondt personlig agtværdig. Jeg havde gjort Aristophanes Uret, ved at lade ham selv falde Brugen af Navnet Sokrates til sit Lystspil Sfyerne en Ungdomsubesindighed o. s. v. Hvad der end mere bidrog til at forstemme Læserne mod mit Stykke, var en tydsk Afhandling af Professor Forchhammer i Kiel, der kom ud paa den Tid, og hvori han beviste, at Sokrates virkelig havde været en Oprører i Staten, og man ingen Uret havde gjort ham.

Samme Bind, Side 145-146:

Hvad havde bevæget mig til at behandle dette Æmne? Lyst til at vise mig original ved egen Productivitet

jeg tilstaaer, at jeg drog et Suk, da jeg læste i Deres Brev: „men det er dog ingen Skjeldsord, det er dog ingen Foragt, det er dog allerede godt i vore Tider“.

kunde det ikke være; thi hele Tidsalderen i Grækenland, da Socrates levede, staaer saa nøiagtig udmalet i Historien, han selv fremtræder hos Platon og Xenophon saa bestemt og characteristisk, at noget Selvgiort her aldeles vilde været smagløst og taabeligt. Men den sande Digter synger ikke af Forsængelighed og Egoisme, men af Kiærlighed til Gienstanden. Jeg elskede Socrates; min Phantasie, min Tanke, min Følelse havde faaet Lyst til at beskæftige sig med ham. Jeg vilde studere Tidsalderen, Platon, Xenophon, og det blev mig først ret muligt ved at forbinde dette Studium med min egen Kunst; den Activitet, som saaledes satte min Aand i Bevægelse, gav den først ret Kraft til at fatte Gienstanden. Desuden — en historisk Person maa fremtræde saa bestemt og tydeligt, som muligt — der skal dog Digteraand til at bringe ham paa Scenen, til at lade ham bevæge sig i en selvopfundne dramatisk Composition. Det er, som om man saae et hyppeligt Maleri, hvilket en Troldmand ved sin Stav fik til at træde ud af Rammen og bevæge sig i forskjellige Gemytstilstande, uden at Billedet dog tabte den rigtige Tegning og Liighed. Jeg vilde fremstille en Fiendskabskab og en Forsoning mellem det ethiske og æsthetiske Princip i Socrates og Aristophanes. I Xanthippe og Daphne fik jeg Leilighed til at tegne selvopfundne Characterer. Og skiondt mit Stykke ikke var et Product af egenlig Lærdom (jeg har aldrig udgivet mig for at være sprænglærd), saa tør jeg dog paaståe, at det ikke her var Lærdommen, som kom i Betragtning, men det Digteriske, forbundet med de historiske Characterer og den tragiske Handling. Og hvis denne virkede, som den skulde, saa havde det maaskee ikke været saa galt,

at det store Publicum (her tales ikke om enkelte Lærde) havde paa en underholdende og rørende Maade lært en Tidsalder bedre at kiende, der var saa vigtig, saa lærerig, og har havt saa stor Indflydelse paa alle følgende Tider.

Jeg havde dog den Satisfaction, at en Mand, som i denne Sag, hvad Lærdom og Fortrolighed med græsk Litteratur angik, kunde maale sig med de Bedste af Faget, min Ven Brøndsted, Professor i det græske Sprog, en poetisk Natur, et varmt, ædelt Hierte, der havde længe været i Grækenland, og lært Sproget næsten som sit Moderemaal, sendte mig paa min Fødselsdag en Ring med Sokrates's Billed, ledsaget af følgende Digt:

Modtag en græsk beskeden lille Steen,
Som venlig Dreade først lod finde,
Men sindrig Kunstner siden i Athen
(Jeg fik den der) udskaaet har til Minde
Om Sokrates, den Gode og den Bise,
Som alle Slægter med Beundring prise.

Og da du ham, vort Nordens ædle Skiald!
Har priist og hyllet bedre, end de Andre,
Den Bises Billed fra Athenes Hal
Paa denne Høitidsdag til dig skal vandre.
Usynligt slynger sig om denne Gave
Et kjærligt Blomster fra den Bises Have.

Den Blomst vil minde dig: Glem ei hans Færd,
Naar Laves Elethed, Høies Lune saarer!
Var ei hans rene Dyd, hans høie Værd
Miskiendt, bespottet af hans Samtids Daarer?

Dog svigted ei hans Genius i Nøden;
Den blev ham huld og trofast indtil Døden.

Dg saa vil din dig være. Ei mod Bold
Dg Gift den har at værne; men mod Avind
Den dig vil dække med sit gyldne Skjold,
Dg hæve Selvbevidstheds stærke Glavind,
Dg sige høit: „Mig Lumpenhed ei smerter;
Thi mig tilhører alle ædle Hjerter“.

De alt for stærke Udtryk i dette Digt maae Benkskab og Brøndstedts ildfulde Character undskyldes; men Benkskab gjorde ham visseelig ikke blind, og Oversætteren af Æschylos's Agamemnon viser, at han havde Ret til at tale med, ikke blot som Lærd og en ved mange-
sidige Kundskaber dannet Mand, men som skion Mand og som Indviet.

Bemærkninger til Sokrates:

Side 146. Paa Personslisten mangle Sokrates' Lærlinge Kebes og Kriton, forskellige unavngivne Archonter, og Krigeren Eustachios.

— 177, Linie 4, til Side 178, Linie 28. Denne Deel af Samtalen mellem Damon og Menalkas er laant fra Theocrits (i Meislings Oversættelse) tyvende Idyl, Vers 22 til Enden.

— 207, — 25-27: jeg stammer — som
Homeros siger — heller ei fra Egen
Dg Gjældene, men kun fra Mennesker.]

Det Sted hos Homer, som her sigtes til, er Odysseens XIX. Sang, 163. Vers; men Oehl. anfører det vel

nærmest efter Platons Apologie, 23. Cap., hvor det er benyttet i samme Forbindelse, som her.

Side 210, Linie 19-20: og tusind Drachmer
 Han havde maattet bøde for sin Græfthed.]

Tusind Drachmer er omtrent 330 Rdlr.

— 212, — 29-30: Alt, hvad jeg
 Kan give jer, det er en Mine høist.]

Til „en Mine“ føier Oehl. under Texten som Anmærkning: „12 Rigsdaler“; men en Mine er omtrent 33 Rdlr.

— 229, — 12-14: hvor ubarmhiertig
 Den ene Pladsmand du til Ragen pidsker
 Strax oven paa den anden.]

Pladsmand, høi Embedsmand, homme en place. Videnskabernes Selskabs Ordbog (1829) anfører dette Ord som brugt i nyere Tider, men citerer kun G. L. Baden. — Manusc. til Sokrates har her først havt „Stormand“; Oehl.s tydske Oversættelse af Stykket (i Adam Oehl.s Werke, IX, 1839) har „Staatsmann“.

— 259, — 21-23: et Pantheon . . . som overgaaer hiint
 paa Afropolis.] Digteren forvexler Parthenon, Minervas
 Tempel paa Akropolis, med det romerske Pantheon
 eller Tempel for alle Guder.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Orig.:

Side 146, Linie 21-23: Apollons Præst. | En Rhapsode. | Jon] =
 B; A: Apollons Præst. | Jon

— 150, — 1: Det gamle Snit, liig den] = B; A: Det
 samme Snit, som den

- Side 150, Linie 2: Thracien] = M; A, B og C: Trafien
(den græske Form er *Θράκη*)
- 152, — 2: Som Ingen voved] = B; A: Som
ei jeg voved
- 155, — 24: ivrig] = B; A: heftig
- 157, — 11: den] = B; A: dem
- —, — 32: Indbildte] = M; A, B og C: Ind-
bildste
- 161, — 30: mig] = B; A: mit
- 163, — 1: alt for megen] = B; A: alformegen
- 164, — 9: forblommet] = B; A: forblummet
- —, — 26: Tigger] = C; A: Betler
- —, — 28: En Tigger? tigger jeg] = C; A: En
Betler? Betler jeg
- 171, — 1: At der er noget] = B; A: Der er
dog noget
- 172, — 11: Elskovsvarme] = B (og M); A: El-
skovsarme
- 175, — 9: Fælden] = B; A: Reden
- 179, — 21: Som boer ei langt fra dette] = B; A:
I Nærheden af dette
- 183, — 22: dog] = B (og M's oprindelige Læse-
maade); A: nu
- 185, — 22-23: du vil Comodier skrive] = B; A:
Du Satirer vil skrive
- 186, — 29: Folket engang har forhaant] = B; A:
Folket har fræk forhaant
- 187, — 4: med saa letfærdig en Svend] = M; A,
B og C: med letfærdige Svend
- —, — 11-12: Bladsen. | Jeg af Theaterlivet] =
B; A:

Bladsen.

Vi fappes ei meer om Apollons Krands, jeg trænger
til Cynthias Myrther.

Jeg af Theaterlivet

- Side 187, Linie 22: forvoven] = B; A: formaftelig
— 188, — 4: ei alvorligt] = C (og M); A: ei ret
alvorligt
— 189, — 2: Menalfas] = B; A: Menalfos
— 190, — 1: ligner] = B; A: skildrer
— —, — 2: tyder] = B; A: ligner
— 192, — 6: fra Phobos mægtigt hen til Eroß] =
B; A: fra Kunsten mægtigt til Naturen
— 193, — 1: Hvad eller] A, B og C: Hvad heller
(smlg. Varr. til Side 203, Linie 15)
— —, — 19: dette Vystpil kaldet Skyerne] = B;
A: dette flane Vystpil — Skyerne
— —, — 28: Sit Misgreb] = B; A: Sin Raadhed
— 194, — 7-17: Aristophanes. | Jeg har dig sagt
osv. indtil: Jeg har i lang Tid] = B; A:

Aristophanes.

Tilgiv en Ungdoms=Overiselse!

Jeg har i lang Tid

- —, — 22: du i al] = B; A: Du med al
— 195, — 28: selv] = B; A: dog
— 199, — 19: kan høist en] = M; A, B og C: kan —
høit — en
— —, — 25, til Side 200, Linie 5: Thi, tværtimod,
det vilde være Skam osv. indtil: Der hysfes] = B; A:
Thi, tværtimod, det vilde være skændigt,
Hvis jeg som moden Mand ei skammed mig
for Drengestregen, om den end var vittig,
Dg rysted Lungen i Athenerne.

(Der hysfes

Side 200, Linie 10: høit] = B; A: det

— —, — 11-22: en ædel Gubbe osv. indtil Mod gamle Anfald] = B; A:

en ædel Gubbe,
 Som høit fortjener Fædrelandets Agt.
 Derfor forbander jeg det Dieblif,
 Da jeg forhaaned ham med Skyerne.
 Og hvis I ei frifjende ham, da signer
 Jeg Diebliffet, da jeg spottet Jer
 I mine Riddere, og skjeldred hele
 Athenens Folk, som en leetværende
 Naragtig gammel Taabe, der sig villig
 Ved Næsen tage lod af Demagoger.
 Nu, Demos! vælg nu selv hvad Du har lyst.

En Archont.

Du sagde nys: Du var ei paa Theatret,
 Derom maa jeg dig minde selv, min Ven!
 Paa Skuepladsen taaler Folket Spøg,
 Her er det Alvor!

Aristophanes.

Jeg har Alvor talt.

Melitos (sagte til ham).

Bee dig, naar næstegang Du træder op.
 Paa Bræderne!

Aristophanes.

Ja Bee, Bee mig, Melitos!

Hvis der Du seer mig oftere. Jeg har
 For evig sagt Komødien Farvel.
 Nu kan de Andre male Jer Huusscener;
 Forældre, vrede paa vanartige Sønner.
 Ophørt er den politiske Komødie;

Mig syntes at den burde spille her
Paa Heliasters Ling sin sidste Rolle.

(Han gaaer hen paa sin Plads igien.)

Sofrates.

I Noden skal man lære kiende Venner.
Det glæder mig, min Ven, at Skyerne
Drev fra din Himmel, og mig viste den
I eget blaa uskyldigflare Lys. —
Mod gamle Anfald

Side 201, Linie 5: høist ærværdige] = B; A: høistærværdige

— —, — 23: du] = C; A: min

— 203, — 15; Side 204, Linie 3; Side 247, Linie
20 og 22; Side 248, Linie 21; Side 269, Linie 18;
og Side 274, Linie 29: Hvad eller] = B; A: Hvad
heller

— 209, — 1: den] = M; A, B og C: din

— 212, — 32: Apollodoros] = M; A, B og C: Apollo-
dorus

— 213, — 26: havde reent I funnet spare jer] = B;
A: havde I aldeles funnet spart

— 214, — 17: Rhadamanthys, Oafos] = M; A, B og
C: Rhadamantos, Ofos

— —, — 19: Uias] = M; A, B og C: Oas

— 219, — 7: Hierte] = B (og M); A: Bryst

— —, — 12: Bryst] = B (og M); A: Hierte

— —, — 17-18: Faders Sted. | Det Efib] = B; A:
Faders Sted.

Med Groø Rose følger Livets Torn;
Den som ei taaler, Tornen stikker ham,
Fortiener ikke Rosens Duft. O Børn!
Zeus træffer ei den Gode med sit Lyn,
Han paa den skybedækte Himmel lod

En Abning vise sig, skion lyseblaa,
 Som mulig Frelsesdør for Sokrates.
 Det Skib

Side 221, Linie 8: Πιρæus] = M (smlg. Side 259, Linie 27); A, B og C: Πιρæos (den græske Form er Πειραιεύς)

- 223, — 12: denne] = B; A: samme
- 224, — 13: Sophofles] = C; A: Sophoflos
- —, — 14: skiont, end stort] = B; A: skion end stor
- —, — 23: hvad maaskee som Digter for han] = B; A: hvad som Digter, Eschines, han
- 225, — 1: Værende, og den] = M; A: Værende; men den (B og C: Værende; ja den)
- —, — 15, og Side 226, Linie 15: Sicilien] = M; A, B og C: Sifilien (den græske Form er Σικελία)
- —, — 24: ædel] = B; A: værdig
- 226, — 11: De vare] = B; A: Det vare
- 231, — 28: Hipparchos'] = M; A, B og C: Hipparkas
- 234, — 8: Den] = B; A: Det
- 241, — 15-16: Der kommer Toget. | Under en Marsch] = B; A:

Der kommer Toget.

Jeg seer, at man paa Veien faaret har
 Bor Aristophanes, til at udføre
 Rhapsodens Hverv ved Festen. Folket ynder
 Ham end; til Trøst man viser ham en Ære,
 Fordi man har fordømt hans Svigerfader.

Under en Marsch

- —, — 17-18: af folket. | Strophe] = B; A: af Folket. Aristophanes anfører Sangerne, som Rhapsode, bekrandsset med Laurbær og med en gylden Æra i Armen.

Strophe

Side 241, Linie 19, og Side 242, Linie 11: Qeto] = Digterens tydske Oversættelse af Stykket; A, B og C: Ræto

— 242, — 9: En Rhapsode] = B; A: Aristophanes

— —, — 16: taffede] = B; A: flippede

— 244, — 13: liden den end tyktes] = B; A: liden som den tyktes

— 245, — 2: fryde] = B; A: more

— —, — 7: Apollon] = B; A: Apollen

— 246, — 30: Modsigelse] = B; A: Modsigelsen

— 249, — 7: spærret sig hver Bei] = B; A: spærret hver en Bei

— 253, — 25: og saare mat] = M; A, B og C: og mat

— 255, — 28: munter] = C; A: munter

— 256, — 27-28: Forlegenheden, | I det jeg] = B; A: Forlegenheden,

Ydmygelsen, ja Sønderknuselsen,

I det jeg

— —, — 29-31: tale med dig ene. | Jeg kommer ei med matte Talemaader | At trøste] = B; A:

tale med dig ene.

Tro mig, jeg skønner paa din Skaansomhed.

Men skaan mig ogsaa nu for denne Spøg!

Tro ei, fordi jeg var en Lystigmager,

At Alvor er min Aand, mit Hierte fremmed.

Vel har Du Ret: den store Hob fortæner

Kun sjælden at den Vise taler Alvor;

Men, Sofrates! i det jeg som en Synder

Staaer for dig og tilstaaer min Ungdomsbrøde,

Unraabende dig om Tilgivelsen —

(Hvad ei behøves, Du har alt tilgivet,)
 Saa staaer jeg ogsaa for dig som en Mand,
 En ærlig Mand, der i sin sidste Stund
 Ei smigrer dig med falsk Beskedenhed,
 Saalidt som jeg med matte Talemaader
 Vil trøste

Side 257, Linie 19, til Side 258, Linie 10: Aristophanes. | Du har viist mig Høimod osv. indtil I Get og Alt forskiellig] = C; A:

Aristophanes.

Ja — Du agter mig
 Som Gen af Hoben, der fortrød sin Brøde;
 Som et godt staffels Dyr, der sørger over
 Sin Drengestreg. Men — store Sokrates,
 Du ei begriber, hvad der piner mig;
 Thi — ærlig talt — (her er ei Tid at spille
 Paa Ord og Lmsvøb) — jeg er ogsaa Noget!
 Skiondt ei saa stor som Du, endskiøndt udviklet
 Paa ganske modsat Viis — ei din Discipel;
 I Get og Alt forskiellig

— 258, — 14-15: Gode Ven! | Aristophanes.] = B; A:

Gode Ven!

Forklar dig tydeligt! Hvad vil Du sige?
 Jeg mærker at dit Sind er stærkt bevæget.

Aristophanes.

— 259, — 8 til 29: i vort Grækenland osv. indtil
 Og derfor kommer jeg] = B; A:

i vort Grækenland.

At danne Steen til ædle Bygninger,
 Til Skiffelser for skionne Legemer,
 Og Phantasie og Følelser og Sprog

Til Digte, Folkesværm til floge Stater,
 Og Unglings Mod og Enildhed til Bedrift —
 Det kunde Gleer. Men danne Hierter, kiende
 Sig selv, — i tapper Selvfornægtelse
 Heroisk styrke Dyden i sit Bryst —
 Deri var Ingen, Sokrates, dig lig.
 Og derfor kommer jeg

Side 260, Linie 1-2: Fortieneste, saa glæder det mig dog, |
 Hvis du erkiender — jeg erkiendte dig.] = B; A:

Fortieneste; — saae Du kun mine Feil —
 Saa glæder det mig dog, hvis det mig lykkes
 At Du erkiender — jeg erkiendte dem.

— 272, — 14: Xenophon] = M; A, B og C: Xenophon

- III. Dramatiske Digte: Syngespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepriis 5 Rdl; nedsat Priis 4 Kr.
- IV. Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepriis 4 Rdl; nedsat Priis 3 Kr.
- V. Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepriis 8 Rdl 64 β; nedsat Priis 10 Kr.
- VI. Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepriis 1 Rdl 64 β; nedsat Priis 2 Kr.
- VII. Erindringer. Bogladepriis 2 Rdl 24 β; nedsat Priis 3 Kr.

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl 24 β, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Priis af **4 Ore** pr. Rdl.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Priis **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Rjøbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

